

2008

W CZERNI

I

W BIELI

Sprawozdanie roczne

Grupa RZB

Przedmowa Zarządu

Szanowny Panie/ Szanowna Pani,

W niniejszym raporcie rok obrotowy przedstawiamy w czarno-białej tonacji. Pomimo osiągniętego przez nas sukcesu w działalności operacyjnej, ton narzuciły zawirowania na międzynarodowych rynkach finansowych. Już w drugiej połowie 2007 r. na rynkach finansowych pojawiły się oznaki wzrostu zmienności i niepewności, natomiast bezprecedensowy globalny kryzys na rynkach finansowych i kapitałowych we wrześniu 2008 r. wywołał upadek amerykańskiego banku inwestycyjnego Lehman Brothers. Jego skutki nie były negatywne wyłącznie dla RZB. Zaszкодziły też gospodarce na rynkach krajowych Grupy.

Żadnemu z banków nie udało się odizolować od tych zdarzeń. W efekcie zaostrzający się kryzys finansowy był widoczny również w wynikach RZB. Niemniej w końcowym efekcie dzięki stabilnej współpracy z klientami w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej oraz świetnemu zyskowi operacyjnemu RZB obronił się przed dotkliwymi stratami, jakie poniosło wiele banków. Wyniki, przedstawione w niniejszym raporcie, są wyjątkowe w kontekście międzynarodowym, ponieważ RZB udało się skompensować negatywne skutki kryzysu całkowicie bez pomocy zewnętrznej, co podkreśla skuteczność modelu działalności banku.

Stabilna współpraca z klientami w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej oraz świetny wynik operacyjny w efekcie w pełni skompensowały ujemne skutki kryzysu.

Konieczne decyzje o fundamentalnym znaczeniu podejmowaliśmy w trudnych warunkach. Po osiągnięciu zwykłych stóp wzrostu w pierwszej połowie roku, stopa wzrostu RZB została skorygowana o zmianę w podstawie finansowania. To posunięcie było konieczne, ponieważ rynek pieniężny przestał normalnie funkcjonować. Zmiana warunków została też uwzględniona w naszej polityce dotyczącej ryzyka. W szczególności w Europie Środkowo-Wschodniej wprowadziliśmy zaostrzone zasady dotyczące wysokości kredytów, terminów ich zapadalności i zabezpieczenia.

Jednocześnie jeszcze przed końcem 2008 r. podjęliśmy intensywne wysiłki w celu wzmocnienia bazy kapitałowej z pomocą naszych akcjonariuszy. Ponadto, podobnie jak wszystkie duże banki w Austrii, będziemy korzystać z możliwości wzmocnienia kapitału własnego, udostępnionych przez Republikę Austrii oraz zaoferujemy Republice możliwość subskrypcji kapitału niewłaścicielskiego bez prawa głosu (Partizipationskapital). Ten kapitał kwalifikuje się do filara 1, ale nie daje prawa głosu i nie skutkuje rozwodnieniem akcji w posiadaniu dotychczasowych akcjonariuszy.

To posunięcie zapobiegnie osłabieniu RZB w otoczeniu konkurencyjnym na świecie, gdzie szereg konkurentów uzyskuje dużą pomoc od rządów krajowych lub obecnie jest przejściowo własnością państwa. Ponadto dekoniunktura i procykliczne skutki NUK sprawiają, że większy kapitał własny jest konieczny i RZB będzie nadal aktywnie zarządzać bilansem w celu optymalizacji zaangażowania kapitału.

Z pomocą tych środków oraz dzięki ustabilizowanym długoterminowym, partnerskim stosunkom z klientami RZB jest dobrze przygotowany do funkcjonowania w przyszłości. Rok 2009 na pewno nie będzie łatwy. Na 18 rynkach cząstkowych na obszarze rynku krajowego,

tj. w Austrii oraz krajach Europy Środkowo-Wschodniej, RZB dysponuje portfelem, który jest dobrze zdywersyfikowany zarówno w ujęciu regionalnym, jak i pod względem grup klientów. Dużą część finansowania zapewniają tzw. „depozyty pierwotne”.

Jesteśmy głęboko przekonani, że dobra pozycja wyjściowa, przemyślana polityka i strategia gospodarcza oraz mocna baza klientów umożliwią nam – pomimo spowolnienia gospodarczego, wykorzystanie licznych możliwości, jakie kryzys stwarza na rynku krajowym, tj. w Austrii oraz Europie Środkowo-Wschodniej.

„RZB jest wiodącą grupą bankową w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej” – to nasza długoterminowa wizja, która nie uległa zmianie. Dysponujemy najgęstszą siecią placówek bankowych w Europie Środkowo-Wschodniej (region CEE). W Austrii budujemy mocną pozycję rynkową w segmencie klientów korporacyjnym oraz pozycję Grupy Bankowej Raiffeisen jako lidera w obszarze bankowości detalicznej i obsługi bankowej małych i średnich przedsiębiorstw.

„RZB jest wiodącą grupą bankową w Austrii i Europie Środkowo-Wschodniej” – to nadal nasza długoterminowa wizja.

Mocne wartości to kamień węgielny, na którym firma buduje osiągnięcia, wspólne w całej organizacji Grupy Bankowej Raiffeisen. Kolejnym filarem sukcesu jest silna marka. W całej Europie Raiffeisen i nasz tradycyjny symbol ochrony – dwie skrzyżowane głowy koni – oznaczają bezpieczeństwo i wiarygodność współpracy. W ciągu 2008 r. pod tym sztandarem udało nam się przyciągnąć prawie milion nowych klientów – nasza baza klientów ogółem wzrosła do ponad 14,7 mln.

Nawet w okresie dekonjunktury gospodarczej RZB nie zrezygnuje z utrzymania jakości. Wyrażamy przekonanie, że, w połączeniu z dążeniem do trwałości i partnerskich stosunków z klientami, to właśnie jeden z kluczy do naszego sukcesu.

Pragniemy podziękować naszym klientom za zaufanie, okazane RZB i za naszą udaną wspólną pracę. Podobnie dziękujemy naszym akcjonariuszom, ich przedstawicielom w zarządzie Raiffeisen Zentralbank oraz podmiotom, którzy z nami współpracują.

Szczególnie gorąco dziękujemy naszym pracownikom, których świetna praca i ogromne zaangażowanie napędzają rozwój RZB. Wspólnie będziemy nadal stawiać czoło wyzwaniom, jakie przed nami stoją w 2009 r., wychwytywać pojawiające się możliwości i optymalnie je wykorzystywać.

[podpis] Walter Rothensteiner

[podpis] Herbert Stepic

[podpis] Patrick Butler

[podpis] Karl Sevelda

[podpis] Johann Strobl

[podpis] Manfred Url

Omówienie sytuacji RZB

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (Raiffeisen Zentralbank) został założony w 1927 r. To centralna instytucja austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen (RBG). Raiffeisen Zentralbank to jeden z największych banków korporacyjnych i inwestycyjnych w Austrii, obsługujący największe przedsiębiorstwa i instytucje w tym kraju.

Oprócz pełnienia roli centralnej instytucji w Grupie Raiffeisen Zentralbank funkcjonuje jako główne przedsiębiorstwo w Grupie RZB (RZB). RZB to austriacka grupa bankowa, która postrzega Europę Środkowo-Wschodnią (region CEE) jako część jej rynku krajowego. Wyjątkowa popularność Grupy wśród klientów, będący jej wynikiem wzrost oraz mocne zaangażowanie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej sprawiły, że Grupa stała się jednym z gigantów w regionie.

Poza Europą Środkowo-Wschodnią RZB prowadzi działalność w licznych ośrodkach finansowych na świecie oraz na rynkach wschodzących w Azji. RZB to trzeci pod względem wielkości bank w Austrii.

RZB postrzega Austrię i kraje Europy Środkowo-Wschodniej jako rynek krajowy.

Suma bilansowa w wysokości ok. 157 mld €

[wykres na stronie 30 – legenda]

Suma bilansowa RZB

w mld €

2003: 56,1; 2004: 67,9; 2005: 93,9; 2006: 115,6; 2007: 137,4; **2008: 156,9**

W wyniku ekspansji na terytorium Europy Środkowo-Wschodniej oraz dzięki zwiększeniu udziału rynkowego w Austrii suma bilansowa RZB w ciągu ostatnich lat błyskawicznie rosła. W 2008 r. wzrosła do 156,9 mld €, co oznacza jej wzrost o około 14 procent w porównaniu do końca 2007 r.

Tylko w przeciągu 4 lat obrotowych RZB więcej niż podwoił sumę bilansową – i to niemal wyłącznie w wyniku wzrostu organicznego. Część sumy bilansowej RZB, przypadająca na „banki sieciowe” w regionie CEE, systematycznie rosła. W roku 2000 stanowiła prawie jedną piątą, by już na koniec 2008 r. wznieść się na poziom ok. 43 procent.

Jednakże, wskutek globalnego kryzysu finansowego, w tym roku RZB osiągnie jedynie niską dynamikę wzrostu.

Solidne fundamenty

Wzrost RZB napędza ekspansja w Europie Środkowo-Wschodniej oraz stałe powiększenia bazy klientów. Rozwojowi firmy towarzyszy pełna świadomość kosztów i ryzyk. Czołowe międzynarodowe agencje ratingowe wielokrotnie potwierdziły solidność fundamentów RZB. Obecne ratingi Raiffeisen Zentralbank przedstawiają się następująco:

- Standard and Poor's: krótkoterminowy A-1
 długoterminowy A
- Moody's krótkoterminowy P-1
 długoterminowy Aa2
 siła finansowa C

Centralna instytucja Grupy Bankowej Raiffeisen

Raiffeisen Zentralbank działa w sprawach krajowych w imieniu RBG i reprezentuje RBG za granicą. Ponadto, jako instytucja centralna Grupy, świadczy usługi centralne na rzecz RBG. RBG to największa grupa bankowa w Austrii, oferująca klientom kompleksowy asortyment usług finansowych jako tzw. bank uniwersalny. Na koniec 2008 r. wysokość kapitału kwalifikującego się wynosiła 12,8 mld €, a skonsolidowana suma bilansowa ok. 265,3 mld €.

Udział rynkowy RBG to około jedna czwarta austriackiego sektora bankowego, posiada największą sieć placówek bankowych w Austrii obejmującą 2 246 oddziałów. Regionalne Banki Raiffeisen (Raiffeisen-Landeszentralen) posiadają łącznie niemal 88 procent kapitału zakładowego Raiffeisen Zentralbank, który nie jest notowany na giełdzie. Omówienie sytuacji RBG zawiera część raportu zatytułowana „Grupa Bankowa Raiffeisen” od strony 46.

Produkty i usługi RZB

Jeden z wiodących banków korporacyjnych i inwestycyjnych w Austrii

Na terytorium Austrii Raiffeisen Zentralbank działa jako specjalistyczny bank korporacyjny i inwestycyjny, obsługujący firmy z listy „1000 największych przedsiębiorstw” w kraju. W tej kategorii klientów jest postrzegany jako bank uniwersalny i czołowy bank obsługujący transakcje handlu zagranicznego. Oprócz obsługi dużej liczby austriackich klientów, głównie w obszarze finansowania handlu, finansowania projektów wschodnioeuropejskich, zarządzania płynnością, produktami skarbu i produktami o stałej kwocie dochodu, wśród klientów Raiffeisen Zentralbank jest również wiele firm zagranicznych i wielonarodowych. Ponadto liczne firmy świadczące usługi finansowe korzystają z usług Raiffeisen Zentralbank w obszarze inżynierii finansowej.

Współpracując z jednostką zależną Raiffeisen Centrobank AG, Raiffeisen Zentralbank stał się jednym z ustalonych liderów na rynku bankowości inwestycyjnej. Jest też ważnym uczestnikiem wiedeńskiej giełdy, w zakresie obrotu obligacjami oraz nowych emisji na rynku akcji i obligacji. Wyspecjalizowane jednostki zależne uzupełniają asortyment Raiffeisen Zentralbank, obejmujący również m.in. leasing, doradztwo w zakresie fuzji i przejęć, zarządzanie aktywami, prywatną bankowość, obsługę nieruchomości i handlu. Szczegółowe informacje dotyczące działalności gospodarczej RZB w kraju w ciągu badanego roku zawiera sprawozdanie według segmentów działalności.

<p>Na terytorium Austrii RZB specjalizuje się w obsłudze firm z listy „1000 największych przedsiębiorstw” w kraju. Postrzega się jako główny bank corporate finance w Austrii.</p>

Akcjonariusze Raiffeisen Zentralbank	Udział*
Raiffeisenlandesbank NÖ-Wien	31,41%
Raiffeisen-Landesbank Steiermark	14,94%
Raiffeisenlandesbank OÖ	14,94%
Raiffeisen-Landesbank Tirol	5,85%
Raiffeisenverband Salzburg	5,80%
Raiffeisenlandesbank Kärnten	5,63%
Raiffeisenlandesbank Burgenland	4,63%
Raiffeisenlandesbank Vorarlberg	4,59%
Zveza Bank	0,04%
Udział ogółem w posiadaniu Regionalnych Banków Raiffeisen**	87,83%
Österreichische Volksbanken AG	5,15%
UNIQA Versicherungen AG	2,64%
RWA Raiffeisen Ware Austria	2,58%
Hylo Investmentbank AG	1,17%
Landeshypothekenbank Steiermark AG	0,63%
Udział ogółem w posiadaniu innych akcjonariuszy	12,17%
Razem	100,00%

*Akcje zwykłe i preferencyjne posiadane bezpośrednio i/lub pośrednio.

** Z czego 81,35 punktów procentowych posiada R-Landesbanken-Beteiligungs-GmbH

Znacząca obecność na rynkach międzynarodowych

Na rynkach zagranicznych poza regionem CEE RZB działa jako bank niszowy, świadczący produkty w asortymencie dopasowanym do potrzeb klientów za pośrednictwem przedstawicielstw i oddziałów. Te placówki zostały początkowo założone w celu świadczenia pomocy austriackim eksporterom na rynkach wschodzących i w międzynarodowych ośrodkach finansowych. Obecnie obsługują również miejscowych klientów, tj. wyłącznie klientów korporacyjnych i instytucje finansowe. Ich znaczenie rośnie dla klientów RZB z Europy Środkowo-Wschodniej, którzy wykorzystują te placówki jako punkt kontaktowy w ramach własnej ekspansji.

Raiffeisen Zentralbank to najbardziej widoczny w Azji bank austriacki, posiadający oddziały w Singapurze, Pekinie i Xiamen.

oraz przedstawicielstwa w Hong Kongu, Harbinie, Zhuhai, Seulu, Bombaju i Ho Chi Minh City. Raiffeisen Zentralbank cieszy się też dobrą pozycją w innych międzynarodowych ośrodkach finansowych – posiada oddziały w Nowym Jorku i Londynie, bank na Malcie oraz przedstawicielstwa w Paryżu, Brukseli, Frankfurtu nad Menem, Sztokholmie, Mediolanie, Madrycie, Chicago, Houston i Los Angeles – co podkreśla rolę banku jako łącznika pomiędzy Wschodem a Zachodem.

Wiodąca grup bankowa w Europie Środkowo-Wschodniej

Początki zaangażowania RZB w Europie Środkowo-Wschodniej przypadają na okres, kiedy nikt nie przewidywał zmian politycznych ani końca żelaznej kurtyny. Pierwsza bankowa jednostka zależna została otwarta na Węgrzech w 1986 r. W efekcie obecnie RZB posiada ponad 20-letnie doświadczenie w prowadzeniu działalności bankowej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Na koniec 2008 r. sieć obejmowała 17 rynków w regionie. W jej skład wchodziło 15 banków, uzupełnionych firmami leasingowymi, licznymi innymi jednostkami zależnymi i przedstawicielstwami w Rosji i Mołdowie.

Klienci międzynarodowi otrzymują kompleksowy zakres usług w niemal całym regionie CEE. Ponadto RZB przeciera drogę spółkom z poszczególnych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, które pragną uzyskać dostęp do krajów sąsiednich oraz globalnych ośrodków finansowych. W ten sposób wnosi ważny wkład w internacjonalizację gospodarki regionu.

RZB to jedyny austriacki bank, który posiada oddziały i placówki na czterech kontynentach.

[wykres na stronie 33 – legenda]

Oddziały w regionie CEE

2003: 722; 2004: 916; 2005: 2 443; 2006: 2 848; 2007: 3 015; **2008: 3 231**

Sieć RZB w regionie CEE (pod parasolem Raiffeisen International)

Stan na 31 grudnia 2008 r.	Suma bilansowa, w mln €	+(-) Zmiana*	Placówki handlowe	Personel
Albania	2.048	5,0%	102	1.427
Białoruś	1.646	52,2%	103	2.168
Bośnia i Hercegowina	2.395	12,9%	100	1.776
Bułgaria	4.766	20,2%	197	3.708
Kazachstan	97	(18,1%)	1	30
Kosowo	598	26,3%	47	720
Chorwacja	5.984	7,3%	79	2.333
Polska	7.108	19,3%	123	3.271
Rumunia**	6.561	17,1%	557	6.899
Rosja	14.952	22,8%	236	10.276
Serbia	2.913	(0,1%)	103	2.210
Słowacja	10.973	39,9%	162	3.885
Słowenia	1.509	7,0%	16	344
Republika Czeska	7.198	27,0%	107	2.654
Ukraina	6.285	1,9%	1.134	17.368
Węgry	9.568	18,4%	164	3.960
Suma częściowa	84.601	19,0%	3.231	63.029
Pozostałe i efekty konsolidacji	796	-	-	347
Razem (Raiffeisen International)	85.397	17,4%	3.231	63.376

* Zmiana sumy bilansowej w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2007 r. Wzrost w walutach krajowych może różnić się w efekcie zmian kursu euro.

** Obejmuje Mołdowę.

Początkowo wyłącznym celem modelu prowadzenia działalności Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej była pomoc na rzecz austriackich i zagranicznych klientów korporacyjnych w ich wysiłkach na rzecz penetracji regionu oraz zapewnienie im na miejscu obszernych, dobrej jakości usług zgodnych z zachodnimi standardami. Jednocześnie RZB

pozyskiwał miejscowe przedsiębiorstwa jako swoich klientów i od 1999 r. prowadzi również akwizycję klientów bankowości prywatnej. Obecnie liczba klientów w regionie CEE przekroczyła 14,7 mln.

[wykres na stronie 34 – legenda]

Klienci detaliczni w regionie CEE

w mln

2003: 3,2; 2004: 5,0; 2005: 9,7; 2006: 12,1; 2007: 13,6; **2008: 14,7**

Raiffeisen International: Spółka holdingowa Grupy w regionie Europy Środkowo-Wschodniej

Na terenie Europy Środkowo-Wschodniej RZB prowadzi sieć pod parasolem „Raiffeisen International Bank-Holding AG” (Raiffeisen International). W początkowych latach rozwoju na nowych rynkach w regionie CEE RZB koncentrował się na zakładaniu własnych jednostek zależnych, co niosło liczne korzyści, zwłaszcza w kontekście utrzymania zachodnich standardów zarządzania i produktów. W 2000 r. RZB rozpoczął też otwieranie nowych rynków za pomocą starannie wymierzonych przejęć.

Milion nowych klientów w 2008 r.

Dzięki wysokim standardom obsługi, dopasowaniu produktów do zapotrzebowania na rynku zbytu oraz dalszej optymalizacji sieci sprzedaży, Raiffeisen International ponownie pozyskał licznych nowych klientów w 2008 r.

Na początku 2008 r. liczba klientów wynosiła 13,7 mln – liczba klientów Raiffeisen International na koniec roku wynosiła już 14,7 mln. Większość tej sumy stanowią klienci prywatnej bankowości oraz MŚP. Co miesiąc średnio ok. 80 tys. nowych klientów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej wybiera swoim bankiem Raiffeisen International.

Raiffeisen International ponownie ogłasza rekordowe wyniki

Raiffeisen International kontynuował dynamiczny wzrost w ciągu 2008 r. Suma bilansowa wzrosła o 12,7 mln €, tj. 17,4 procent w porównaniu do sumy 85,4 mld na koniec roku. Jednocześnie Raiffeisen International ponownie ogłosił inny rekordowy wynik. Zysk brutto za 2008 r. wzrósł do 1.429 mln €, tj. o 15,5 procent w porównaniu do analogicznej wielkości za rok ubiegły.

Przede wszystkim w konsekwencji kosztów finansowania i zarządzania oraz działalności operacyjnej innych podmiotów wchodzących w skład Grupy RZB w regionie CEE, zyski w następujących segmentach geograficznych RZB: Europa Środkowa, Europa Południowo-Wschodnia, Rosja i inne kraje WNP nie odzwierciedlają dokładnie zysku za rok Raiffeisen International.

GRUPA BANKOWA RAIFFEISEN

Numer 1 w Austrii

Austriacka Grupa Bankowa Raiffeisen (RBG) to główna organizacja bankowa w tym kraju. W Austrii Raiffeisen cieszy się największą siecią bankową w kraju oraz udziałem rynkowym rzędu jednej czwartej krajowego rynku bankowego ogółem. Grupa Bankowa Raiffeisen zarządza wkładami austriackich klientów w kwocie ok. 79 mld € (bez oszczędności w kasach oszczędnościowo-budowlanych), z czego ok. 49 mld € do salda na rachunkach oszczędnościowych. Grupa koncentruje się przede wszystkim w obszarze finansowania MŚP, turystyki oraz sektora rolniczego. RBG wypracowała silną pozycję na rynku dzięki zdrowemu wzrostowi, osiągniętemu własnymi siłami. Udział rynkowy RBG systematycznie rósł w ciągu ostatnich lat. W Austrii RBG zatrudnia około 23.150 pracowników.

Grupa Bankowa Raiffeisen wypracowała silną pozycję na rynku poprzez wzrost osiągnięty własnymi siłami.

Wspólna praca na rzecz umocnienia pozycji rynkowej

Organizacja austriackiej Grupy Bankowej Raiffeisen jest trzystopniowa. W jej skład wchodzi autonomiczne Banki Raiffeisen prowadzące działalność lokalną, równie niezależne Raiffeisen-Landeszentralen (Regionalne Banki Raiffeisen: Raiffeisenlandesbank lub Raiffeisenverband) oraz Raiffeisen Zentralbank.

Prawie co druga placówka bankowa w Austrii to oddział Grupy Bankowej Raiffeisen.

Autonomiczne Banki Raiffeisen tworzą rozległą, ogólnokrajową sieć placówek bankowych w Austrii. Liczba autonomicznych Banków Raiffeisen wynosi 541 (2007: 548), a liczba ich filii to 1.695 (2007: 1.702). W efekcie RBG stanowi niemal 44 procent wszystkich placówek bankowych w Austrii.

W granicach prowincji Banki Raiffeisen świadczą klientom usługi tzw. banku uniwersalnego, który oferuje pełny asortyment produktów i usług bankowych. Jednocześnie Banki Raiffeisen są właścicielami Regionalnego Banku Raiffeisen w danej prowincji.

Regionalne Banki Raiffeisen zajmują się równoważeniem płynności oraz świadczą inne usługi scentralizowane na rzecz Banków Raiffeisen działających w ich regionie operacyjnym. Ponadto jako takie stanowią autonomiczne banki uniwersalne oraz są akcjonariuszami Raiffeisen Zentralbank – łącznie posiadają 87,83 procent kapitału zakładowego Raiffeisen Zentralbank.

Struktura Grupy Bankowej Raiffeisen

1,7 mln udziałowców			
Banki Raiffeisen: 541 Banki Raiffeisen			
Raiffeisen Landesbanken: 8 Regionalnych Banków Raiffeisen, Zveza Bank			
[logo] RZB			
Inwestycje w Austrii Instytucje finansowe*	Sieć w Europie Środkowo- Wschodniej	Zagraniczne oddziały, biura i inwestycje kapitałowe	Wyspecjalizowane spółki, back office
Raiffeisen Centrobank, Kathrein & Co., Raiffeisen Capital Management, Raiffeisen Factor Bank, Nationalbank, Kontrolbank, PayLife, spółki leasingowe, Bausparkasse, card complete, UNIQA itp.	Raiffeisen International: Banki Sieciowe, Leasing Międzynarodowy, inne jednostki zależne	oddziały, przedstawicielstwa, banki	Rozliczenia płatności i papierów wartościowych, firmy informatyczne, przedsiębiorstwa obrotu nieruchomościami i firmy handlowe, spółki private equity itp.

Raiffeisen Zentralbank to centralna instytucja Grupy Bankowej Raiffeisen, założona w 1927 r. Od tego czasu stał się jednym z wiodących banków korporacyjnych i inwestycyjnych w Austrii. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej postrzega jako część rynku krajowego obok Austrii i prowadzi drugą pod względem wielkości sieć bankową w tym regionie.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Rachunek zysków i strat

w tys. €	Noty	2008	2007	Zmiana
Przychody z tytułu odsetek		9.426.203	7.387.011	27,6%
Dochód bieżący od jednostek powiązanych		47.600	130.214	(63,4%)
Koszty odsetek		(5.463.493)	(4.575.006)	19,4%
Wynik z tytułu odsetek	(2)	4.010.310	2.942.219	36,3%
Rezerwy na utratę wartości	(3)	(1.150.493)	(307.588)	274,0%
Wynik z tytułu odsetek po rezerwach		2.859.817	2.634.631	8,5%
Przychody z tytułu prowizji i opłat		2.094.038	1.778.109	17,8%
Koszty z tytułu prowizji i opłat		(326.245)	(262.438)	24,3%
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1.767.792	1.515.671	16,6%
Wynik na działalności handlowej	(5)	19.364	95.576	(79,7%)
Wynik na instrumentach pochodnych	(6)	(90.802)	(24.120)	276,5%
Wynik na inwestycjach finansowych	(7)	(958.228)	(214.162)	347,4%
Ogólne koszty administracyjne	(8)	(3.116.987)	(2.645.042)	17,8%
Pozostałe przychody operacyjne netto	(9)	108.111	95.815	12,8%
Wynik na zbyciu aktywów grupy	(10)	7.590	26.455	(71,3%)
Zysk brutto		596.658	1.484.824	(59,8%)
Podatki dochodowe	(11)	(164.680)	(294.749)	(44,1%)
Zysk netto		431.978	1.190.075	(63,7%)
Zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym		(384.110)	(411.795)	(6,7%)
Skonsolidowany zysk		47.868	778.280	(93,8%)

w €	Noty	2008	2007	Zmiana
Zysk w przeliczeniu na 1 akcję	(12)	6,4	150,7	(144,3%)

Z uwagi na brak niezrealizowanych praw zamiany lub opcji, nierozwodniony zysk w przeliczeniu na 1 akcję jest równy rozwodnionemu zyskowi w przeliczeniu na 1 akcję.-

Struktura zysku

Wyniki śródkresowe

w tys. €	I poł. 2005	II poł. 2005	I poł. 2006	II poł. 2006
Przychody z tytułu odsetek	732.835	873.388	998.656	1.187.837
Rezerwy na utratę wartości	(110.997)	(93.623)	(160.353)	(186.078)
Wynik z tytułu odsetek po rezerwach	621.838	777.765	838.303	1.001.759
Wynik z tytułu prowizji i opłat	382.392	436.450	531.704	645.314
Wynik na działalności handlowej	40.300	132.147	148.355	108.330
Wynik na instrumentach pochodnych	10.986	3.239	(54.325)	12.792
Wynik na inwestycjach finansowych	21.855	4.182	(8.796)	150.347
Ogólne koszty administracyjne	(688.713)	(885.314)	(936.933)	(1.176.162)
Pozostałe przychody operacyjne netto	44.123	28.613	60.685	43.543
Wynik na zbyciu aktywów grupy	-	-	-	517.401
Zysk brutto	432.782	497.082	578.992	1.303.324
Podatki dochodowe	(110.446)	(114.774)	(98.596)	(152.321)
Zysk netto	322.336	382.308	480.396	1.151.003
Zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym	(104.992)	(148.788)	(124.221)	(337.746)
Skonsolidowany zysk	217.344	233.520	356.175	813.257

w tys. €	I poł. 2007	II poł. 2007	I poł. 2008	II poł. 2008
Przychody z tytułu odsetek	1.313.514	1.628.705	1.733.461	2.276.849
Rezerwy na utratę wartości	(150.531)	(157.056)	(199.713)	(950.780)
Wynik z tytułu odsetek po rezerwach	1.162.983	1.471.649	1.533.748	1.326.069
Wynik z tytułu prowizji i opłat	699.272	816.399	842.901	924.891
Wynik działalności handlowej	109.451	(13.875)	101.662	(82.298)
Wynik na instrumentach pochodnych	(407)	(23.713)	(53.136)	(37.666)
Wynik na inwestycjach finansowych	282	(214.444)	(96.832)	(861.396)
Ogólne koszty administracyjne	(1.214.215)	(1.430.827)	(1.493.613)	(1.623.373)
Pozostałe przychody operacyjne netto	73.854	21.961	37.626	70.485
Wynik zbycia aktywów grupy	14.348	12.107	6.108	1.483
Zysk brutto	845.567	639.256	878.464	(281.805)
Podatki dochodowe	(163.135)	(131.614)	(227.581)	62.901
Zysk netto	682.432	507.642	650.883	(218.905)
Zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym	(201.645)	(210.150)	(257.679)	(126.431)
Skonsolidowany zysk/ strata	480.787	297.493	393.203	(345.335)

Bilans

Aktywa w tys. €	Noty	2008	2007	Zmiana
Kasa	(14)	13.711.963	5.748.189	138,5%
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	(15,35,36)	29.115.200	30.910.100	(5,8%)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(16,35,36)	84.918.206	73.070.577	16,2%
Trwała utrata wartości pożyczek i kredytów	(17)	(2.304.143)	(1.452.505)	58,6%
Aktywa handlowe	(18,35,36)	9.482.215	10.820.305	(12,4%)
Instrumenty pochodne	(19,35,36)	2.852.939	1.255.042	127,3%
Inwestycje finansowe	(20,35,36)	12.188.153	11.731.629	3,9%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	(21,35,36)	1.158.450	765.913	51,3%
Wartości niematerialne i prawne	(22,24,35)	1.090.066	1.283.833	(15,1%)
Rzeczowe aktywa trwałe	(23,24,35)	1.618.519	1.431.436	13,1%
Inne aktywa	(25,35,36)	3.089.517	1.837.480	68,1%
Aktywa razem		156.921.086	137.401.999	14,2%

Pasywa w tys. €	Noty	2008	2007	Zmiana
Depozyty od banków	(26,35,36)	54.148.062	48.899.185	10,7%
Depozyty od klientów	(27,35,36)	59.120.070	55.368.996	6,8%
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	(28,35,36)	20.700.332	14.677.509	41,0%
Rezerwy na zobowiązania i odpisy	(29,35,36)	694.545	583.774	19,0%
Zobowiązania handlowe	(30,35,36)	5.042.101	3.090.841	63,1%
Instrumenty pochodne	(31,35)	2.523.957	1.305.139	93,4%
Inne zobowiązania	(32,35,36)	1.655.666	1.226.751	35,0%
Kapitał podporządkowany	(33,35,36)	5.199.556	3.827.432	35,8%
Kapitał własny	(34,35)	7.836.796	8.422.372	(7,0%)
Skonsolidowany kapitał własny		5.114.221	4.888.619	4,6%
Skonsolidowany zysk		47.868	778.280	(93,8%)
Udziały mniejszościowe		2.674.707	2.755.473	(2,9%)
Pasywa razem		156.921.086	137.401.999	14,2%

Zestawienie zmian w kapitale własnym

w tys. €	Kapitał subskrybowany	Kapitały rezerwowe	Nierozliczony wynik z lat ubiegłych	Skonsolidowany zysk	Udziały mniejszościowe	Razem
Kapitał własny na 1.1.2007	404.463	767.400	2.401.858	1.169.432	1.894.047	6.637.200
Podwyższenia kapitału	19.259	138.160	-	-	698.843	856.262
Przebieganie do nierozliczonego wyniku z lat ubiegłych	-	-	1.059.447	(1.059.447)	-	-
Dywidendy wypłacone	-	-	-	(109.985)	(82.373)	(192.358)
Dochód całkowity	-	-	(40.076)	778.280	395.004	1.133.208
Rozwodnienie	-	-	157.038	-	(157.038)	-
Inne zmiany	-	-	(18.930)	-	6.990	(11.940)
Kapitał własny na 31.12.2007	423.722	905.560	3.559.337	778.280	2.755.473	8.422.372

w tys. €	Kapitał subskrybowany	Kapitały rezerwowe	Nierozliczony wynik z lat ubiegłych	Skonsolidowany zysk	Udziały mniejszościowe	Razem
Kapitał własny na 1.1.2008	423.722	905.560	3.559.337	778.280	2.755.473	8.422.372
Podwyższenia kapitału	19.992	145.074	-	-	107.626	272.692
Przebieganie do nierozliczonego wyniku z lat ubiegłych	-	-	643.310	(643.310)	-	-
Dywidendy wypłacone	-	-	-	(134.969)	(98.303)	(233.272)
Dochód całkowity	-	-	(615.585)	47.868	96.432	(471.285)
Przesunięcie akcji	-	-	105.746	-	(137.962)	(32.216)
Inne zmiany	-	-	(72.936)	-	(48.558)	(121.493)
Kapitał własny na 31.12.2008	443.714	1.050.635	3.619.873	47.868	2.674.707	7.836.796

Dodatkowe informacje szczegółowe o powyższych zmianach zawiera nota (34) „kapitał własny”.

„Rozwodnienie” uwzględnia skutki zrzeczenia się praw przez Raiffeisen Zentralbank w trakcie podwyższenia kapitału Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Pozycja „przesunięcie akcji” obejmuje skutki nabycia dodatkowych akcji i udziałów w spółkach, w których bank posiada pakiet kontrolny i które są wykazane bezpośrednio w kapitale własnym.

„Inne zmiany” w nierozliczonym wyniku z lat ubiegłych powstały głównie wskutek różnic kursowych pomiędzy rachunkiem zysków i strat a bilansem.

Dochód całkowity

w tys. €	Kapitał własny grupy		Udziały mniejszościowe	
	2008	2007	2008	2007
Skonsolidowany zysk	47.868	778.280	384.110	411.795
Różnice kursowe	(609.945)	(112.286)	(262.119)	(51.602)
Zabezpieczenie inwestycji netto	(40.479)	75.933	(18.876)	34.917
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	142.746	(8.168)	(12.305)	-
Zmiany stanu kapitału własnego spółek wycenianych metodą praw własności	(76.327)	(15.801)	-	-
Wynik wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1.802	15.923	5.622	(105)
Różne przychody i koszty odniesione bezpośrednio na kapitał własny	-	(346)	-	-
Podatki odroczone od przychodów i kosztów odniesionych bezpośrednio na kapitał własny	(33.383)	4.670	-	-
Dochód całkowity	(567.717)	738.204	96.432	395.004

„Zabezpieczenie inwestycji netto” obejmuje zabezpieczenia inwestycji w jednostkach niezależnych ekonomicznie zgodnie z MSR 39.102.

Pozycja „zmiany stanu kapitału własnego spółek wycenianych metodą praw własności” obejmuje wyceny netto, w proporcji przypadającej RZB, które wymagają rozpoznania w kapitale własnym, jednakże nie w rachunku zysków i strat. Pochodzą głównie z portfeli dostępnych do sprzedaży spółek wycenianych metodą praw własności.

Pozycja „wynik wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” składa się głównie z wycen netto inwestycji finansowych bez wpływu na rachunek zysków i strat.

Struktura pozycji zaksięgowanych bezpośrednio w nierozliczonym wyniku z lat ubiegłych:

w tys. €	Różnice kursowe	Zabezpieczenie inwestycji netto	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Wycena aktywów finansowych DSD
Stan na 1.1.2007	(38.844)	29.171	(167.697)	13.352
Zmiany stanu netto w okresie finansowym	(112.286)	75.933	(8.168)	15.923
Stan na 31.12.2007	(151.130)	105.104	(175.865)	29.275

w tys. €	Różnice kursowe	Zabezpieczenie inwestycji netto	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Wycena aktywów finansowych DSD
Stan na 1.1.2008	(151.130)	105.104	(175.865)	29.275
Zmiany stanu netto w okresie finansowym	(609.945)	(40.479)	142.746	1.802
Stan na 31.12.2008	(761.075)	64.626	(33.119)	31.077

Rachunek przepływów pieniężnych

w tys. €	2008	2007
Wynik finansowy netto	431.978	1.190.074
Pozycje niepieniężne zawarte w wyniku finansowym oraz przeniesienia do środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej:		
Aktualizacja wartości rzeczowych aktywów trwałych i inwestycji finansowych	600.885	285.368
Rezerwa netto na zobowiązania, odpisy i trwałą utratę wartości	1.355.822	505.389
Zyski (straty) na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i inwestycji finansowych	12.173	3.943
Inne korekty (netto)	853.175	370.684
Suma częściowa	3.254.033	2.355.458
Zmiany stanu aktywów i zobowiązań z działalności operacyjnej po korektach uwzględniających pozycje niepieniężne		
Kredyty i pożyczki udzielone bankom i klientom	(15.410.261)	(27.237.846)
Aktywa handlowe/ zobowiązania handlowe (netto)	2.440.767	(1.116.570)
Inne aktywa/ inne zobowiązania (netto)	(9.574)	(1.957.221)
Depozyty od banków i klientów	12.151.065	21.076.517
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	4.222.529	3.618.754
Odsetki otrzymane	9.113.577	7.179.118
Dywidendy otrzymane	199.405	26.096
Odsetki zapłacone	(6.085.828)	(4.577.040)
Podatki dochodowe zapłacone	(137.864)	(129.247)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	9.737.849	(761.981)
Wpływy ze sprzedaży:		
Inwestycji finansowych i udziałów kapitałowych	1.288.287	2.975.746
Rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	197.630	255.768
Wpływy ze zbycia aktywów grupy	8.125	31.530
Wydatki z tytułu nabycia:		
Inwestycji finansowych i udziałów kapitałowych	(3.270.874)	(2.633.538)
Rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	(810.821)	(675.817)
Wydatki na nabycie jednostek zależnych	(201.363)	(5.287)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2.789.017)	(51.598)
Podwyższenia kapitału	272.692	856.262
Wpływy/ wydatki z tytułu kapitału podporządkowanego	1.372.124	931.823
Dywidendy wypłacone	(233.272)	(192.358)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	1.411.544	1.595.727
w tys. €	2008	2007
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec poprzedniego okresu	5.748.189	5.017.208
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	9.737.849	(761.981)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2.789.017)	(51.598)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	1.411.544	1.595.727
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(396.601)	(50.988)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	13.711.963	5.748.189

Rachunek przepływów pieniężnych przedstawia strukturę i zmiany stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych w ciągu roku obrotowego, z podziałem na trzy części: działalność operacyjną, działalność inwestycyjną i działalność finansową.

Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej obejmują wpływy i wydatki z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom i klientom, depozytów od banków i klientów oraz zobowiązań potwierdzonych certyfikatami. Ponadto w ramach działalności operacyjnej są przedstawione wpływy i wydatki z tytułu aktywów i zobowiązań handlowych, instrumentów pochodnych oraz innych aktywów i zobowiązań. Odsetki i dywidendy otrzymane z działalności operacyjnej również są ujęte w środkach pieniężnych netto z działalności operacyjnej.

Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej obejmują wpływy i wydatki z tytułu inwestycji finansowych, rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, wpływy ze zbycia aktywów grupy oraz wydatki na nabycie jednostek zależnych.

Środki pieniężne netto z działalności finansowej obejmują wpływy i wydatki z tytułu kapitału własnego i kapitału podporządkowanego. Te pozycje obejmują podwyższenia kapitału, wypłaty dywidendy oraz zmiany stanu kapitału podporządkowanego.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych odpowiadają pozycji „kasa” ujętej w bilansie, która obejmuje środki pieniężne w kasie i środki na rachunku bieżącym w bankach centralnych. Nie obejmują kredytów i pożyczek zwrotnych na żądanie udzielonych bankom, które stanowią część działalności operacyjnej.

@ strony 133-160

Sprawozdawczość według segmentów

Klasyfikacja segmentów

RZB wcześniej przyjął MSSF 8, który został zastosowany na koniec roku 2008.

Generalnie wewnętrzna sprawozdawczość zarządcza w RZB jest realizowana na podstawie matrycy struktury organizacyjnej. Nadrzędne organy decyzyjne, tj. Zarząd i Rada Nadzorcza Raiffeisen Zentralbank, podejmują fundamentalne decyzje, takie jak alokacja zasobów, w aspekcie geograficznym. Ta sama zasada obowiązuje w zakresie wyceny siły finansowej i rentowności i z tego względu została określona jako znaczące kryterium sprawozdawczości.

Najmniejsze ośrodki wypracowujące środki pieniężne (CGU) stanowią: Austria, poszczególne kraje środkowo- i wschodnioeuropejskie oraz reszta świata. W segmenty geograficzne grupowane są kraje, których oczekiwany długoterminowy rozwój gospodarczy i profil ekonomiczny są podobne. Zgodnie z ilościowymi wartościami progowymi wg MSSF, dla większej przejrzystości wyznaczono 6 segmentów regionalnych. Wartości progowe, określone w MSSF 8, to 10 procent następujących parametrów, w każdym wypadku oddzielnie: zysk operacyjnych, zysk netto i aktywa segmentu.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. w Grupie istniały następujące segmenty. Jako kryterium przyporządkowania do segmentu posłużyła lokalizacja poszczególnych placówek handlowych:

■ Austria

Austria obejmuje działalność prowadzoną w centrali Raiffeisen Zentralbank oraz wyniki wypracowane przez jednostki zależne Grupy w Austrii.

■ Europa Środkowa

Ten segment obejmuje 5 państw, które przystąpiły do UE dnia 1 maja 2004 r. – Czechy, Węgry, Polskę, Słowację i Słowenię. Kraje te reprezentują nie tylko najbardziej rozwinięte rynki bankowe w Europie Środkowo-Wschodniej, ale również rynki, na których Raiffeisen International działa najdłużej.

■ Europa Południowo-Wschodnia

Europa Południowo-Wschodnia obejmuje Albanie, Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, Kosowo, Mołdowę, Serbię, Bułgarię i Rumunię, które przystąpiły do UE z dniem 1 stycznia 2007 r. Mołdowa została włączona do tego segmentu z uwagi na bliskie powiązania gospodarcze tego kraju z Rumunią oraz struktury zarządzania w Grupie.

■ Rosja

Ten segment obejmuje wyniki spółek, które prowadzą działalność w imieniu RZB na terytorium Federacji Rosyjskiej. W Rosji Grupa jest reprezentowana m.in. przez bank, spółkę leasingową oraz spółkę specjalizującą się w zarządzaniu kapitałem.

■ Wspólnota Niepodległych Państw (WNP)

Ten segment obejmuje Białoruś, Kazachstan i Ukrainę.

■ Reszta świata

Ten segment obejmuje oddziały RZB w Londynie, Singapurze i Pekinie oraz jednostki Grupy położone w takich krajach jak Niemcy, Malta, Szwajcaria i USA.

Podane wielkości liczbowe pochodzą ze sprawozdania finansowego, przygotowanego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), na podstawie którego zostało sporządzone skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Mogą wystąpić różnice w stosunku do danych, opublikowanych w poszczególnych krajach.

Ocena wyniku finansowego według segmentów

W sprawozdawczości według segmentów zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów są przedstawione na podstawie wewnętrznej sprawozdawczości zarządczej, uzupełnionej uzgodnieniem wyników według segmentów z wynikami grupy. W RZB sprawozdawczość zarządcza jest oparta o MSSF. W efekcie nie ma różnic w zasadach ujmowania i wyceny, stosowanych w sprawozdawczości według segmentów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W celu zapewnienia przejrzystości i znaczenia sprawozdawczości według segmentów, następujące wskaźniki kontrolne i sprawozdawcze zostały zastosowane do oceny wyników poszczególnych CGU.

■ **Rentowność kapitału własnego brutto** to miara rentowności każdego CGU. Ta wielkość ilustruje stosunek zysku brutto do zaangażowanego kapitału. Ponadto rentowność kapitału własnego pokazuje zwrot z kapitału zaangażowanego w poszczególnych segmentach. Do szerszego pomiaru rentowności w wewnętrznym systemie sprawozdawczości zarządczej stosuje się wskaźnik rentowności kapitału skorygowanego o ryzyko (RORAC). Wielkość tego wskaźnika ilustruje zwrot z kapitału własnego skorygowanego o ryzyko (kapitał ekonomiczny). Ta wielkość nie stanowi wskaźnika według MSSF.

■ **Wskaźnik koszt/ dochód** ilustruje efektywność kosztów segmentu. Wskaźnik koszt/ dochód przedstawia stosunek kosztów administracyjnych do sumy wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu prowizji i opłat, wyniku na działalności handlowej oraz pozostałego dochodu operacyjnego netto.

■ **Wzrost aktywów ważonych ryzykiem** odzwierciedla wzrost wolumenu działalności i stanowi ważny wskaźnik wzrostu. Zgodnie z austriackim Prawem bankowym (opartym o NUK) aktywa ważne ryzykiem ilustrują zwiększenie aktywów segmentu z określonego sektora, na podstawie których ustala się wymóg dotyczących funduszy własnych na poziomie 8 procent.

Przedstawienie wyników segmentów jest oparte na rachunku zysków i strat. Zysk i strata zostały przypisane krajowi, w którym zysk został wypracowany. Pozycje przychodów to: wynik z tytułu odsetek, wynik z tytułu prowizji i opłat, wynik na działalności handlowej oraz pozostały dochód operacyjny netto. Ponadto podaje się dochód bieżący od jednostek stowarzyszonych, które są rozliczane metodą praw własności. Istotne pozycje kosztów, stanowiące część sprawozdawczości według segmentów, są włączone do rachunku zysków i strat. Wynik segmentu jest przedstawiony do poziomu skonsolidowanego zysku. Aktywa segmentu reprezentuje suma bilansowa i aktywa ważne ryzykiem. Pozycja *zobowiązania* obejmuje wszystkie pozycje po stronie zobowiązań z wyłączeniem kapitału własnego.

Uzgodnienie oznacza kwoty, będące wynikiem eliminacji wyników rozrachunków wewnątrz grupy kapitałowej oraz konsolidacji pomiędzy segmentami. Wreszcie wskaźniki finansowe – zazwyczaj wg pionu działalności – zostały dodane na potrzeby oceny wyników.

Rok obrotowy 2008 w tys. €	Austria	Europa Środkowa
Przychody z tytułu odsetek	851.063	1.022.380
w tym: dochód bieżący od jednostek powiązanych	46.997	919
Rezerwy na utratę wartości	(351.107)	(265.365)
Wynik z tytułu odsetek po rezerwach	499.957	757.015
Przychody z tytułu prowizji i opłat	234.102	568.392
Wynik na działalności handlowej	32.334	55.713
Wynik na instrumentach pochodnych	(70.227)	(10.929)
Wynik na inwestycjach finansowych	(907.00)	1.753
Ogólne koszty administracyjne	(554.966)	(930.747)
w tym koszty osobowe	(304.146)	(454.853)
w tym inne koszty administracyjne	(196.833)	(389.773)
w tym amortyzacja	(53.987)	(86.121)
Pozostałe przychody operacyjne netto	171.264	(9.487)
Wynik na zbyciu aktywów grupy	(270)	7.860
Zysk brutto	(594.809)	439.571
Podatki dochodowe	219.210	(90.577)
Zysk netto	(375.598)	348.994
Zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym	(36.967)	(166.575)
Skonsolidowany zysk/ strata	(412.565)	182.419
Udział w zysku brutto	(60,9%)	45,0%
Udział w zysku netto	(46,3%)	43,0%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	37.042.071	23.455.070
Wymóg funduszy własnych	3.393.791	2.128.232
Aktywa razem	95.218.964	36.408.788
Zobowiązania	90.181.742	34.002.417
Wskaźnik ryzyko/ zysk	41,3%	26,0%
Wskaźnik koszt/ dochód	43,1%	56,9%
Średni kapitał własny	3.178.947	1.821.409
Rentowność kapitału brutto	-	24,1%
Średnie zatrudnienie	3.001	13.265
Placówki handlowe	11	571

Europa Południowo- Wschodnia	Rosja	Inne kraje WNP	Reszta świata	Uzgodnienie	Razem
947.111	763.894	532.945	226.834	(333.917)	4.010.310
(316)	-	-	-	-	47.600
(159.177)	(175.322)	(180.969)	(19.085)	532	(1.150.493)
787.934	588.572	351.976	207.749	(333.386)	2.859.817
463.135	223.046	233.594	54.275	(8.752)	1.767.792
57.077	101.977	58.658	(236.037)	(50.359)	19.364
(4.958)	(7.302)	(1.121)	(1.141)	4.877	(90.802)
(18.923)	5.383	(13.836)	(31.091)	5.488	(958.228)
(772.837)	(455.870)	(396.656)	(70.148)	64.237	(3.116.987)
(344.424)	(217.015)	(208.030)	(40.398)	0	(1.568.866)
(338.708)	(211.976)	(149.906)	(26.456)	64.192	(1.249.461)
(89.706)	(26.878)	(38.720)	(3.293)	45	(298.660)
21.389	(17.840)	(5.150)	10.619	(62.684)	108.111
-	-	-	-	-	7.590
532.819	437.967	227.464	(65.775)	(380.579)	596.658
(83.988)	(125.218)	(66.564)	(18.645)	1.101	(164.680)
448.830	312.749	160.900	(84.419)	(379.478)	431.978
(146.597)	(81.577)	(54.687)	-	102.292	(384.110)
302.234	231.172	106.214	(84.419)	(277.186)	47.868
54,5%	44,8%	23,3%	(6,7%)	-	100,0%
55,3%	38,5%	19,8%	(10,4%)	-	100,0%
18.765.816	10.833.639	6.924.608	4.938.330	(12.919.246)	89.040.288
1.666.551	975.944	621.634	436.189	(717.764)	8.504.577
25.259.731	14.952.381	8.027.668	18.356.493	(41.302.939)	156.921.086
22.509.641	13.381.115	7.046.516	17.952.836	(35.989.976)	149.084.290
16,8%	23,0%	34,0%	8,4%	-	28,7%
51,9%	42,6%	48,4%	-	-	52,8%
1.457.914	840.535	529.432	396.248	-	8.224.486
36,5%	52,1%	43,0%	-	-	7,3%
18.261	9.654	20.011	438	-	64.630
1.186	237	1.238	8	-	3.251

Wartości liczbowe za 2007 r. po przeliczeniu według MSSF 8:

Rok obrotowy 2007 w tys. €	Austria	Europa Środkowa
Przychody z tytułu odsetek	580.588	819.062
w tym: dochód bieżący od jednostek powiązanych	130.905	1.813
Rezerwy na utratę wartości	58.640	(122.306)
Wynik z tytułu odsetek po rezerwach	639.227	696.756
Przychody z tytułu prowizji i opłat	272.399	469.488
Wynik na działalności handlowej	44.102	55.986
Wynik na instrumentach pochodnych	(13.437)	(1.788)
Wynik na inwestycjach finansowych	(182.866)	(6.591)
Ogólne koszty administracyjne	(512.913)	(791.083)
w tym koszty osobowe	(298.560)	(397.189)
w tym inne koszty administracyjne	(172.455)	(312.299)
w tym amortyzacja	(41.898)	(81.594)
Pozostałe przychody operacyjne netto	131.504	734
Wynik na zbyciu aktywów grupy	(62)	23.805
Zysk brutto	377.954	447.309
Podatki dochodowe	(15.903)	(87.514)
Zysk netto	362.051	359.795
Zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym	(34.257)	(173.294)
Skonsolidowany zysk/ strata	327.794	186.501
Udział w zysku brutto	21,9%	26,0%
Udział w zysku netto	25,4%	25,2%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	39.466.870	20.381.375
Wymóg funduszy własnych	3.492.929	1.711.444
Aktywa razem	79.247.866	28.810.556
Zobowiązania	73.622.007	26.757.348
Wskaźnik ryzyko/ zysk	-	14,9%
Wskaźnik koszt/ dochód	49,9%	58,8%
Średni kapitał własny	2.750.590	1.420.459
Rentowność kapitału brutto	13,7%	31,5%
Średnie zatrudnienie	2.732	12.079
Placówki handlowe	11	532

Europa Południowo- Wschodnia	Rosja	Inne kraje WNP	Reszta świata	Uzgodnienie	Razem
732.428	547.265	374.119	83.476	(194.718)	2.942.219
(2.504)	-	-	-	-	130.214
(60.280)	(119.973)	(55.917)	(7.752)	-	(307.588)
672.148	427.292	318.202	75.724	(194.718)	2.634.631
371.793	190.619	197.482	22.418	(8.528)	1.515.671
47.551	42.786	4.500	(54.638)	(44.712)	95.576
(178)	(34.758)	-	1.520	24.521	(24.120)
104	(3.278)	524	(6.688)	(15.368)	(214.162)
(647.118)	(364.709)	(326.671)	(55.154)	53.605	(2.645.042)
(289.720)	(183.429)	(173.775)	(30.232)	(2.648)	(1.375.553)
(283.436)	(156.618)	(112.555)	(22.146)	55.557	(1.003.953)
(73.962)	(24.661)	(40.341)	(2.776)	(304)	(265.536)
20.429	(7.583)	(13.499)	15.612	(51.383)	95.814
-	2.711	-	-	-	26.454
464.730	253.081	180.538	(1.206)	(237.582)	1.484.824
(67.274)	(63.006)	(53.043)	(8.580)	571	(294.749)
397.456	190.075	127.495	(9.787)	(237.011)	1.190.074
(140.653)	(60.147)	(48.127)	-	44.684	(411.795)
256.802	129.928	79.368	(9.787)	(192.327)	778.280
27,0%	14,7%	10,5%	(0,1%)	-	100,0%
27,9%	13,3%	8,9%	(0,7%)	-	100,0%
16.322.367	9.395.849	5.817.428	4.598.312	(12.891.763)	83.090.538
1.327.520	804.121	465.394	531.907	(842.290)	7.491.025
22.642.232	12.171.401	7.365.199	15.901.583	(28.736.838)	137.401.999
20.542.343	11.012.594	6.392.169	13.801.694	(23.148.527)	128.979.627
8,2%	21,9%	14,9%	9,3%	-	10,5%
55,2%	47,2%	58,1%	82,5%	-	56,9%
1.137.565	654.831	405.438	320.473	-	6.689.356
40,9%	38,6%	44,5%	-	-	22,2%
15.045	8.516	19.681	355	-	58.408
975	238	1.272	8	-	3.036

Noty

Jednostka sprawozdawcza

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft działa jako centralna instytucja austriackiej Grupy Bankowej *Raiffeisen*. Podmiot został wpisany do rejestru spółek w *Handelsgericht Wien* (sąd handlowy w Wiedniu) pod numerem FN 58.882 t. Adres spółki to: Am Stadtpark 9, A-1030 Wiedeń, Austria.

Banki Regionalne Raiffeisen posiadają akcje *Raiffeisen Zentralbank* pod parasolem spółki holdingowej, która nie prowadzi działalności operacyjnej, pod firmą *Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH (RLBHOLD)*. Ta spółka posiada 81 procent akcji *Raiffeisen Zentralbank* za pośrednictwem jednostki zależnej *R-Landesbanken-Beteiligung GmbH* i na tej podstawie należy ją uważać za nadrzędną jednostkę dominującą całej grupy kapitałowej. Skonsolidowane sprawozdania finansowe RLBHOLD są składane w rejestrze spółek zgodnie z austriackimi przepisami dotyczącymi obowiązków informacyjnych oraz są ogłaszane w gazecie *Wiener Zeitung*.

Na terytorium Austria *Raiffeisen Zentralbank* specjalizuje się w bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej. To jeden z największych banków prowadzących obsługę finansową przedsiębiorstw i usługi finansowania handlu w Austrii. Inne dziedziny jego działalności to zarządzanie płynnością i aktywami oraz operacje skarbowe. Jako podmiot specjalizujący się w usługach inżynierii finansowej, RZB koncentruje się na obsłudze najważniejszych klientów krajowych i zagranicznych, firm wielonarodowych oraz firm świadczących usługi finansowe. Spółki wchodzące w skład Grupy prowadzą również działalność w zakresie prywatnej bankowości, inwestycji kapitałowych, leasingu finansowego oraz bankowych usługi informatycznych.

RZB prowadzi też działalność w Europie Środkowo-Wschodniej (region CEE) za pośrednictwem bankowych jednostek zależnych, które noszą nazwę „Banków Sieciowych”. Na dzień bilansowy funkcjonowało 15 Banków Sieciowych, których sieć oddziałów pokrywa region. Ponadto RZB posiada oddziały, wyspecjalizowane jednostki zależne oraz przedstawicielstwa w głównych ośrodkach finansowych świata, w wybranych miejscach na obszarze Europy Zachodniej oraz na kilku kluczowych rynkach azjatyckich.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd dnia 12 marca 2009 r., a następnie przedstawione Radzie Nadzorczej do przejrzania i zaopiniowania.

Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Polityka rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2008 i wielkości porównawcze za rok obrotowy 2007 zostały przygotowane zgodnie z *Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)* opublikowanymi przez *Radę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości (IASB)* oraz z międzynarodowymi standardami rachunkowości przyjętymi przez UE na podstawie *rozporządzenia w sprawie MSR (WE) Nr 1606/2002*, w tym z już obowiązującymi *interpretacjami Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMS/SIC)*.

Jednostka zastosowała wszystkie standardy opublikowane przez IASB do stosowania w sprawozdaniach finansowych za 2008 r., które zostały przyjęte przez UE. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi *art. 245a UGB* (austriackiego kodeksu handlowego) oraz *art. 59a BWG* (austriackiego Prawa bankowego) w zakresie zwolnienia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które jest zgodne z przyjętymi międzynarodowymi zasadami rachunkowości.

Wszystkie standardy i interpretacje, które muszą być stosowane w sprawozdaniu finansowym za 2008 r., zostały zastosowane. MSR 20, MSR 31, MSR 41, MSSF 4 i MSSF 6 nie zostały zastosowane, ponieważ w Grupie nie wystąpiły przedmiotowe zdarzenia gospodarcze.

Nowe interpretacje, które wchodziły w życie od 2008 r., nie miały znaczącego wpływu na prezentację i sposób wyceny przez bank: KIMSF 12 (Umowy na usługi koncesjonowane), KIMSF 13 (Programy lojalnościowe), KIMSF 14 (MSR 19 – Ograniczenie w rozpoznawaniu aktywów programów określonych świadczeń pracowniczych, wymóg minimalnego finansowania i ich interakcje), KIMSF 15 (Umowy budowy nieruchomości) oraz KIMSF 16 (Zabezpieczanie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych).

MSSF 8 (Segmenty operacyjne), opublikowany przez IASB w listopadzie 2006 r., zastępuje MSR 14 i określa nowe zasady ujawniania informacji o segmentach w oparciu o segmenty operacyjne. Zgodnie z MSSF 8 segmenty to elementy składowe jednostki. Informacje finansowe ujawnia się oddzielnie dla każdego segmentu, który zarządzający monitorują w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych (metoda zarządcza). Stosowanie MSSF 8 jest obowiązkowe dla okresów rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2009 r. Natomiast Grupa zastosowała MSSF 8 już od końca 2008 r. W celu zapewnienia porównywalności wielkości liczbowe za rok 2007 zostały przeliczone i przedstawione według segmentów operacyjnych, określonych w MSSF 8.

Standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale jeszcze nie weszły w życie, nie zostały zastosowane: Zmiana do MSR 1 (Prezentacja sprawozdań finansowych, data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2009 r.), MSR 23 (Koszty finansowania zewnętrznego, data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2009 r.), MSR 32 (Instrumenty finansowe: prezentacja, data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2009 r.), MSSF 2 (Płatności w formie akcji, data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2009 r.) oraz zmiany w zakresie projektu doprecyzowania przepisów.

W konsekwencji modyfikacji MSR 39.50, przyjętego przez UE w październiku 2008 r., dopuszcza się możliwość zmiany, w nielicznych okolicznościach, klasyfikacji instrumentów finansowych innych niż pochodne z kategorii przeznaczone do obrotu do kategorii utrzymywane do terminu zapadalności oraz kredyty i pożyczki (do dnia 31 października 2008 r. również retroaktywnie od dnia 1 lipca 2008 r.). Z uwagi na bieżące zamieszanie finansowe oraz zawieszenie obrotu niektórymi instrumentami finansowymi, jednostka skorzystała z możliwości przeniesienia instrumentów finansowych z kategorii przeznaczone do obrotu do kategorii utrzymywane do terminu zapadalności oraz kredyty i pożyczki.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało opracowane na podstawie zestawów sprawozdawczych podmiotów wchodzących w skład Grupy, konsolidowanych metodą pełną, które zostały przygotowane zgodnie ze standardami ujednoliconymi w obrębie Grupy oraz

zgodnie z zasadami MSSF. Z wyjątkiem 10 jednostek zależnych, które przygotowały śródroczne sprawozdania finansowe – na dzień bilansowy przypadający w okresie od 30 września do 31 grudnia – wszystkie spółki konsolidowane metodą pełną przygotowały własne roczne sprawozdania finansowe na dzień 31 grudnia. Wielkości liczbowe, zawarte w rzeczonych sprawozdaniach finansowych, zostały przedstawione w tys. EUR.

Składników aktywów finansowych zostaje ujęty, jeśli jest prawdopodobne, że nastąpi z tego tytułu wpływ przyszłych korzyści ekonomicznych dla jednostki oraz można wiarygodnie wycenić jego cenę nabycia lub wartość. Zobowiązanie finansowe zostaje ujęte, jeśli jest prawdopodobne, że wymagany będzie wypływ zasobów ucieleśniających korzyści ekonomiczne w celu wywiązania się z obowiązku oraz można wiarygodnie ustalić kwotę rozliczenia zobowiązania.

Jeżeli szacunki lub wyceny są konieczne na potrzeby ujmowania oraz wyceny zgodnie z MSR/MSSF, są wykonywane zgodnie z odpowiednimi standardami, w oparciu o dotychczasowe doświadczenia oraz inne czynniki, takie jak planowanie i przewidywania lub prognozy dotyczące przyszłych zdarzeń, które z obecnej perspektywy zdają się być prawdopodobne.

Powyższe dotyczy głównie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, wartości godziwej oraz odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych, podatków odroczonej, rezerw na świadczenia emerytalne i podobne świadczenia, wyliczeń możliwości odzyskania wartości firmy oraz wartości niematerialnych i prawnych, rozpoznanych w trakcie połączenia jednostek gospodarczych. Rzeczywiste wielkości liczbowe mogą różnić się od wielkości szacunkowych.

Podatki odroczone nie zostały przedstawione oddzielnie w rachunku zysków i strat ani w bilansie. Szczegółowe informacje na ten temat zawierają odpowiednio tytułowane noty.

Metody konsolidacji

RZB obejmuje konsolidacją wszystkie istotne jednostki zależne, w których *Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft* posiada, bezpośrednio lub pośrednio, ponad 50 procent praw głosu albo posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki.

Z zasady te jednostki zależne są początkowo integrowane w dniu, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad spółką i zostają wyłączone, kiedy ustanie kontrola Grupy nad jednostką. Spółki celowe, założone na potrzeby transakcji sekurytyzacji, które Grupa kontroluje z ekonomicznego punktu widzenia, są integrowane zgodnie z SIC 12.

W razie nabycia dodatkowych akcji już w trakcie sprawowania kontroli lub w wypadku zbycia akcji bez utraty kontroli, tego typu transakcje odnosi się bezpośrednio na kapitał własny w trakcie ciągłej konsolidacji.

Istotne udziały w jednostkach stowarzyszonych – na których politykę finansową i operacyjną Grupa wywiera znaczący wpływ – są wyceniane zgodnie z metodą praw własności i ujmowane na pozycji *inwestycje w jednostki stowarzyszone*. Zyski lub straty spółek

wycenianych metodą praw własności wykazuje się w kwocie netto na pozycji *dochód bieżący od jednostek stowarzyszonych*.

Te same zasady dotyczą spółek wycenianych metodą praw własności (poprzez skompensowanie ceny nabycia proporcjonalną wartością godziwą aktywów netto), co stosowane odnośnie do spółek konsolidowanych metodą pełną. Z zasady wykorzystuje się sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych, sporządzone zgodnie z MSSF. Zmiany stanu kapitału własnego spółek, wycenianych metodą praw własności, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są również traktowane jako zmiana stanu kapitału własnego.

Akcje i udziały posiadane w jednostkach zależnych, które nie zostały włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego z uwagi na ich nieistotność oraz akcje i udziały posiadane w spółkach, które nie zostały wycenione metodą praw własności, wykazuje się na pozycji *inwestycje finansowe i wycenia według zamortyzowanego kosztu*.

Połączenia jednostek gospodarczych

W trakcie konsolidacji kapitałowej (metodą nabycia) wszystkie możliwe do zidentyfikowania aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki zależnej wycenia się według wartości godziwej na dzień przejęcia zgodnie z MSSF 3. Koszty nabycia są skompensowane proporcjonalnie aktywami netto. Wynikłe dodatnie różnice są kapitalizowane jako wartości firmy. Wartość firmy jest corocznie badana pod kątem utraty wartości. Ujemne różnice w trakcie integracji po raz pierwszy zostają rozpoznane w rachunku zysków i strat.

W każdym dniu bilansowym wartość firmy jest badana pod kątem jej przyszłej użyteczności ekonomicznej w oparciu o ośrodki generujące środki pieniężne. Ośrodki generujące środki pieniężne ustala zarząd. Wartość bilansowa ośrodka generującego środki pieniężne (wraz z zarachowaną nań wartością firmy) zostaje porównana do wartości odzyskiwalnej.

Wartość odzyskiwalna stanowi większą z: wartości użytkowej pozycji i wartości godziwej pomniejszonej o koszt sprzedaży. Jej kalkulacja jest oparta o szacowane przyszłe przepływy pieniężne zgodnie z biznes planem ośrodków, które następnie są dyskontowane przy użyciu stopy procentowej, która odzwierciedla aktualne ryzyko. Oszacowanie przyszłych dochodów wymaga osądu wcześniejszych i aktualnych wyników oraz przewidywanego rozwoju na poszczególnych rynkach zbytu oraz ogólnego środowiska makro-ekonomicznego.

Oszacowanie przyszłego rozwoju ośrodków generujących środki pieniężne rozpoczyna się od faktów makroekonomicznych (produkt krajowy brutto, przewidywana inflacja) i uwzględnienia szczególnych uwarunkowań rynkowych i polityki gospodarczej. W celu bardziej precyzyjnego ujęcia rozwoju w średnim terminie, uzgodniony został 10-letni okres planowania szczegółowego.

Dane służą do ustalenia wartości końcowej przy założeniu kontynuacji działalności. Zgodnie z przepisami dotyczącymi wypłacalności z uwzględnieniem rezerwy na działalność bankową, zysk netto służy jako podstawa do obliczeń. Dyskontowanie następuje według stóp kosztu kapitału własnego w poszczególnych krajach, w oparciu o kapitałowy model wyceny. Poszczególne elementy składowe (stopa procentowa bez ryzyka, różnice w inflacji, premia za ryzyko rynkowe, ryzyka charakterystyczne dla określonego kraju oraz czynniki beta) ustala się na podstawie zewnętrznych źródeł informacji.

Stopy dyskonta skorygowane o inflację, zastosowane dla ośrodków wypracowujących środki pieniężne w 2008 r., wahają się od 10,14 procent do 31,51 procent. Coroczne badanie utraty wartości firmy w latach 2008 i 2007 nie wykazało trwałej utraty wartości, ponieważ wartość odzyskiwalna dla wszystkich ośrodków wypracowujących środki pieniężne była wyższa od ich wartości bilansowej.

Spółki wchodzące w skład Grupy używają marek w celu odróżnienia własnych usług od usług konkurencji. Zgodnie z MSSF 3 marki przejętych jednostek zostały rozpoznane oddzielnie na pozycji *wartości niematerialne i prawne*. Marki mają nieokreślony okres użytkowania i z tego względu nie są objęte planową amortyzacją. Marki muszą być corocznie badane pod kątem utraty wartości i dodatkowo, kiedy pojawiają się przesłanki wskazujące na utratę wartości.

Wartość marek została ustalona według zasady porównywalnego kosztu historycznego z uwagi na niedostępność bezpośrednio porównywalnych transakcji lub rynku z możliwymi do zaobserwowania cenami w czasie zarachowania ceny nabycia. Dokumentacja kosztów marketingu związanych z markami w latach poprzednich została przyjęta jako baza danych do zastosowania zasady kosztu historycznego.

W razie przejęcia umów z klientami i związanych z tym stosunków z klientami w ramach połączenia jednostek gospodarczych, te pozycje muszą być ujęte oddzielnie od wartości firmy, jeżeli są oparte o prawa umowne lub inne tytuły. Przejęte spółki spełniają kryteria odrębnego ujmowania stosunków z klientami na innej podstawie niż umowna – w odniesieniu do istniejących klientów. Bazę klientów wycenia się metodą wielookresowych nadwyżek zysków na podstawie prognoz przyszłych przychodów i kosztów, jakie można zarachować na daną bazę klientów. Podstawą prognoz są wielkości liczbowe planowane na lata następne.

Zapisy dotyczące konsolidacji

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostką dominującą a jednostkami zależnymi oraz salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami zależnymi są eliminowane w trakcie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Pozostałe różnice przejściowe rozpoznaje się jako *inne aktywa/inne zobowiązania*.

Przychody i koszty wewnętrzne grupy są kompensowane, a różnice przejściowe wynikające z transakcji w obszarze działalności bankowej są wykazywane jako *wynik z tytułu odsetek*. Inne różnice zostały przedstawione na pozycji *pozostały wynik operacyjny*.

Wyniki transakcji zawieranych w obrębie grupy są eliminowane w stopniu, w jakim wywarły istotny wpływ na pozycje rachunku wyników. Transakcje w obszarze działalności bankowej pomiędzy jednostkami Grupy są zazwyczaj zawierane na warunkach rynkowych.

Skonsolidowana grupa

Zmiany liczby spółek podlegających konsolidacji metodą pełną oraz spółek wycenianych metodą praw własności:

Liczba jednostek	Konsolidowane metodą pełną		Konsolidowane metodą praw własności	
	2008	2007	2008	2007
Stan na 1.01	335	287	13	14
Włączone po raz pierwszy w bieżącym okresie obrotowym	53	66	2	-
Połączone w trakcie bieżącego okresu obrotowego	(2)	(3)	-	-
Wyłączone w trakcie bieżącego okresu obrotowego	(29)	(15)	(2)	(1)
Stan na 31.12	357	335	13	13

Z 357 podmiotów wchodzących w skład Grupy, 171 miało siedzibę w Austrii (2007: 164) i 186 za granicą (2007: 171). Na tę liczbę składało się: 21 banków, 218 instytucji finansowych, 18 spółek świadczących usługi pomocnicze w związku z działalnością bankową, 12 finansowych spółek holdingowych oraz 88 innych spółek. Z uwagi na ich małe znaczenie dla przedstawienia obrazu stanu majątkowego, kondycji finansowej i zysków Grupy, skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie objęło 276 jednostek zależnych (2007: 277).

Te podmioty zostały ujęte według zamortyzowanego kosztu i przedstawione jako *udziały w jednostkach powiązanych* na pozycji *inwestycje finansowe*. Suma bilansowa spółek, które nie zostały włączone do Grupy, stanowi mniej niż 1 procent sumy bilansowej ogółem Grupy.

Wykaz spółek konsolidowanych metodą pełną, spółek konsolidowanych metodą praw własności oraz innych udziałów kapitałowych znajduje się na stronie 240 i na stronach następujących.

W roku obrotowym 2008 następujące spółki zostały włączone po raz pierwszy do skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Firma spółki	Udział	Data włączenia	Przesłanka
Instytucje finansowe			
24 jednostki zależne Raiffeisen Leasing Ges. M.b.H., Wiedeń (AT)		różne daty	*
Appolon Property, s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/9	Istotność
Central Eastern European Finance Agency B.V., Amsterdam (NL)	100,0%	1/8	Założenie
Gama Project CZ, s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/8	Nabycie
Holeckowa Property s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/6	Nabycie
Luna Property s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/12	Założenie
Matejska 24 s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/8	Nabycie
Orchideus Property s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/2	Istotność
Raiffeisen Capital 7 Investment S.A, Bukareszt (RO)	99,5%	1/1	Istotność
Raiffeisen Factoring Ltd., Sofia (BG)	100,0%	1/7	Założenie
Raiffeisen Finance d.o.o., Sarajewo (VA)	85,8%	1/8	Założenie
RB Russia Finance Limited, Dublin (IE)	0,0%	1/1	Istotność
REAL ESTATE RENT 3 DOO, Belgrad (RS)	75,0%	1/4	Założenie
Real Estate Rent 4 d.o.o., Belgrad (RS)	75,0%	1/9	Założenie
Residence Park Trebes, s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/8	Nabycie
ROOF Consumer Bulgaria 2007 – 1 B.V. Amsterdam (NL)	0,0%	1/3	Istotność
ROOF Consumer Romania 2008 – 1 B.V. Amsterdam (NL)	0,0%	1/7	Założenie
ROOF Global Bond CBO 2008-1 Limited, Dublin (IE)	0,0%	1/12	Założenie
ROOF Global Bond CBO 2008-2 Limited, Dublin (IE)	0,0%	1/12	Założenie
RZB Austria Finance (Hong Kong) Limited, Hong Kong (HK)	100,0%	1/4	Założenie
UPC Real, s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/12	Założenie
Spółki świadczące usługi pomocnicze w związku z działalnością bankową			
RZB Hybrid Participation Capital Funding I S.A., Luksemburg (LU)	0,0%	1/9	Założenie
Rb Kereskedhöz Kft, Budapeszt (HU)	70,3%	1/1	Istotność
Inne spółki			
Arum Handels-under Beteiligungsgesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	100,0%	1/9	Istotność
BAILE Handels-under Beteiligungsgesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	100,0%	1/1	Istotność
P & C Beteiligungsgesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	100,0%	1/1	Istotność
Raiffeisen Energz Service Ltd., Budapeszt (HU)	72,7%	1/8	Istotność
R.P.I. Handels-under Beteiligungsgesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	100,0%	1/12	Istotność
UQ Assekuranz Holding GmbH, Wiedeń (AT)	100,0%	1/6	Nabycie
UQ Beteiligung GmbH, Wiedeń (AT)	100,0%	1/6	Nabycie

* Przesłanki integracji: w wyniku założenia, nabycia i istotności.

Połączenia jednostek gospodarczych

w tys. €	Razem
Aktywa	200.941
Zobowiązania	(66.807)
Aktywa netto	134.134
Udziały mniejszościowe	22
Aktywa netto minus udziały mniejszościowe	134.156
Koszt nabycia	(201.363)
Wartość firmy	9.196
Rezerwy	58.011

Efekt przejętych jednostek zależnych w zakresie płynności odpowiada kosztowi nabycia, ponieważ nabyte spółki nie posiadały płynnych funduszy.

Włączone jednostki

Z uwagi na zasadę kontroli z ekonomicznego punktu widzenia (SIC-12), następujące spółki zostały po raz pierwszy zintegrowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

RB Russia Finance Limited z siedzibą w Dublinie, spółka celowa mająca pozyskać kapitał na *ZAO Raiffeisen-bank* z siedzibą w Moskwie, została zintegrowana z dniem 1 stycznia 2008 r.

ROOF Consumer Bulgaria 2008 – 1 B.V. z siedzibą w Amsterdamie i *ROOF Consumer Romania 2008 – 1 B.V.* z siedzibą w Amsterdamie zostały założone w związku z sekurytyzacją niezabezpieczonych kredytów konsumpcyjnych i zostały zintegrowane z dniem 1 marca i 1 lipca 2008 r.

ROOF Global Bond CBO 2008-1 Limited z siedzibą w Dublinie i *ROOF Global Bond CBO 2008-2 Limited* z siedzibą w Dublinie zostały założone w związku z sekurytyzacją papierów wartościowych i poddane integracji z dniem 1 grudnia 2008 r. *RZB Hybrid Participation Capital Funding I S.A.* z siedzibą w Luksemburgu, spółka celowa do celów emisji kapitału hybrydowego, została pierwszy raz integrowana z dniem 1 września 2008 r.

Fuzje

W III kwartale 2008 r. przeprowadzono 2 fuzje: *eBanka a.s.* z siedzibą w Pradze została połączona z *Raiffeisenbank s.r.o.* z siedzibą w Pradze z dniem 7 lipca 2008 r., zaś *Raiffeisen International GROUP IT GmbH* z siedzibą w Wiedniu została połączona z *Raiffeisen International Bank-Holding AG* z siedzibą w Wiedniu w dniu 15 lipca 2008 r.

Jednostki wyłączone

Spółka *SCTO Bécsi Út Real Estate Development Kft.* z siedzibą w Budapeszcie została zbyta pod koniec kwietnia i tym samym wyłączona z Grupy. Przychody ze zbycia aktywów grupy wynosiły 1,9 mln €. W maju 2008 r. dwie węgierskie spółki leasingowe – *SCTD Kondorosi út Kft.* z siedzibą w Budapeszcie i *SCTH Budaörs Kft.* z siedzibą w Budapeszcie zostały zbyte i wyłączone. Uzyskany przychód wyniósł 5,2 mln €. Węgierska spółka *Raiffeisen Real Estate Management Zrt* z siedzibą w Budapeszcie została sprzedana spółce *CEU-REM Holding Zrt* z siedzibą w Budapeszcie i wyłączona w lipcu 2008 r. Wynik na tej transakcji to strata rzędu 0,3 mln €. W IV kwartale 2008 r. zbyte kolejne 2 spółki – *SCT Csörsz utca Kft.* z siedzibą w Budapeszcie i *RLRE & EUBE OC – TERRONIC II, s.r.o.* z siedzibą w Pradze. Przychody z tytułu ich zbycia to 1 mln €. W podgrupie *Raiffeisen Leasing Gesellschaft m.b.H.* z siedzibą w Wiedniu 22 jednostki zależne zostały wyłączone w wyniku sprzedaży lub ich nieistotności. To posunięcie przyniosło stratę w wysokości 0,3 mln €.

W ciągu roku obrotowego 2008 następujące spółki zostały wyłączone z Grupy:

Firma spółki	Udział	Wyłączenie	Przesłanka
22 jednostki zależne Raiffeisen Leasing Ges. m.b.H., Wiedeń (AT)		różne daty	Sprzedaż, nieistotność
Raiffeisen Real Estate Management Zrt, Budapeszt (HU)	72,27%	29/7	Sprzedaż
RLRE & EUBE OC – TERRONIC II, s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/12	Sprzedaż
SCT Csörsz utca Kft., Budapeszt (HU)t	74,7%	29/11	Sprzedaż
SCTD Kondorosi út Kft., Budapeszt (HU)	74,7%	20/5	Sprzedaż
SCTH Budaörs Kft., Budapeszt (HU)	60,4%	30/5	Sprzedaż
SCTO Bécsi Út Real Estate Development Kft, Budapeszt (HU)	74,5%	29/4	Sprzedaż
Tellmer, s.r.o., Praga (CZ)	69,0%	1/12	Nieistotność

Poniższa tabela przedstawia przychody z tytułu zbycia aktywów grupy oraz oddzielnie dwie największe transakcje:

w tys. €	Razem	SCTD ¹	SCTOBU ²
Aktywa	(160.577)	(5.736)	(23.535)
Zobowiązania	160.058	5.296	24.078
Aktywa netto	(519)	(440)	543
Udziały mniejszościowe	214	-	(109)
Aktywa netto minus udziały mniejszościowe	(305)	(440)	435
Wartość firmy	(230)	-	-
Cena sprzedaży	8.125	5.277	1.432
Przychody netto ze zbycia aktywów grupy	7.590	4.837	1.867

¹ SCTD Kondorosi út Kft., Budapeszt

² SCTO Bécsi Út Real Estate Development Kft, Budapeszt

Efekt zbytych jednostek zależnych w zakresie płynności odpowiada cenie sprzedaży, ponieważ nie wystąpiły środki płynne.

Przeliczenia walut obcych

Sprawozdania finansowe jednostek konsolidowanych metodą pełną, sporządzone w walutach obcych, zostały przeliczone na euro z zastosowaniem metody zmodyfikowanego kursu bieżącego zgodnie z MSR 21. Kapitał własny został przeliczony według historycznych kursów walut, natomiast wszystkie pozostałe aktywa, zobowiązania oraz noty zostały przeliczone według kursów walut obcych z dnia bilansowego. Różnice z przeliczenia kapitału własnego (kursy historyczne) zostały skompensowane z nierozliczonym wynikiem z lat ubiegłych i nie zostały ujęte w rachunku zysków i strat.

Pozycje rachunku zysków i strat zostały przeliczone według kursu średniorocznego, obliczonego na podstawie kursów z końca miesiąca. Różnice pomiędzy kursem walut na dzień bilansowy a kursami średnimi, zastosowanymi w rachunku zysków i strat, zostały odniesione na kapitał i nie zostały ujęte w rachunku zysków i strat.

Euro – w przypadku pięciu jednostek zależnych, niemających siedziby w strefie euro oraz dolar amerykański – dla pięciu jednostek zależnych były walutą sprawozdawczą na potrzeby wyceny z uwagi na substancję ekonomiczną przedmiotowych transakcji. Spółka *Roof Russia S.A.* z siedzibą w Luksemburgu zawiera transakcje gospodarcze i refinansowania w dolarach amerykańskich i z tego względu jej walutą funkcjonalną jest dolar amerykański. W konsekwencji refinansowania w euro, ta waluta jest walutą funkcjonalną spółek *Golden Rainbow International Limited*, Tortola i *Extra Year Inwestycje Limited*, Tortola.

Następujące kursy przyjęto do przeliczenia walut:

Kursy do euro	2008		2007	
	na 31.12.	Średni	na 31.12.	Średni
albański lek (ALL)	123,800	122,931	121,780	123,647
białoruski rubel (BYR)	3.077,140	3.157,684	3.149,320	2.945,327
bośniacka marka (BAM)	1,956	1,965	1,956	1,965
bułgarska lewa (BGN)	1,956	1,965	1,956	1,965
chorwacka kuna (HRK)	7,356	7,230	7,331	7,335
czeska korona (CZK)	26,875	25,161	26,628	27,713
węgierski forint (HUF)	266,700	251,255	253,730	251,403
kazachski tenge (KZT)	170,890	177,714	177,170	168,613
mołdawski lej (MDL)	14,741	15,432	16,644	16,657
polski złoty (PLN)	4,154	2,533	3,594	3,779
rumuński lej (RON)	4,023	3,693	3,608	3,344
rosyjski rubel (RUB)	41,283	36,691	35,986	35,076
serbski dinar (RSD)	88,601	81,704	79,236	80,002
słowacka korona (SKK)	30,126	31,314	33,583	33,821
szwedzka korona (SEK)	10,870	9,665	9,442	9,247
ukraińska hrywna (UAH)	10,855	7,869	7,419	6,932
dolar amerykański (USD)	1,392	1,473	1,472	1,375

Zasady ujmowania i wyceny

Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena (MSR 39)

Zgodnie z MSR 39 aktywa finansowe, zobowiązania finansowe i pochodne instrumenty finansowe muszą być ujęte w bilansie. Definicja instrumentu finansowego – każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednego podmiotu oraz zobowiązania lub instrumentu kapitałowego innego podmiotu. Instrumenty finansowe wycenia się zgodnie z kategoriami wyceny, do których należą. Określa się je jako:

1. aktywa finansowe lub zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - a. aktywa/ zobowiązania handlowe
 - b. instrumenty finansowe wyznaczone w wartości godziwej,
2. aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
3. pożyczki i kredyty
4. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
5. zobowiązania finansowe.

1. Aktywa lub zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy

a) Aktywa/ zobowiązania handlowe

Aktywa/ zobowiązania handlowe są nabywane w celu generowania zysku w drodze krótkoterminowych wahań ich cen rynkowych. Papiery wartościowe (w tym krótka sprzedaż papierów wartościowych) i pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu są ujmowane w wartości godziwej. Kiedy papiery wartościowe są notowane na giełdzie, ich wartość godziwa jest oparta o kurs giełdowy. Jeśli takie ceny są niedostępne, stosuje się ceny wewnętrzne, oparte o wyliczenie wartości bieżącej instrumentów finansowych i kontraktów futures lub modele wyceny opcji w przypadku opcji. Wyliczenia wartości bieżącej są oparte o krzywą zerokuponową. Wzory służące do wyliczenia ceny opcji Black-Scholes 1972, Black1976 lub Garman-Kohlhagen są stosowane w zależności od rodzaju opcji.

Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu są również wykazywane na pozycji *aktywa handlowe* lub *zobowiązania handlowe*. Dodatkowo wartości godziwe, w tym zarachowane odsetki (*brudna cena*) są wykazywane na pozycji *aktywa handlowe*. Ujemne wartości godziwe zalicza się do *zobowiązań handlowych*. Dodatkowo i ujemne wartości godziwe nie podlegają kompensacie. Zmiany „brudnych” cen są ujmowane w rachunku zysków i strat na pozycji *wynik na działalności handlowej*.

b) Instrumenty finansowe wyznaczone w wartości godziwej

Ta kategoria obejmuje głównie wszystkie te aktywa finansowe, które zostały nieodwołalnie wyznaczone jako instrument finansowy wyceniany w wartości godziwej (tzw. opcja wyceny w wartości godziwej) w chwili początkowego ujęcia w bilansie, niezależnie od zamiaru obrotu nimi. Podmiot może zastosować to wyznaczenie wyłącznie, kiedy skutkuje to doprecyzowaniem informacji dzięki temu, że grupa aktywów finansowych, zobowiązań

finansowych lub obydwu tych kategorii jest zarządzana, a wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą.

Do tych instrumentów należą dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej lub akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu. Zobowiązania finansowe wyznacza się jako instrument finansowy wyceniany w wartości godziwej w celu uniknięcia niezgodności w wycenie w stosunku do powiązanych z nimi instrumentów pochodnych.

Instrumenty te wyceni się w wartości godziwej zgodnie z MSR 39. W bilansie figuruje na pozycji *inwestycje finansowe*, dochód bieżący jest ukazany w ramach pozycji *wynik z tytułu odsetek*, a zyski i straty z tytułu wyceny oraz wpływy ze sprzedaży ujmuje się na pozycji *wynik na inwestycjach finansowych*. Zyski i straty z tytułu wyceny zobowiązań wyznaczonych jako instrument finansowy wyceniany w wartości godziwej ujawnia się w *wyniku na działalności handlowej*.

2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi (papiery wartościowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie zapadalności), nabyte z zamiarem utrzymania w posiadaniu do terminu zapadalności, w bilansie wykazuje się na pozycji *inwestycje finansowe*. Są rozpoznane według zamortyzowanego kosztu, a różnice są amortyzowane przez okres pozostały do terminu zapadalności i ujmowane w rachunku zysków i strat na pozycji *wynik z tytułu odsetek*. Płatności kuponowe również wykazuje się w ramach wyniku z tytułu odsetek. Sprzedaż tych instrumentów finansowych jest dozwolona wyłącznie w przypadkach, określonych w MSR 39.

3. Pożyczki i kredyty

Pożyczki i kredyty są ujmowane w wartości nominalnej bez odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Zarachowane odsetki ujmuje się w rachunku zysków i strat, jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo ich otrzymania. Ponadto również instrumenty dłużne są ujęte, jeżeli nie istnieje dla nich aktywny rynek. Składniki aktywów finansowych w ramach sekurytyzacji zostają usunięte z bilansu w przypadku utraty kontroli nad prawami umownymi, składającymi się na dany składnik aktywów finansowych.

4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zaliczają się instrumenty finansowe (głównie udziały kapitałowe, dla których nie istnieje aktywny rynek), które nie kwalifikują się do żadnej z pozostałych trzech kategorii. Są ujmowane w wartości godziwej, jeżeli wiarygodne określenie wartości godziwej jest możliwe. Różnice z tytułu wyceny odnosi się bezpośrednio na kapitał i rozpoznaje w rachunku zysków i strat wyłącznie w przypadku zaistnienia obiektywnych przesłanek utraty wartości. Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat wyłącznie w przypadku instrumentów dłużnych. W przypadku instrumentów kapitałowych, takie odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości księguje się w ciężar kapitału. Tego rodzaju instrumenty finansowe są ujmowane na pozycji *inwestycje finansowe*.

5. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania są ujmowane według zamortyzowanego kosztu. Dyskontowane dłużne papiery wartościowe i podobne zobowiązania są wyceniane w wartości bieżącej. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej figurują w kategorii *zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*.

Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami w ramach transakcji zawartej na warunkach rynkowych.

Notowanie na aktywnym rynku (poziom I)

Jeśli dostępne są oficjalne ceny rynkowe, wartość godziwą stanowi cena rynkowa. Do tej kategorii zaliczają się instrumenty kapitałowe znajdujące się na giełdzie, instrumenty dłużne w obrocie na rynku międzybankowym oraz instrumenty pochodne znajdujące się w obrocie na giełdzie.

Techniki wyceny na podstawie możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (poziom II)

Kiedy bieżące ceny ofertowe i oferowane instrumentów finansowych nie są dostępne, wówczas ceny podobnych instrumentów finansowych służą jako podstawa do określenia bieżącej wartości godziwej lub zostają ustalone zgodnie z przyjętymi metodami wyceny, obejmującymi możliwe do zaobserwowania ceny i parametry (w szczególności wyliczenie wartości bieżącej lub model ceny opcji). Te metody dotyczą większości pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz nienotowanych instrumentów dłużnych.

Techniki wyceny nieoparte o możliwe do zaobserwowania dane rynkowe (poziom III)

Jeśli możliwe do zaobserwowania kursy giełdowe lub ceny nie są dostępne, wartość godziwa będzie ustalona poprzez zastosowanie odpowiednich modeli wyceny. Zastosowanie tych modeli wymaga opracowania założeń i oszacowań przez zarząd. Zakres założeń i oszacowań jest uzależniony od przejrzystości instrumentu finansowego, rynku oraz złożoności instrumentu.

Kategorie instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 7

Ponieważ charakter instrumentów finansowych ilustruje już klasyfikacja pozycji bilansowych, kategorie zostały opracowane na podstawie pozycji bilansowych, które zawierają instrumenty finansowe. Po stronie aktywów do instrumentów finansowych zaliczają się: kasa, kredyty i pożyczki udzielone bankom, pożyczki i kredyty udzielone klientom, aktywa handlowe, pochodne instrumenty finansowe, instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń oraz inwestycje finansowe (w tej kategorii odrębnie wykazuje się aktywa finansowe, które nie znajdują się w obrocie na aktywnym rynku, ujmowane w cenie nabycia). Po stronie pasywów do instrumentów finansowych zaliczają się zobowiązania

wynikające z działalności handlowej, pochodne instrumenty finansowe, instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń, depozyty banków, depozyty klientów, zobowiązania potwierdzone certyfikatami oraz kapitał podporządkowany.

Rodzaje	Wycena		Inne	Kategoria* wg MSR 39
	Wartość godziwa	Zamortyzowany koszt		
Rodzaje aktywów				
Kasa			Wartość nominalna	n/d
Aktywa handlowe	X			TA
Instrumenty pochodne	X			TA
Kredyty i pożyczki udzielone bankom		X		LaR
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		X		LaR
w tym umowy leasingu finansowego		X		n/d
Inwestycje finansowe	X			aFV
Inwestycje finansowe	X			AfS
Inwestycje finansowe		X		HtM
z czego inwestycje finansowe, które nie znajdują się w obrocie na aktywnym rynku			w cenie nabycia	AfS
Dodatknie wartości godziwe instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń (MSR 39)	X			n/d
Rodzaje pasywów				
Zobowiązania handlowe	X			TL
Instrumenty pochodne	X			TL
Depozyty banków		X		FL
Depozyty klientów		X		FL
Kapitał podporządkowany		X		FL
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami		X		FL
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	X			aFV
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń (MSR 39)	X			n/d

* AfS – dostępne do sprzedaży

aFV – w wartości godziwej przez wynik finansowy

FL – zobowiązania finansowe

HtM – utrzymywane do terminu zapadalności

LaR – kredyty i pożyczki

TA – aktywa handlowe

TL – zobowiązania handlowe

Instrumenty pochodne

Do instrumentów pochodnych, używanych przez Grupę, należą swapy, ustandaryzowane kontrakty terminowe forward, kontrakty futures, kredytowe instrumenty pochodne, opcje i podobne umowy. W ramach działalności operacyjnej Grupa zawiera rozmaite transakcje handlowe lub zabezpieczające z wykorzystaniem pochodnych instrumentów finansowych. Grupa stosuje instrumenty pochodne, aby spełnić wymagania klientów w zakresie zarządzania ryzykiem oraz aby zarządzać i zabezpieczać przed ryzykiem i generować zyski w obrocie na rachunek własny.

Rachunkowość zabezpieczeń

Jeśli instrumenty pochodne są utrzymywane na potrzeby zarządzania ryzykiem, a poszczególne transakcje spełniają określone kryteria, grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń. W ramach rachunkowości finansowej wyróżnia się trzy rodzaje powiązań zabezpieczających, których ujęcie rachunkowe jest zróżnicowane.

a) Zabezpieczenie wartości godziwej zgodnie z MSR 39

Rachunkowość zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 ma zastosowanie do tych instrumentów pochodnych, które służą do zabezpieczenia wartości godziwych aktywów oraz zobowiązań finansowych. W szczególności ryzyka związane z wartością godziwą występują w działalności kredytowej przy kredytach o stałej stopie procentowej. Swapy stopy procentowej, spełniające wymogi rachunkowości zabezpieczeń, są zawierane w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stopy procentowej z tytułu kredytów i refinansowania.

Zabezpieczenia są formalnie udokumentowane, podlegają ciągłej ocenie i ratingowi, wymaganym dla zapewnienia ich wysokiej efektywności. Innymi słowy można założyć, że w ciągu całego okresu ważności zabezpieczenia zmiany wartości godziwej zabezpieczanej pozycji będą niemal w całości skompensowane zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz że rzeczywisty wynik ukształtuje się w przedziale od 80 do 125 procent.

Instrumenty pochodne, utrzymywane jako zabezpieczenie wartości godziwych poszczególnych pozycji bilansowych (z wyjątkiem aktywów/ zobowiązań handlowych) są ujmowane w wartości godziwej (*brudne ceny*) na pozycji *instrumenty pochodne* (po stronie aktywów: dodatnie „brudne ceny”; po stronie pasywów: ujemne „brudne ceny”). Zmiany wartości bilansowych zabezpieczanych pozycji (aktywa lub zobowiązania) odnosi się bezpośrednio na odpowiednie pozycje bilansowe i przedstawia oddzielnie w notach.

Zarówno efekt zmian wartości bilansowych pozycji, które wymagają zabezpieczenia oraz efekty zmian „czystych” cen instrumentów pochodnych wykazuje się na pozycji *wynik na pozycjach pochodnych* (wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń).

b) Zabezpieczenia przepływów pieniężnych zgodnie z MSR 39

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych zgodnie z MSR 39 ma zastosowanie do tych instrumentów pochodnych, które służą do zabezpieczenia przed ryzykiem wahań przyszłych przepływów pieniężnych. W szczególności na ryzyka związane z przepływami pieniężnymi są narażone zobowiązania o zmiennej stopie procentowej. *Swapy stopy procentowej*, użyte jako zabezpieczenie przed ryzykiem wahań przepływów pieniężnych związanych z pozycjami o zmiennej stopie procentowej, zostały rozpoznane w następujący sposób: instrument zabezpieczający w wartości godziwej, zmiany jego „czystej” ceny wykazuje się jako oddzielną pozycję kapitału własnego, bez wpływu na dochód.

c) Zabezpieczenia inwestycji netto (zabezpieczenie kapitałowe)

W obrębie Grupy zabezpieczenia inwestycji w niezależnych ekonomicznie jednostkach (MSR 39.102) zostały przeprowadzone w celu zmniejszenia różnic, wynikających z przeliczenia kapitału własnego. Jako instrumenty zabezpieczające służą głównie zobowiązania w walucie obcej, opcje walutowe, walutowe kontrakty futures i swapy walutowe.

Zyski i straty wynikłe z przeliczenia walut są wykazane w kapitale własnym bez wpływu na zysk i ujawnione jako odrębna pozycja zestawienia zmian w kapitale własnym – pod warunkiem, że zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia jest odniesiona w zysk na pozycji *wynik na działalności handlowej*. Powiązane elementy odsetek

są wykazane w wyniku z tytułu odsetek. Podatki odroczone nie zostały naliczone w konsekwencji zastosowania wyjątku, przewidzianego przepisami MSR 12.39.

d) Kredytowe instrumenty pochodne

Kredytowe instrumenty pochodne to pochodne instrumenty finansowe, których cena lub wartość jest oparta o przewidywane, przyszłe nastąpienie lub nienastąpienie określonego zdarzenia kredytowego. Zmiany wartości godziwej są ujmowane w rachunku zysków i strat na pozycji *wynik na instrumentach pochodnych*.

e) Inne instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, utrzymywane jako zabezpieczenie przed ryzykami rynkowymi (z wyjątkiem aktywów/ zobowiązań handlowych), zawarte w niejednorodnym portfel, nie spełniają wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39. Ich ujęcie jest następujące: „*brudne*” ceny są ujmowane jako *instrumenty pochodne* (po stronie aktywów: dodatnie wartości rynkowe; po stronie pasywów: ujemne wartości rynkowe). Efekt przeszacowania tych instrumentów pochodnych w oparciu o „czystą” cenę jest ujęty na pozycji *wynik na instrumentach pochodnych* (wynik na pozostałych instrumentach pochodnych), a odsetki wykazane na pozycji *wynik z tytułu odsetek*.

Kompensowanie

W przypadku tożsamego dłużnika i wierzyciela, kredyty i zobowiązania z dopasowanymi terminami zapadalności są kompensowane wyłącznie, gdy istnieje tytuł prawny, wynikający z umowy lub na innej podstawie, a kompensowanie jest zgodne z faktycznie przewidywanym tokiem działalności.

Kasa

Kasa obejmuje środki pieniężne w kasie i salda w bankach centralnych, które są wymagalne na żądanie. Są wykazywane w wartości nominalnej.

Trwała utrata wartości pożyczek i kredytów

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne dowody na to, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik finansowy lub grupa aktywów finansowych ulega utracie wartości i dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, kiedy:

- istnieją obiektywne dowody na to, że utrata wartości nastąpiła w wyniku straty, która została poniesiona w okresie po początkowym ujęciu składnika aktywów do dnia bilansowego („zdarzenie straty”),
- że zdarzenie (lub zdarzenia) straty wywarły wpływ na oszacowane przyszłe przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych lub grupą aktywów finansowych,

- kwotę utraty wartości można wiarygodnie oszacować.

Ryzyko kredytowe zostaje uwzględnione poprzez utworzenie indywidualnych rezerw na utratę wartości oraz portfelowych rezerw na utratę wartości. Te ostatnie obejmują rezerwy na utratę wartości kredytów o identycznym profilu ryzyka, które można zgrupować pod pewnymi warunkami. Indywidualne i portfelowe rezerwy na utratę wartości nie są kompensowane z odpowiadającymi ich należnościami, lecz wykazane oddzielnie w bilansie.

Rezerwy na ryzyka kredytowe związane z pożyczkami i kredytami udzielonymi klientom i bankom są tworzone w wysokości przewidywanej straty zgodnie ze standardami, ujednoliconym w obrębie Grupy. Przyjmuje się, że ryzyko poniesienia straty istnieje, jeżeli zdyskontowane, prognozowane kwoty spłat oraz płatności odsetek są niższe od wartości bilansowej kredytów i pożyczek po uwzględnieniu zabezpieczenia.

Portfelowe odpisy na utratę wartości oblicza się zgodnie z modelami wyceny, które szacują przyszłe przepływy pieniężne związane z kredytami w danym portfelu kredytowym na podstawie historii dotychczas poniesionych strat. W tych oszacowaniach uwzględnia się otoczenie gospodarcze. W przypadku portfeli detalicznych bez udokumentowanej historii strat, jako podstawa do porównania służą referencyjne wielkości liczbowe z porównywalnej grupy (*peer group*).

Całość rezerw na utratę wartości z tytułu bilansowych kredytów (indywidualne rezerwy na straty kredytowe oraz rezerwy portfelowe) jest wykazana oddzielnie po stronie aktywów bilansu, pod pozycją *pożyczki i kredyty udzielone bankom i klientom*. Rezerwy na utratę wartości z tytułu transakcji pozabilansowych wykazuje się w ramach *rezerw na zobowiązania i odpisy*.

Usunięcie z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych

Usunięcie z bilansu aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu po wygaśnięciu umownych praw do przepływów pieniężnych zawartych w składniku aktywów finansowych lub po przeniesieniu tych praw przez Grupę albo jeśli Grupa ma obowiązek – po zaistnieniu określonych kryteriów – przekazania przepływów pieniężnych jednemu lub kilku odbiorcom. Przekazany składnik aktywów zostaje usunięty z bilansu, jeżeli przeniesione zostały wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z posiadania aktywów.

Transakcje sekurytyzacji

Grupa sekurytyzuje część aktywów finansowych z transakcji, zawieranych z klientami indywidualnymi oraz klientami biznesowymi, w drodze ich sprzedaży spółce celowej, która emituje papiery wartościowe dla inwestorów. Przeniesione aktywa zostają w całości lub części usunięte z bilansu przy zastosowaniu właściwych zasad rachunkowości. Prawa do aktywów finansowych objętych sekurytyzacją mogą być zachowane w formie transzy typu „junior” lub transzy podporządkowanych, wierzytelności z tytułu odsetek lub innych, pozostałych wierzytelności.

Rzeczywiste umowy sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu

W rzeczywistej transakcji sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu zbywający sprzedaje aktywa osobie trzeciej, jednocześnie zobowiązując się odkupić te aktywa po uzgodnionej cenie i w uzgodnionym terminie. Aktywa pozostają w bilansie zbywającego i zostają wycenione tak, jak pozycja bilansowa, na której zostały ujęte. Wpływy środków pieniężnych z transakcji sprzedaży i odkupu są ujmowane w bilansie w zależności od kontrahenta jako *depozyty banków* lub *depozyty klientów*.

W transakcjach ze zwrotnym przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) aktywa zostają nabyte z obowiązkiem ich sprzedania w przyszłości. Wydatki pieniężne w ramach transakcji reverse repo są ujmowane w bilansie na pozycji *pożyczki i kredyty udzielone bankom* lub *pożyczki i kredyty udzielone klientom*. Koszty odsetek z tytułu umów sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu oraz przychody z tytułu odsetek od umów reverse repo są naliczane metodą liniową przez okres do terminu zapadalności i wykazane na pozycji *wynik z tytułu odsetek*.

Umowy leasingu finansowego

Umowa leasingu finansowego to umowa leasingu, która przenosi na leasingobiorcę zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu. Zgodnie z MSR 17 wartość bieżąca wszystkich przyszłych opłat leasingowych oraz wartości końcowe są ujęte w bilansie leasingodawcy na pozycji *pożyczki i kredyty udzielone bankom* lub *pożyczki i kredyty udzielone klientom*. Leasingobiorca rozpoznaje aktywa jako rzeczowe aktywa trwałe aktywa, do których odnosi się dane zobowiązanie leasingowe.

Udziały kapitałowe

Akcje i udziały w jednostkach zależnych, które nie zostały włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego z uwagi na ich małe znaczenie oraz akcje i udziały w spółkach, które nie są wyceniane metodą praw własności, są wykazane na pozycji *inwestycje finansowe* i wyceniane według zamortyzowanego kosztu – jeśli cena akcji/ udziału nie jest dostępna,

Pozostałe akcje i udziały są ujmowane w kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Zmiany ich wartości są odniesione bezpośrednio na kapitał własny, bez wpływu na rachunek zysków i strat. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są wykazane w rachunku zysków i strat.

Wartości niematerialne i prawne

Na tej pozycji ujmuje się oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie i oprogramowanie nabyte, prawa do marek, przejęte bazy klientów i w szczególności wartość firmy. Wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne (np. prawa do marek) o nieokreślonym okresie użytkowania są badane pod kątem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości dokonuje się zgodnie z MSSF 3, kiedy zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują, że przewidywana korzyść przestała istnieć.

Nabyte wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania (oprogramowanie i baza klientów) są aktywowane w cenie nabycia i amortyzowane przez szacowany okres ich użytkowania.

Wartości niematerialne i prawne wytworzone we własnym zakresie obejmują, bez wyjątku, oprogramowanie. Oprogramowanie jest aktywowane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, która można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz można wiarygodnie ustalić cenę wytworzenia tego składnika aktywów. Okres użytkowania oprogramowania to 4 - 6 lat, może być dłuższy w przypadku dużych projektów w zakresie oprogramowania.

Okres użytkowania przejętej bazy klientów został określony na 7 lat w przypadku klientów korporacyjnych oraz na 20 lat dla przejętej bazy klientów pionu detalicznego *VAT Raiffeisen Bank Aval* i na 5 lat dla *OAO Impexbank* (w międzyczasie nastąpiło połączenie tej spółki z *ZAO Raiffeisenbank*) i *eBanka a.s.* (w międzyczasie nastąpiło połączenie tej spółki z *Raiffeisenbank a.s.*).

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się według ceny nabycia, ceny wytworzenia lub przekształcenia pomniejszonego o planowe odpisy amortyzacyjne. Są amortyzowane metodą liniową przez okres ich użyteczności:

Okres użyteczności	Lata
Budynki	25 -50
Meble i urządzenia biurowe	5 -10
Sprzęt komputerowy	3 – 5

Kiedy spodziewana jest trwała utrata wartości, dokonywane są nadzwyczajne odpisy aktualizujące. Kiedy przyczyna odpisu aktualizującego przestanie mieć zastosowanie, wartość zostaje dopisana do kwoty zamortyzowanego kosztu składnika aktywów.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem *modelu kosztowego* dopuszczonego przez MSR 40 i ujmuje jako aktywa trwałe z uwagi na ich małe znaczenie. Przychody z nieruchomości inwestycyjnych ujmuje się na pozycji *pozostały wynik na działalności operacyjnej*.

Leasing operacyjny

Umowa leasingu operacyjnego to umowa, w której leasingodawca zachowuje wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z posiadania. Leasingodawca wykazuje przedmioty leasingu jako element aktywów trwałych i amortyzuje zgodnie z zasadami, mającymi zastosowanie do danego rodzaju aktywów trwałych.

Zapasy

Zapasy wycenia się w niższej z następujących wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia albo ceny sprzedaży netto. Odpisy aktualizujące są dokonywane, jeżeli cena nabycia lub koszt

wytworzenia przewyższa cenę sprzedaży netto na dzień bilansowy lub kiedy wartość zapasów ulega obniżeniu wskutek ograniczenia ich wykorzystania lub dłuższych okresów składowania.

Rezerwy na zobowiązania i odpisy

Wszystkie programy zdefiniowanych świadczeń powiązane z tzw. kapitałem socjalnym (rezerwy na świadczenia emerytalne, rezerwy na odprawy, rezerwy na premie jubileuszowe) są wyceniane metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych zgodnie z MSR 19 – Świadczenia pracownicze.

Aktuarialne wyliczenie zobowiązań emerytalnych z tytułu aktywnych pracowników jest oparte na następujących założeniach:

Procent	2008	2007
Stopa procentowa	6,0	5,0
Efektywna podwyżka wynagrodzeń aktywnych pracowników	3,0	3,0
Indywidualne trendy rozwoju kariery aktywnych pracowników	2,0	2,0
Przewidywane zwiększenie świadczeń emerytalnych	2,0	2,0
Przewidywany zwrot z aktywów programu	4,25	4,25

Kalkulacje są oparte na założeniu wieku emerytalnego – 65 lat i są regulowane ustawowymi przepisami przejściowymi oraz szczególnymi uzgodnieniami, zawartymi w indywidualnych umowach. Aktuarialne zyski lub straty, wyliczone od zobowiązań emerytalnych, bezzwłocznie ujmują się w zysku. Prawo głosu zgodnie z MSR 19.92 („metoda korytarza”) nie zostało wykorzystane.

Aktuarialne wyliczenie płatności odpraw i premii jubileuszowych jest oparte na następujących założeniach:

Procent	2008	2007
Stopa procentowa	6,0	5,0
Średnia podwyżka wynagrodzeń	3,0	3,0
Indywidualne trendy rozwoju kariery	2,0	2,0

Podstawa biometryczna kalkulacji rezerw na świadczenia emerytalne, odprawy i premie jubileuszowe w spółkach austriackich jest określona w *AVÖ 2008-P-Rechnungsgrundlagen für die Pensionsversicherung* (Ramy koncepcyjne wyliczeń ubezpieczeń emerytalnych) – *Pagler & Pagler*, z użyciem opcji dla pracowników najemnych. W innych krajach do obliczeń używane są podobne parametry aktuarialne.

Inne rezerwy są tworzone na niepewne zobowiązania wobec osób trzecich, w wysokości przewidywanej wierzytelności. Te rezerwy nie są dyskontowane, ponieważ ich wpływ na odsetki jest nieistotny.

Programy zdefiniowanych składek

W programach zdefiniowanych składek spółka płaci składki w stałej wysokości do odrębnego podmiotu (funduszu). Te płatności są ujmowane jako *koszty osobowe* w rachunku zysków i strat.

Kapitał podporządkowany

Pozycja bilansowa obejmuje kapitał podporządkowany i kapitał zapasowy. Zobowiązania, udokumentowane lub nieudokumentowane, są podporządkowane, jeżeli w przypadku likwidacji lub upadłości mogą być zaspokojone dopiero po spłacie roszczeń innych – niepodporządkowanych – wierzycieli. Kapitał zapasowy obejmuje wszystkie kwoty wpłacone do funduszy własnych, którymi spółka może dysponować przez okres dłuższy niż 8 lat, po rzeczeniu się przez wierzyciela prawa do wcześniejszego wypowiedzenia, gdzie odsetki są wypłacane wyłącznie z zysku (przed transakcjami rezerwowymi), które w przypadku wypłacalności mogą być spłacone dopiero po zaspokojeniu pozostałych wierzycieli.

Wynagrodzenie w formie akcji

Zarząd *Raiffeisen International Bank-Holding AG* uzyskał zgodę Rady Nadzorczej na prowadzenie *akcyjnego programu motywacyjnego (SIP)*, w ramach którego kwalifikujący się pracownicy w kraju i zagranicą otrzymują przydział akcji za wyniki przez określony okres czasu. Do tego programu kwalifikują się wszyscy członkowie Zarządu *Raiffeisen International Bank-Holding AG*, członkowie zarządu stowarzyszonych bankowych jednostek zależnych oraz wybrani członkowie najwyższej kadry zarządzającej *Raiffeisen International Bank-Holding AG* i jej jednostek powiązanych.

Liczba akcji zwykłych *Raiffeisen International Bank-Holding AG*, jakie będą faktycznie przelane, będzie uzależniona od spełnienia 2 kryteriów w zakresie wyników: docelowego poziomu średniej rentowności kapitału (ROE) oraz rentowności dla akcjonariuszy ogółem (TSR) z akcji *Raiffeisen International Bank-Holding AG* w stosunku do TSR akcji spółek z indeksu DJ Euro Stoxx Banks w ciągu 3-letniego okresu utrzymywania. Ponadto beneficjanci muszą być aktualnie zatrudnieni w *Raiffeisen International*. Uczestnictwo w SIP jest dobrowolne.

Całość wynagrodzenia w formie akcji jest ujmowana zgodnie z MSSF 2 (*Płatności w formie akcji*) jako koszty osobowe i księgowana bezpośrednio w ciężar kapitału własnego.

Wynik z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek i podobne przychody obejmują głównie przychody odsetkowe od pożyczek i kredytów udzielonych bankom i klientom oraz z papierów wartościowych o stałej stopie procentowej. Oprócz dochodu bieżącego z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu (zwłaszcza dywidendy), przychody z udziałów kapitałowych oraz inwestycji rozliczanych metodą praw własności i podobne przychody obliczane jako odsetki są również ujmowane na pozycji przychody z tytułu odsetek i podobne przychody. Odsetki zapłacone i podobne koszty mogą obejmować odsetki zapłacone od depozytów banków i klientów oraz od zobowiązań potwierdzonych certyfikatami i kapitału podporządkowanego. Przychody odsetkowe i koszty odsetkowe są naliczane metodą memoriałową.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Wynik z tytułu prowizji i opłat obejmuje głównie przychody i koszty wynikające z realizacji przelewów, działalności kredytowej i wymiany walut. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat są naliczane metodą memoriałową przez okres sprawozdawczy.

Wynik na działalności handlowej

Wynik na działalności handlowej obejmuje marże naliczane klientom z tytułu wymiany walut, wyniki aktualizacji wartości walut obcych oraz wszystkie zrealizowane i niezrealizowane zyski i straty z aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej. Ponadto obejmuje wszystkie przychody z tytułu odsetek i dywidendy, przypadające na działalność handlową oraz powiązane koszty refinansowania.

Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne obejmują koszty osobowe oraz inne koszty administracyjne, jak również amortyzację i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Podatki dochodowe

Podatki odroczone są ujmowane i wyliczane przy zastosowaniu metody zobowiązania zgodnie z MSR 12. Podatki odroczone są oparte o wszystkie różnice przejściowe, wynikające z porównania wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w księgach rachunkowych zgodnie z MSSF a ich wartością szacowaną dla celów podatkowych; w przyszłości nastąpi ich odwrócenie. Podatki odroczone są naliczane według stawek podatkowych obowiązujących w poszczególnych państwach. Aktywa z tytułu podatku odroczonego należy też rozpoznać od strat podatkowych przeniesionych na następne lata, jeżeli jest prawdopodobne, że osiągnięty będzie zysk do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać niewykorzystane straty podatkowe w obrębie tego samego podmiotu. Aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwy z tytułu podatku odroczonego w obrębie tego samego podmiotu są kompensowane.

Nadpłata podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu podatku dochodowego zostały ujęte na oddzielnej pozycji, odpowiednio jako *inne aktywa* i *rezerwy podatkowe*.

Operacje powiernicze

Transakcje związane z utrzymywaniem i lokowaniem aktywów w imieniu osób trzecich nie są wykazywane w bilansie. Opłaty za te transakcje są ujęte na pozycji *wynik z tytułu prowizji i opłat*.

Gwarancje finansowe

Zgodnie z MSR 39 gwarancja finansowa to umowa, na mocy której gwarant jest zobowiązany dokonywać płatności, które zrekompensują osobie, której gwarancja została udzielona, stratę poniesioną w przypadku niewywiązania się przez określonego dłużnika z jego zobowiązań płatniczych w terminie, określonym w oryginalnych warunkach instrumentu dłużnego. W dniu rozpoznania gwarancji finansowej początkowa wartość godziwa opowiada, zgodnie z warunkami rynkowymi, wysokości premii na dzień podpisania umowy. Przy późniejszych wycenach należy sprawdzić, czy zobowiązanie do udzielenia kredytu musi być wyznaczone w wartości godziwej przez wynik finansowy lub czy musi być przedstawione jako rezerwa zgodnie z MSR 37. Ujmuje się w wyższej z tych dwóch kwot.

Noty dotyczące charakteru i zakresu ryzyk

Informacje dotyczące ryzyk, wynikających z instrumentów finansowych, są przedstawione w notach szczegółowych. W szczególności raport nt. ryzyka zawiera szczegółowe informacje w punktach dotyczących ryzyka kredytowe, ryzyka partycypacyjnego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności.

Zarządzanie kapitałem

Informacje dotyczące zarządzania kapitałem, regulacyjnych funduszy własnych i aktywów ważonych ryzykiem są ujawnione w notach (53) *zarządzanie kapitałem i regulacyjne fundusze własne*.

Noty do rachunku zysków i strat

1) Rachunek zysków i strat wg kategorii wyceny

Poniższa tabela przedstawia rachunek zysków i strat zgodnie kategoriami wyceny według MSR 39:

w tys. €	2008	2007
Zyski (straty) netto na aktywach i zobowiązaniach finansowych przeznaczonych do obrotu	(308.461)	(168.585)
Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(702.797)	108.103
Wynik z tytułu odsetek	346.833	318.496
Zyski (straty) netto na aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1.049.630)	(210.393)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	352.262	89.016
Wynik z tytułu odsetek	197.994	91.892
Zrealizowane zyski (straty) netto na aktywach finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	183.252	22.729
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(28.983)	(25.605)
Pożyczki i należności	7.395.293	6.442.420
Wynik z tytułu odsetek	8.569.252	6.750.010
Zrealizowane zyski (straty) netto na aktywach finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	549
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1.173.959)	(308.140)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	247.319	223.039
Wynik z tytułu odsetek	282.854	222.835
Zrealizowane zyski (straty) netto na aktywach finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(338)	203
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(35.198)	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(5.452.437)	(4.510.856)
Koszty odsetek	(5.452.437)	(4.510.856)
Instrumenty pochodne (jako zabezpieczenie)	924	(114)
Wynik z tytułu odsetek	(137)	(183)
Zyski (straty) netto z rachunkowości zabezpieczeń	1.061	69
Aktualizacja wartości z tytułu różnic kursowych netto	250.446	178.689
Inne przychody/ koszty operacyjne	(1.185.893)	(876.888)
Zysk ogółem przed podatkiem od działalności kontynuowanej	596.658	1.484.824

(2) Wynik z tytułu odsetek

Pozycja „wynik z tytułu odsetek” obejmuje przychody i koszty pozycji działalności bankowej, przychody z tytułu dywidendy oraz prowizje o charakterze odsetkowym.

w tys. €	2008	2007
Przychody z tytułu odsetek	9.194.137	7.275.513
od sald w bankach centralnych	348.388	219.170
od kredytów i pożyczek udzielonych bankom	1.639.265	1.747.908
od kredytów i pożyczek udzielonych klientom	6.118.385	4.451.643
od inwestycji finansowych	621.505	534.385
od wierzytelności leasingowych	448.379	322.407
od pochodnych instrumentów finansowych (niehandlowych), netto	18.215	-
Dochód bieżący	206.176	98.839
z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu	8.182	6.947
z akcji i udziałów w spółkach powiązanych	162.204	77.522
z innych udziałów	35.790	14.370
Przychody o charakterze odsetkowym	25.890	12.660
Przychody z tytułu odsetek i przychody o charakterze odsetkowym razem	9.426.203	7.387.011
Dochód bieżący od jednostek stowarzyszonych	47.600	130.214
Koszty odsetek	(5.422.844)	(4.542.946)
od depozytów banków centralnych	(11.055)	(3.777)
od depozytów banków	(2.117,170)	(1.940.974)
od depozytów klientów	(2.227.055)	(1.713.975)
od zobowiązań potwierdzonych certyfikatami	(860.919)	(659.464)
od kapitału podporządkowanego	(206.645)	(164.384)
od pochodnych instrumentów finansowych (niehandlowych), netto	-	(60.372)
Koszty o charakterze odsetkowym	(40.649)	(32.060)
Koszty odsetek i koszty o charakterze odsetkowym razem	(5.463.493)	(4.575.006)
Wynik z tytułu odsetek	4.010.310	2.942.219

Marża odsetkowa od średniej podanej podstawy jest następująca:

w tys. €	2008	2007
Marża odsetkowa (suma bilansowa)	2,67%	2,33%
Marża odsetkowa (aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	4,14%	3,90%

Przychody z tytułu odsetek obejmują przychody z tytułu odsetek (oddzielone) od kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz kredytów i pożyczek udzielonych bankom, które uległy utracie wartości w wysokości 180.362 tys. € (2007: 48.497 tys. €).

(3) Rezerwy na utratę wartości

„Rezerwy na utratę wartości” pozycji bilansowych i pozabilansowych są tworzone w następujący sposób:

w tys. €	2008	2007
Indywidualne rezerwy na straty z tytułu pożyczek i kredytów	(814.864)	(231.674)
Utworzenie rezerw na utratę wartości	(1.016.591)	(560.618)
Rozwiązanie rezerw na utratę wartości	247.442	363.677
Bezpośrednie odpisy aktualizujące	(75.143)	(53.094)
Przychody otrzymane od spisanych wierzytelności	29.428	18.361
Portfelowe rezerwy na straty z tytułu pożyczek i kredytów	(335.629)	(76.463)
Utworzenie rezerw na utratę wartości	(465.198)	(163.581)
Rozwiązanie rezerw na utratę wartości	129.569	87.118
Zyski na sprzedaży pożyczek i kredytów	-	549
Razem	(1.150.493)	(307.588)

Szczegółowe informacje na temat rezerw na ryzyko są przedstawione w nocie (17) „trwała utrata wartości pożyczek i kredytów”.

Wskaźniki	2008	2007
Wskaźnik rezerw netto (średnie aktywa ważone ryzykiem, ryzyko kredytowe)	1,19%	0,41%
Wskaźnik rezerw netto (pożyczki i kredyty wyemitowane razem)	0,65%	0,28%
Współczynnik strat	0,09%	0,10%
Współczynnik portfelowy (pożyczki i kredyty wyemitowane razem)	1,35%	1,35%
Wskaźnik ryzyko/ dochód	28,69%	10,45%

(4) Wynik z tytułu prowizji i opłat

w tys. €	2008	2007
Przelewy	660.500	581.528
Administracja pożyczek i kredytów, gwarancje	309.089	235.276
Papiery wartościowe	142.195	161.169
Obrót walutowy i obrót metalami szlachetnymi	541.409	392.650
Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi i emerytalnymi	38.005	44.082
Usługi agencyjne w związku z produktami własnymi i obcymi	30.448	5.392
Pochodne instrumenty kredytowe	(5.178)	1.062
Inne usługi bankowe	51.325	94.512
Razem	1.767.793	1.515.671

(5) Wynik na działalności handlowej

Pozycja „wynik na działalności handlowej” obejmuje również przychody z tytułu odsetek i dywidendy, koszty refinansowania, prowizje oraz inne zmiany wartości godziwej portfeli handlowych.

w tys. €	2008	2007
Transakcje procentowe	(275.424)	(99.566)
Transakcje walutowe	267.780	108.885
Transakcje kapitałowe/ indeksowane	22.732	75.628
Transakcje pochodnymi instrumentami kredytowymi	(1.136)	5.287
Inne transakcje	1.546	4.248
Wynik z tytułu zobowiązań wyznaczonych w wartości godziwej	3.866	1.094
Razem	19.364	95.576

Transakcje walutowe obejmują stratę w wysokości 93.936 tys. € powstałą z nieefektywnej części zabezpieczenia inwestycji netto w związku z inwestycjami w sieć placówek na Ukrainie i Białorusi.

W zeszłym roku „wynik z tytułu zobowiązań wyznaczonych w wartości godziwej” był ujęty na pozycji „wynik na instrumentach pochodnych”. Obecnie jest wykazywany jako pozycja wyniku na działalności handlowej w zeszłorocznej wielkości.

Wynik z tytułu zobowiązań wyznaczonych w wartości godziwej obejmuje efekty zmian ryzyka związanego z własnymi kredytami w wysokości 51.880 tys. € z jednej strony oraz ujemne efekty zmian stóp procentowych z drugiej strony.

(6) Wynik na instrumentach pochodnych

w tys. €	2008	2007
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	1.061	69
Wynik na pochodnych instrumentach kredytowych	(124.167)	(24.004)
Wynik na innych instrumentach pochodnych	32.304	(185)
Razem	(90.802)	(24.120)

Wynik na rachunkowości zabezpieczeń z jednej strony obejmuje wynik z wyceny instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach wartości godziwej w wysokości 177.319 tys. € (2007: -59.624 tys. €), a z drugiej strony zmiany wartości bilansowych pozycji zabezpieczanych w ramach zabezpieczenia wartości godziwej, co w sumie daje wartość ujemną -176.258 tys. € (2007: 59.693 tys. €). --

Pozycja „wynik na innych instrumentach pochodnych” obejmuje wyniki wyceny, które służą do zabezpieczenia przed ryzykiem rynkowym (z wyjątkiem aktywów/ zobowiązań handlowych). Te pozycje nie stanowią jednorodnego portfela i nie spełniają wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39.

(7) Wynik na inwestycjach finansowych

Pozycja „wynik na inwestycjach finansowych” obejmuje wyniki wyceny i wpływy netto ze zbycia portfela inwestycji finansowych, papierów wartościowych wycenianych w wartości

godziwej przez wynik finansowy oraz udziałów kapitałowych, w tym akcji i udziałów w jednostkach powiązanych, spółkach wycenianych metodą praw własności oraz innych inwestycji kapitałowych.

w tys. €	2008	2007
Wynik na inwestycjach finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	(35.536)	203
Wpływy netto ze sprzedaży inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	(35.198)	-
Wpływy netto ze sprzedaży inwestycji finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	(338)	203
Wynik na udziałach kapitałowych	154.269	(2.876)
Wyceny netto udziałów kapitałowych	(28.983)	(25.605)
Wpływy netto ze sprzedaży udziałów kapitałowych	183.252	22.729
Wynik na papierach wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1.076.961)	(211.489)
Wyceny netto papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1.012.560)	(209.574)
Wpływy netto ze sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(64.401)	(1.915)
Razem	(958.228)	(214.162)

(8) Ogólne koszty administracyjne

Pozycja „ogólne koszty administracyjne” obejmuje koszty osobowe, inne koszty administracyjne oraz amortyzację rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Ich struktura jest następująca:

w tys. €	2008	2007
Koszty osobowe	(1.568.866)	(1.375.553)
Wynagrodzenia	(1.220.884)	(1.061.167)
Koszty ubezpieczenia społecznego i podatków od zatrudnienia	(280.780)	(252.766)
Inne dobrowolne koszty pracownicze	(44.615)	(32.834)
Koszty odpraw i świadczeń emerytalnych	(11.744)	(21.075)
Koszty akcyjnego programu motywacyjnego (SIP)	(10.843)	(7.711)
Inne koszty administracyjne	(1.249.461)	(1.003.953)
Koszty powierzchni biurowej	(335.157)	(248.896)
Koszty informatyki	(172.512)	(135.630)
Koszty łączności	(103.323)	(91.150)
Koszty prawne i koszty usług doradztwa	(117.195)	(83.809)
Koszty reklamy, promocji i PR	(154.068)	(130.377)
Koszt ubezpieczenia depozytów	(57.034)	(51.228)
Materiały biurowe	(45.329)	(35.801)
Koszty samochodów	(26.504)	(21.037)
Koszty ochrony	(48.369)	(42.847)
Koszty podróży	(33.683)	(27.719)
Koszty szkolenia pracowników	(27.075)	(19.599)
Różne koszty administracyjne	(129.212)	(115.860)
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(298.660)	(265.536)
Rzeczowe aktywa trwałe	(171.428)	(155.343)
Wartości niematerialne i prawne	(96.767)	(88.036)
Aktywa w leasingu (umowy leasingu operacyjnego)	(30.465)	(22.156)
Razem	(3.116.987)	(2.645.042)

Koszty prawne i koszty usług doradztwa obejmują wynagrodzenie za badanie sprawozdań finansowych spółek wchodzących w skład grupy, w tym wynagrodzenie zapłacone za badanie sprawozdania finansowego w wysokości 10.111 tys. € (2007: 8.391 tys. €) i opłaty za usługi doradztwa podatkowego oraz inne, dodatkowe usługi konsultingowe wykonane przez biegłych rewidentów w wysokości 3.313 tys. € (2007: 1.645 tys. €).

Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych, kapitalizowanych w ramach początkowej konsolidacji, wynosiła 7.233 tys. € (2007: 11.998 tys. €). To efekt planowej amortyzacji nabytej bazy klientów.

(9) Inne przychody operacyjne netto

Pozycja „inne przychody operacyjne netto” wykazuje m.in. przychody ze sprzedaży oraz koszty działalności pozabankowej, przychody i koszty z tytułu zbycia oraz przychody z aktualizacji wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

w tys. €	2008	2007
Przychody ze sprzedaży w działalności pozabankowej	1.711.591	1.056.123
Koszty działalności pozabankowej	(1.668.762)	(975.112)
Przychody z tytułu dodatkowych usług leasingu	93.751	71.701
Koszty dodatkowych usług leasingu	(89.081)	(74.629)
Przychody czynszowe z tytułu wynajmu nieruchomości	3.554	3.650
Przychody czynszowe tytułu innych umów leasingu operacyjnego	43.316	25.861
Wpływy netto ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	23.363	(4.146)
Inne podatki	(59.234)	(43.317)
Odpisy aktualizujące wartość firmy	-	(7.890)
Przychody z tytułu rozwiązania ujemnej wartości firmy	4.808	13.026
Koszty utworzenia i rozwiązania innych rezerw, netto	11.436	(19.893)
Różne przychody operacyjne	85.075	94.600
Różne koszty operacyjne	(51.706)	(44.158)
Razem	108.111	95.815

W okresie sprawozdawczym nie zaobserwowano oznak utraty wartości firmy. W 2007 r. odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy wynosił 7.890 tys. €.

(10) Wynik na zbyciu aktywów grupy

Wynik na zbyciu aktywów grupy w wysokości 7.590 tys. € (2007: 26.455 tys. €) to głównie wynik przychodów ze zbycia spółek projektowych na Węgrzech, w Czechach i Austrii.

(11) Podatki dochodowe

Struktura podatków dochodowych jest przedstawiona poniżej:

w tys. €	2008	2007
Bieżące podatki dochodowe	(424.854)	(288.221)
Austria	(14.354)	(18.034)
zagranica	(410.499)	(270.187)
Podatki odroczone	260.174	(6.528)
Razem	(164.680)	(294.750)

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft to ośrodek grupy podatkowej, w której skład wchodzi 16 spółek podlegających pełnej konsolidacji oraz 7 jednostek zależnych, które nie zostały w pełni zintegrowane.

Poniższe zestawienie pokazuje stosunek zysku brutto i efektywnego obciążenia podatkowego:

w tys. €	2008	2007
Zysk brutto	596.658	1.484.824
Teoretyczny podatek dochodowy w roku podatkowym według krajowej stawki podatku dochodowego w wysokości 25 procent	(149.165)	(371.206)
Efekt różnych stawek podatkowych za granicą	87.535	70.899
Odliczenia podatkowe z tytułu dochodów zwolnionych z opodatkowania od udziałów kapitałowych oraz innych dochodów	113.977	94.955
Zwiększenie podatku wskutek kosztów NSKUP	(110.545)	(87.898)
Inne odliczenia podatkowe i zwiększenia podatku	(106.482)	(1.500)
Efektywne obciążenie podatkowe	(164.680)	(294.750)
Stawka podatkowa w procentach	27,6%	19,9%

Inne odliczenia podatkowe i zwiększenia podatku obejmują oszczędności podatkowe dzięki wykorzystaniu straty podatkowej z lat ubiegłych, efektów będących wynikiem zmian przyszłych stawek podatkowych do wyliczenia podatków odroczonej oraz opóźnionych płatności podatków za okresy ubiegłe.

(12) Zysk w przeliczeniu na 1 akcję

w tys. €	2008	2007
Skonsolidowany zysk	47.868	778.280
minus dywidenda z akcji uprzywilejowanych	(13.901)	(12.506)
Skonsolidowany zysk – po korekcie	33.967	765.773
Średnia liczba akcji zwykłych w obiegu	5.310.992	5.080.334
Zysk w przeliczeniu na 1 akcję w €	6,40	150,73

Z uwagi na brak niezrealizowanych praw zamiany lub opcji, nierozwodniony zysk w przeliczeniu na 1 akcję jest równy rozwodnionemu zyskowi w przeliczeniu na 1 akcję.-

Noty do bilansu

(13) Bilans według kategorii wyceny

Poniższa tabela przedstawia bilans zgodnie z kategoriami wyceny według MSR 39:

Aktywa według kategorii wyceny w tys. €	2008	2007
Aktywa handlowe	11.691.436	11.192.392
Dodatnie wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych	5.919.184	1.755.705
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	521.078	1.399.300
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	4.730.378	8.023.495
Wkłady a vista/ terminowe w celach handlowych	520.796	13.892
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	6.258.817	7.478.407
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	206.636	627.394
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	6.052.181	6.851.013
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	708.741	421.782
Inne udziały	442.737	411.886
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	266.004	9.896
Kredyty i pożyczki	128.487.305	110.068.799
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	42.825.065	36.658.289
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	84.876.866	73.025.535
Pozostałe aktywa finansowe, inne niż pochodne	3.089.517	1.837.480
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości należności	(2.304.143)	(1.452.505)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	4.961.778	3.668.650
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	4.918.339	3.623.608
nabyte pożyczki	43.439	45.042
Instrumenty pochodne (jako zabezpieczenie)	643.718	882.954
Dodatnie wartości godziwe instrumentów pochodnych (jako zabezpieczenie)	643.718	882.954
Inne aktywa	4.169.291	3.689.013
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i innych spółkach powiązanych	1.460.706	973.744
Wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe aktywa trwałe	2.708.585	2.715.269
Aktywa razem	156.921.086	137.401.999

Pasywa według kategorii wyceny w tys. €	2008	2007
Zobowiązania handlowe	7.121.654	3.558.714
Ujemne wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych	6.976.406	3.309.793
Wkłady a vista/ terminowe w celach handlowych	21.401	201.900
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	123.847	47.021
Zobowiązania finansowe	140.219.387	123.932.189
Depozyty banków	54.148.062	48.899.185
Depozyty klientów	59.120.070	55.368.996
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	20.096.032	14.609.825
Kapitał podporządkowany	5.199.556	3.827.432
Pozostałe zobowiązania finansowe, inne niż pochodne	1.655.666	1.226.751
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	604.300	67.684
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	604.300	67.684
Instrumenty pochodne (jako zabezpieczenie)	444.405	837.265
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych (jako zabezpieczenie)	444.405	837.265
Rezerwy na zobowiązania i odpisy	694.545	583.774
Kapitał własny	7.836.796	8.422.372
Pasywa razem	156.921.086	137.401.999

(14) Kasa

w tys. €	2008	2007
Środki pieniężne w kasie	1.683.476	1.393.488
Salda w bankach centralnych	12.028.487	4.354.701
Razem	13.711.963	5.748.189

(15) Kredyty i pożyczki udzielone bankom

w tys. €	2008	2007
Operacje żyrowe i kliringowe	2.125.860	1.455.314
Operacje na rynkach pieniężnych	15.520.571	20.884.276
Pożyczki udzielone bankom	9.058.000	7.858.594
Nabyte pożyczki	114.054	130.512
Wierzytelności z tytułu leasingu	96.664	56.550
Wierzytelności potwierdzone certyfikatami	2.200.051	524.854
Razem	29.115.200	30.910.100

Nabyte pożyczki w kwocie 111.955 tys. € zostały zaliczone do kategorii wyceny „kredyty i pożyczki” oraz w kwocie 2.099 tys. € do kategorii „utrzymywane do terminu zapadalności”. W zeszłym roku wszystkie nabyte pożyczki były zaliczone do kategorii wyceny „kredyty i pożyczki”.

Struktura regionalna (według siedziby kontrahenta) kredytów i pożyczek udzielonych bankom jest przedstawiona poniżej:

w tys. €	2008	2007
Austria	8.920.232	6.607.478
Europa Środkowa	2.835.901	2.364.084
Europa Południowo-Wschodnia	1.423.453	3.139.568
Wspólnota Niepodległych Państw	836.723	1.050.834
Inne kraje	15.098.891	17.748.136
Razem	29.115.200	30.910.100

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych bankom według segmentów bankowych:

w tys. €	2008	2007
Banki centralne	7.676.053	4.359.935
Banki komercyjne	21.388.563	26.493.360
Wielostronne banki rozwoju (MDB)	50.584	56.805
Razem	29.115.200	30.910.100

(16) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

w tys. €	2008	2007
Działalność kredytowa	50.103.251	45.385.170
Operacje na rynkach pieniężnych	9.439.590	8.850.167
Kredyty hipoteczne	17.360.354	12.543.560
Nabyte pożyczki	1.308.662	1.044.993
Wierzytelności z tytułu leasingu	5.514.794	4.977.707
Wierzytelności potwierdzone certyfikatami	1.191.555	268.980
Razem	84.918.206	73.070.577

Nabyte pożyczki w wysokości 41.340 tys. € (2007: 45.042 tys. €) zostały zaliczone do kategorii wyceny „utrzymywane do terminu zapadalności”. Nabyte pożyczki sklasyfikowane jako „kredyty i pożyczki” wynosiły w sumie 1.267.321 tys. € (2007: 999.951 tys. €).

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych klientom w podziale na piony biznesowe zgodnie z definicją NUK:

w tys. €	2008	2007
Państwa	1.631.742	1.538.421
Klienci korporacyjny – duże przedsiębiorstwa	55.498.143	48.724.999
Klienci korporacyjny – małe przedsiębiorstwa	5.397.054	4.831.394
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	19.315.276	25.090.436
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2.909.033	2.654.335
Inne	166.958	230.992
Razem	84.918.206	73.070.577

Struktura regionalna (według siedziby kontrahenta) kredytów i pożyczek udzielonych klientom jest przedstawiona poniżej:

w tys. €	2008	2007
Austria	10.217.821	9.371.960
Europa Środkowa	24.640.467	20.339.170
Europa Południowo-Wschodnia	12.944.066	11.002.184
Wspólnota Niepodległych Państw	15.420.498	14.179.621
Inne kraje	21.695.354	18.177.642
Razem	84.918.206	73.070.577

(17) Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek

Rezerwy na utratę wartości są tworzone zgodnie ze standardami ujednoczonymi w ramach Grupy i obejmują wszystkie rozpoznane ryzyka związane z zachowaniem kontrahenta. Tabela ilustrująca sytuację w zakresie trwałej utraty wartości kredytów i pożyczek znajduje się na stronie 207 raportu dotyczącego ryzyka. Rezerwy na utratę wartości rozpisuje się na następujące grupy aktywów zgodnie z definicją NUK:

w tys. €	2008	2007
Państwa	2.153	1.769
Klienci korporacyjny – duże przedsiębiorstwa	202.514	8.908
Klienci korporacyjny – małe przedsiębiorstwa	1.131.246	787.622
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	177.818	137.285
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	674.452	428.411
Inne	115.960	88.510
Razem	2.304.143	1.452.505

(18) Aktywa handlowe

W skład aktywów handlowych wchodzi następujące papiery wartościowe i instrumenty pochodne utrzymywane do terminu zapadalności:

w tys. €	2008	2007
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej	4.730.378	8.023.495
Bony skarbowe i bony emitentów publicznych uprawnione do refinansowania	873.403	942.392
Inne papiery wartościowe emitentów sektora publicznego	844.817	864.292
Obligacje i weksle emitentów sektora niepublicznego	3.012.158	6.216.811
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	521.078	1.399.300
Akcje i udziały	227.531	766.010
Fundusze powiernicze	71.220	118.083
Inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	222.327	515.207
Dodatnie wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych	3.709.963	1.383.617
Transakcje procentowe	1.896.044	547.304
Transakcje walutowe	1.561.146	694.983
Transakcje kapitałowe/ indeksowane	151.360	133.467
Transakcje pochodnymi instrumentami kredytowymi	63.094	6.942
Inne transakcje	38.319	921
Wkłady a vista/ terminowe w celach handlowych	520.796	13.892
Razem	9.482.215	10.820.304

Papiery wartościowe, w zeszłym roku wykazane na pozycji „zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub powtórnego zastawu przez odbiorcę” w powyższej tabeli zostały zaliczone do odpowiednich kategorii papierów wartościowych w wielkościach liczbowych z roku ubiegłego. Dodatkowe informacje zawiera nota (40) „rzeczywiste umowy z przyrzeczeniem odkupu”.

(19) Instrumenty pochodne

w tys. €	2008	2007
Dodatnie wartości godziwe instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach wartości godziwej (MSR 39)	239.112	60.134
Transakcje procentowe	239.112	60.134
Dodatnie wartości godziwe instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach przepływów pieniężnych (MSR 39)	404.606	822.821
Transakcje procentowe	404.606	822.821
Dodatnie wartości godziwe kredytowych instrumentów pochodnych	103.129	11.711
Dodatnie wartości godziwe innych instrumentów pochodnych	2.106.092	360.376
Transakcje procentowe	965.416	167.877
Transakcje walutowe	1.140.158	192.075
Transakcje kapitałowe/ indeksowane	518	424
Razem	2.852.939	1.255.042

Pod warunkiem spełnienia warunków rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej (ceny „brudne”) w ramach funkcjonowania jako instrumenty zabezpieczające. Pozycje zabezpieczane w związku z zabezpieczeniami wartości godziwej to kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz zabezpieczenia potwierdzone certyfikatami. Zabezpieczane ryzyka to ryzyka stopy procentowej. Zmiany wartości bilansowej zabezpieczanych transakcji bazowych w zabezpieczeniach wartości godziwej wg MSR 39 są ujęte na poszczególnych pozycjach bilansu.

Pozycja obejmuje również dodatnie wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych, które nie są przeznaczone do obrotu ani nie stanowią instrumentów zabezpieczających wartość godziwą wg MSR 39.

(20) Inwestycje finansowe

Pozycja obejmuje papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności, jak również strategiczne udziały kapitałowe utrzymywane przez dłuższy okres czasu. --

w tys. €	2008	2007
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej	10.970.520	10.474.622
Bony skarbowe i bony emitentów publicznych uprawnione do refinansowania	2.538.864	2.064.489
Inne papiery wartościowe emitentów sektora publicznego	1.933.624	1.775.635
Obligacje i weksle emitentów sektora niepublicznego	6.475.258	6.608.047
Instrumenty rynku pieniężnego	-	23.980
Inne	22.774	2.471
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	472.640	594.516
Akcje i udziały	40.317	55.214
Fundusze powiernicze	161.321	523.421
Inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	271.002	15.882
Udziały kapitałowe	744.993	662.491
Udziały w spółkach powiązanych	302.256	207.831
Inne udziały	442.737	454.660
Razem	12.188.153	11.731.629

Papiery wartościowe, w zeszłym roku wykazane na pozycji „zastawione papiery wartościowe gotowe do sprzedaży lub powtórnego zastawu przez odbiorcę” w powyższej tabeli zostały zaliczone do odpowiednich kategorii papierów wartościowych w wielkościach liczbowych z roku ubiegłego. Dodatkowe informacje zawiera nota (40) „rzeczywiste umowy z przyrzeczeniem odkupu”.

W konsekwencji zmiany MSR 39.50, przyjętej przez UE w październiku 2008 r., papiery wartościowe przeznaczone do obrotu zostały przeklasyfikowane na „utrzymywane do terminu zapadalności” i „kredyty i pożyczki”.

Wartość bilansowa papierów wartościowych, które zostały przeksięgowane do kategorii „kredyty i pożyczki”, wynosiła 1.559.682 tys. € na dzień zmiany klasyfikacji. Na dzień 31 grudnia 2008 r. ich wartość księgowa wynosiła 1.491.072 tys. €, a wartość godziwa 1.534.114 tys. €. Po zmianie klasyfikacji wynik ujęty w rachunku zysków i strat wynosił 30.713 tys. €. Bez zmiany klasyfikacji oznaczałoby to stratę w wysokości 73.159 tys. €.

Wartość bilansowa papierów wartościowych, które zostały przeksięgowane do kategorii „utrzymywane do terminu zapadalności” wynosiła 371.686 tys. € na dzień zmiany klasyfikacji. Na dzień 31 grudnia 2008 r. ich wartość księgowa wynosiła 382.454 tys. €, a wartość godziwa 365.685 tys. €. Po zmianie klasyfikacji wynik ujęty w rachunku zysków i strat wynosił 12.631 tys. €. Bez zmiany klasyfikacji oznaczałoby to stratę w wysokości 10.252 tys. €.

Udziały kapitałowe wycenione według zamortyzowanego kosztu, dla których wiarygodne ustalenie wartości godziwej nie było możliwe, wynosiły 336.750 tys. € (2007: 358.463 tys. €).

(21) Inwestycje w jednostki stowarzyszone

W ciągu badanego roku inwestycje w jednostki stowarzyszone wynosiły 1.158.450 tys. € (2007: 765.913 tys. €). Ta pozycja obejmuje rezerwy i wartość firmy w kwocie 165.953 tys. €.

Informacje finansowe nt. spółek stowarzyszonych – wielkości liczbowe za 2008 r. mają charakter wstępny – zawiera poniższa tabela:

w tys. €	Aktywa razem	Przychody razem	Zysk netto	Kapitał własny
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	1.071.117	4.369.000	623	42.824
card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	422.628	82.634	65.182	93.076
LEIPNIK-LUDENBURGER INVEST Beteiligungs AG, Wiedeń (AT)	1.146.873	1.255.174	39.169	297.617
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	971.026	16.341	7.298	21.151
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Ges.m.b.H., Wiedeń (AT)	958.008	4.727	930	24.625
Österreichische Kontrollbank AG, Wiedeń (AT)	41.545.959	162.833	22.583	452.501
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	9.567.500	227.735	36.278	306.692
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bukareszt (RO)	68.516	4.020	(653)	8.277
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT) ¹	480.000	250.000	(13.906)	174.832
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	209.564	216.288	3.637	101.341
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT) ¹	120.281	63.675	137	29.581
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1.820.799	1.772	509	7.007
UNIQA Versicherungen AG, Wiedeń (AT) ²	25.588.664	4.527.889	247.103	1.336.380

¹ Skonsolidowane sprawozdanie finansowe: zysk i kapitał przed odjęciem udziałów mniejszościowych.

² Skonsolidowane wielkości liczbowe za 2007 r. – UNIQA to spółka giełdowa i jeszcze nie zostały ogłoszone.

Dodatkowe informacje nt. spółek stowarzyszonych na str. 242.

(22) Wartości niematerialne i prawne

w tys. €	2008	2007
Wartość firmy	620.062	783.234
Oprogramowanie	335.377	301.200
Inne wartości niematerialne i prawne	134.627	199.399
Razem	1.090.066	1.283.833

Pozycja „oprogramowanie” obejmuje nabyte oprogramowanie w kwocie 287.622 tys. € (2007: 257.610 tys. €) oraz oprogramowanie własne w kwocie 47.755 tys. € (2007: 43.590 tys. €).

Na wartość firmy składa się głównie wartości firmy w wyniku połączenia jednostek wchodzących w skład sieci na terenie Rosji, Ukrainy, Albanii i Czech. Zmiany wielkości są głównie wynikiem różnic kursowych.

(23) Rzeczowe aktywa trwałe

w tys. €	2008	2007
Grunty i budynki używane przez Spółkę na potrzeby własne	614.496	608.015
Inne grunty i budynki (nieruchomości inwestycyjne)	48.723	25.760
Meble i sprzęty biurowe oraz inne środki trwałe	639.152	557.277
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	316.148	240.384
Razem	1.618.519	1.431.436

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wynosiła 54.844 tys. € (2007: 64.783 tys. €).

(24) Struktura aktywów trwałych

Struktura wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych w ciągu roku obrotowego 2008:

w tys. €	Koszt nabycia lub przekształcenia						Stan na 31.12.2008
	Stan na 1.1.2008	Zmiana w grupie po konsolidacji	Różnice kursowe	Przychody	Rozchody	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	1.705.735	(721)	226.808	157.910	(66.264)	(9.709)	1.560.130
Wartość firmy	845.187	(619)	(141.521)	859	(38.433)	-	665.459
Oprogramowanie	606.682	(102)	(24.893)	151.407	(21.647)	1.690	713.137
Inne wartości niematerialne i prawne	253.867	-	(60.393)	5.644	(6.184)	(11.399)	181.535
Rzeczowe aktywa trwałe	2.331.813	31.348	(191.863)	622.284	(251.267)	9.709	2.552.022
Grunty i budynki używane przez grupę na potrzeby własne	831.015	(7)	(96.149)	144.965	(57.088)	21.641	844.377
Inne grunty i budynki	48.723	28.278	(4.748)	4.979	(3.331)	(18.172)	55.729
w tym: wartość gruntów zabudowanych	12.233	-	(2.366)	1.249	(8)	-	11.108
Mebel i sprzęt biurowe oraz inne środki trwałe	1.115.915	(846)	(84.539)	328.062	(97.486)	6.850	1.267.956
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	336.160	3.923	(6.427)	144.278	(93.362)	(610)	383.961
Razem	4.037.548	30.627	(418.671)	780.194	(317.531)	-	4.112.153

w tys. €	Dopisy, amortyzacja, utrata wartości			Wartość księgowa na 31.12.2008
	Narastająco	Odpisy aktualizujące	Umorzenie	
Wartości niematerialne i prawne	(470.064)	3	(96.767)	1.090.066
Wartość firmy	(45.397)	-	-	620.062
Oprogramowanie	(377.760)	3	(85.713)	335.377
Inne wartości niematerialne i prawne	(46.907)	-	(11.055)	134.627
Rzeczowe aktywa trwałe	(933.503)	-	(201.892)	1.618.519
Grunty i budynki używane przez grupę na potrzeby własne	(229.881)	-	(32.935)	614.496
Inne grunty i budynki	(7.006)	-	(2.665)	48.723
w tym: wartość gruntów zabudowanych	-	-	-	11.108
Inne środki trwałe	(628.804)	-	(135.828)	639.152
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	(67.813)	-	(30.465)	316.148
Razem	(1.403.568)	3	(298.660)	2.708.585

Struktura wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych w ciągu roku obrotowego 2007:

w tys. €	Koszt nabycia lub przekształcenia						Stan na 31.12.2007
	Stan na 1.1.2007	Zmiana w grupie po konsolidacji	Różnice kursowe	Przychody	Rozchody	Przeniesienia	
Wartości niematerialne i prawne	1.686.553	2.149	(61.198)	149.212	(71.061)	80	1.705.735
Wartość firmy	921.713	1.851	(39.816)	1	(38.563)	-	845.187
Oprogramowanie	503.020	298	(809)	135.821	(31.973)	324	606.682
Inne wartości niematerialne i prawne	261.819	-	(20.573)	13.390	(525)	(244)	253.867
Rzeczowe aktywa trwałe	2.092.219	(50.812)	(63.221)	524.456	(170.749)	(80)	2.331.813
Grunty i budynki używane przez grupę na potrzeby własne	798.250	-	(46.026)	108.833	(32.145)	2.102	831.015
Inne grunty i budynki	38.221	(488)	(451)	9.719	(1.176)	2.899	48.723
w tym: wartość gruntów zabudowanych	12.314	-	(738)	657	-	-	12.233
Meble i sprzęty biurowe oraz inne środki trwałe	1.048.383	(59.950)	(19.298)	252.264	(98.522)	(6.962)	1.115.915
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	207.365	9.626	2.554	153.640	(38.906)	1.881	336.160
Razem	3.778.772	(48.663)	(124.419)	673.668	(241.810)	-	4.037.548

w tys. €	Dopisy, amortyzacja, utrata wartości			Wartość księgowa na 31.12.2007
	Narastająco	Odpisy aktualizujące	Umorzenie	
Wartości niematerialne i prawne	(421.902)	53	(95.926)	1.283.833
Wartość firmy	(61.953)	-	(7.890)	783.234
Oprogramowanie	(305.481)	42	(64.032)	301.200
Inne wartości niematerialne i prawne	(54.468)	11	(24.005)	199.399
Rzeczowe aktywa trwałe	(900.376)	23	(177.500)	1.431.436
Grunty i budynki używane przez grupę na potrzeby własne	(223.000)	-	(25.189)	608.015
Inne grunty i budynki	(22.964)	-	(8.575)	25.760
w tym: wartość gruntów zabudowanych	-	-	-	12.233
Inne środki trwałe	(558.637)	23	(121.579)	557.277
Aktywa w leasingu (leasing operacyjny)	(95.776)	-	(22.156)	240.384
Razem	(1.322.279)	76	(273.426)	2.715.269

Przychody wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych nie obejmują pojedynczych, dużych inwestycji.

(25) Inne aktywa

w tys. €	2008	2007
Aktywa z tytułu podatku	438.318	243.301
Aktywa z tytułu podatku bieżącego	99.434	134.505
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	338.884	108.796
Należności z działalności pozabankowej	315.375	248.285
Rozliczenia międzyokresowe czynne i inne pozycje odroczone	472.615	415.769
Wierzytelności kliringowe z tytułu papierów wartościowych i przelewów pieniężnych	506.627	197.577
Umowy leasingowe w toku	225.523	265.766
Aktywa przeznaczone do sprzedaży (MSSF 5)	13.704	41.030
Zapasy	186.793	46.787
Inna działalność	930.562	378.965
Razem	3.089.517	1.837.480

Struktura podatków odroczonego:

w tys. €	2008	2007
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	338.884	108.796
Rezerwy na podatki odroczone	63.248	56.509
Podatki odroczone netto	275.636	52.287

Podatki odroczone netto to wynik następujących pozycji:

w tys. €	2008	2007
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	50.745	69.398
Trwała utrata wartości pożyczek i kredytów	52.442	32.958
Inne aktywa	19.760	31.899
Rezerwy na zobowiązania i odpisy	47.153	29.985
Zobowiązania handlowe	140.134	37.809
Inne zobowiązania	72.651	41.736
Rozliczenie strat podatkowych	188.832	17.721
Inne pozycje bilansowe	117.110	74.866
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	688.825	336.372
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	8.793	23.369
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	48.831	3.823
Aktywa handlowe	121.580	43.560
Inwestycje finansowe	27.590	20.469
Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	65.681	84.756
Inne zobowiązania	13.193	26.259
Inne pozycje bilansowe	127.521	81.849
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	413.189	284.085
Podatki odroczone netto	275.363	52.287

Aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznaje się z tytułu niewykorzystanych strat podatkowych z lat ubiegłych w kwocie 188.832 tys. € (2007: 17.721 tys. €). Większość strat podatkowych z lat ubiegłych nie ma ograniczeń czasowych. Grupa nie rozpoznała aktywów z tytułu podatku odroczonego na kwotę 12.868 tys. € (2007: 8.345 tys. €) głównie dlatego, że z obecnego punktu widzenia nie ma perspektywy ich zrealizowania w określonym okresie czasu.

(26) Depozyty banków

w tys. €	2008	2007
Operacje żyrowe i kliringowe	2.819.046	2.680.648
Operacje na rynku pieniężnym	36.532.215	34.993.604
Pożyczki długoterminowe	14.796.801	11.224.933
Razem	54.148.062	48.899.185

Struktura regionalna (według siedziby kontrahenta) depozytów banków przedstawia się następująco:

w tys. €	2008	2007
Austria	25.321.380	21.007.836
Europa Środkowa	1.609.150	1.620.452
Europa Południowo-Wschodnia	556.388	451.518
Wspólnota Niepodległych Państw	1.513.386	750.192
Inne kraje	25.147.758	25.069.187
Razem	54.148.062	48.899.185

Struktura depozytów banków wg segmentów bankowych:

w tys. €	2008	2007
Banki centralne	8.113.041	6.771.208
Banki komercyjne	44.586.616	40.803.035
Wielostronne banki rozwoju (MDB)	1.448.405	1.324.942
Razem	54.148.062	48.899.185

(27) Depozyty klientów

w tys. €	2008	2007
Wkład a vista	20.747.155	22.993.163
Lokaty terminowe	37.413.052	31.119.245
Lokaty oszczędnościowe	959.863	1.256.588
Razem	59.120.070	55.368.996

Struktura depozytów klientów zgodnie z definicją NUK:

w tys. €	2008	2007
Państwa	2.953.938	1.427.147
Klienci korporacyjny – duże przedsiębiorstwa	28.871.659	28.960.299
Klienci korporacyjny – małe przedsiębiorstwa	3.084.855	2.965.115
Klienci detaliczni – osoby fizyczne	20.774.617	17.853.856
Klienci detaliczni – małe i średnie przedsiębiorstwa	2.913.737	3.500.463
Inne	521.264	662.116
Razem	59.120.070	55.368.996

Struktura regionalna (wg siedziby kontrahenta) depozytów klientów jest przedstawiona poniżej:

w tys. €	2008	2007
Austria	7.377.538	6.916.040
Europa Środkowa	20.432.215	17.005.426
Europa Południowo-Wschodnia	13.143.289	12.867.902
Wspólnota Niepodległych Państw	8.818.508	9.070.943
Inne kraje	9.348.520	9.508.685
Razem	59.120.070	55.368.996

(28) Zobowiązania potwierdzone certyfikatami

w tys. €	2008	2007
Emisja obligacji i weksli	19.924.414	11.377.864
Emisja instrumentów rynku pieniężnego	8.178	2.586.250
Inne zobowiązania potwierdzone certyfikatami	767.740	713.395
Razem	20.700.332	14.677.509

(29) Rezerwy na zobowiązania i odpisy

w tys. €	Stan na 1.1.12008	Zmiana w grupie po konsolidacji	Utworzone	Zwolnione	Wykorzystane	Przeniesienia, różnice kursowe	Stan na 31.12.2008
Odprawy	59.080	-	4.829	(2.298)	(417)	(1.654)	59.540
Swiadczenia emerytalne	66.143	-	187	(6.577)	86	(73)	59.766
Podatki	112.590	4.605	86.911	(19.820)	(23.723)	(9.245)	151.318
Bieżące	56.081	27	54.078	(1.990)	(19.393)	(733)	88.070
Odroczone	56.509	4.578	32.833	(17.830)	(4.330)	(8.512)	63.248
Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	75.175	-	59.891	(49.778)	(509)	(1.125)	83.654
Restrukturyzacja	254	-	4.285	(269)	-	(462)	3.808
Spory prawne	52.891	24	26.877	(35.050)	(4.289)	28.922	69.375
Niewykorzystane urlopy	37.907	(7)	18.231	(5.785)	-	(530)	49.816
Premie	94.895	542	108.248	(5.430)	(77.784)	42.497	162.968
Inne	84.839	578	38.700	(14.232)	(17.400)	(38.185)	54.300
Razem	583.774	5.742	348.159	(139.239)	(124.036)	(20.145)	694.545

Ponieważ premie są ujęte na oddzielnej pozycji rezerw na zobowiązania i odpisy, wypłata premii za lata poprzednie w wysokości 52.236 tys. € została wykazana w kolumnie „przeniesienia”.

Struktura rezerw na odprawy i podobne zobowiązania:

w tys. €	2008	2007
Zobowiązanie z tytułu zdefiniowanych świadczeń (DBO) – stan na 1.01.	59.080	48.337
Różnice kursowe	(220)	2
Zmiany w grupie po konsolidacji	-	79
Przeniesienia	(1.485)	2.062
Koszt zatrudnienia	6.174	7.864
Koszt odsetek	2.575	2.278
Wypłaty	(2.973)	(1.913)
Zysk/ strata aktuarialna	(3.611)	371
Zobowiązanie z tytułu zdefiniowanych świadczeń (DBO) – stan na 31.12. (= rezerwa)	59.540	59.080

Struktura rezerw na świadczenia emerytalne:

w tys. €	2008	2007
Zobowiązanie z tytułu zdefiniowanych świadczeń (DBO) – stan na 1.01.	102.322	100.786
Zmiany w grupie po konsolidacji	-	287
Koszt bieżącego zatrudnienia	1.885	1.676
Koszt odsetek	4.988	4.356
Świadczenia emerytalne	(5.143)	(4.874)
Zysk/ strata aktuarialna	(12.357)	91
Zobowiązanie z tytułu zdefiniowanych świadczeń (DBO) – stan na 31.12.	91.695	102.322

Struktura aktywów planu:

w tys. €	2008	2007
Aktywa planu według wartości godziwej – stan na 1.01.	36.179	36.005
Przewidywany zwrot z aktywów planu	1.526	1.523
Składki na aktywa planu	652	545
Płatności w ramach planu	(1.288)	(1.037)
Zysk/ strata aktuarialna	(5.140)	(857)
Aktywa planu według wartości godziwej – stan na 31.12.	31.929	36.179

Uzgodnienie DBO do rezerw:

w tys. €	2008	2007
Zobowiązanie z tytułu zdefiniowanych świadczeń (DBO)	91.695	102.322
Aktywa planu według wartości godziwej	31.929	36.179
Rezerwa – stan na 31.12.	59.766	66.143

Struktura aktywów planu kształtowała się następująco:

w tys. €	2008	2007
Obligacje	69%	63%
Akcje i udziały	12%	30%
Inwestycje alternatywne	6%	6%
Nieruchomości	1%	1%
Środki pieniężne	12%	-

Rzeczywisty zwrot z aktywów planu przedstawiał się następująco:

w tys. €	2008	2007
Rzeczywisty zwrot z aktywów planu	(3.614)	663

Podział DBO na oparte w całości/ częściowo na funduszach emerytalnych lub w całości bez funduszy emerytalnych przedstawiał się następująco:

w tys. €	2008	2007
Oparte w całości na funduszach emerytalnych	11.034	11.729
Oparte w części na funduszach emerytalnych	47.389	51.446
W całości bez funduszy emerytalnych	33.272	39.147
Zobowiązanie z tytułu zdefiniowanych świadczeń (DBO)	91.695	102.322

(30) Zobowiązania handlowe

w tys. €	2008	2007
Ujemne wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych	4.896.853	2.841.919
Transakcje procentowe	1.808.692	566.614
Transakcje walutowe	1.952.097	697.834
Transakcje kapitałowe/ indeksowane	1.040.353	1.572.664
Transakcje pochodnymi instrumentami kredytowymi	58.970	3.976
Inne transakcje	36.741	831
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	123.847	201.901
Wkłady a vista/ terminowe w celach handlowych	21.401	47.021
Razem	5.042.101	3.090.841

(31) Instrumenty pochodne

w tys. €	2008	2007
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach wartości godziwej (MSR 39)	40.421	81.200
Transakcje procentowe	40.421	81.200
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych w zabezpieczeniach przepływów pieniężnych (MSR 39)	403.984	756.065
Transakcje procentowe	403.984	756.065
Ujemne wartości godziwe kredytowych instrumentów pochodnych	190.325	35.430
Ujemne wartości godziwe innych instrumentów pochodnych	1.889.227	432.444
Transakcje procentowe	1.128.882	205.630
Transakcje walutowe	736.567	223.814
Transakcje kapitałowe/ indeksowane	23.777	3.000
Razem	2.523.957	1.305.139

Pod warunkiem spełnienia warunków rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej (ceny „brudne”) w ramach funkcjonowania jako instrumenty zabezpieczające. Pozycje zabezpieczane w związku z zabezpieczeniami wartości godziwej to kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz depozyty banków. Zabezpieczane ryzyka to ryzyka stopy procentowej.

W zeszłym roku VAT Raiffeisen Bank Aval w Kijowie rozpoczął zabezpieczanie przepływów pieniężnych, które zostały zakończone w ciągu roku. Kwota wykazana w kapitale własnym została rozpoznana w rachunku zysków i strat w okresie zapadalności instrumentu zabezpieczającego, który już nie istnieje.

(32) Inne zobowiązania

w tys. €	2008	2007
Zobowiązania z działalności pozabankowej	316.377	224.095
Rozliczenia międzyokresowe bierne i inne pozycje memoriałowe	392.074	366.208
Zobowiązania z tytułu dywidendy	8.468	169
Wierzytelności kliringowe z tytułu papierów wartościowych i przelewów	322.358	397.887
Inne operacje	616.389	238.392
Razem	1.655.666	1.226.751

(33) Kapitał podporządkowany

w tys. €	2008	2007
Hybrydowy kapitał – filar I	1.075.041	819.200
Zobowiązania podporządkowane	2.768.117	2.326.428
Kapitał zapasowy	606.398	681.804
Kapitał partycypacyjny	750.000	-
Razem	5.199.556	3.827.432

Poniższa tabela zawiera wykaz kredytów i pożyczek w wysokości przekraczającej 10 procent kapitału podporządkowanego:

w tys. €	Kwota	Waluta	Stopa procentowa*	Termin spłaty
Niekumulacyjne podporządkowane bezterminowe obligacje kapitałowe z oprocentowaniem zmiennym	500.000	€	5,169%	-
Podporządkowane obligacje kapitałowe z oprocentowaniem zmiennym/ seria 54	500.000	€	4,50%	5.03.2019
Podporządkowane uzupełniające obligacje kapitałowe z oprocentowaniem zmiennym/ seria	600.000	€	5,77%	29.10.2015

* Bieżąca stopa procentowa – klauzule odsetkowe zostały uzgodnione.

Kapitał hybrydowy – filar 1

Dnia 24 września 2008 r. RZB wyemitował w związku z RZB Hybrid Participation Capital Funding I S.A., Luxemburg, hybrydowe certyfikaty partycypacyjne o wartości nominalnej 250.000 tys. €. Wpływy z emisji zostały wykorzystane na wykup wyemitowanych weksli partycypacyjnych, ulokowanych przez Raiffeisen Zentralbank Österreich AG. Analogicznie wykorzystanie certyfikatów jest powiązane z dywidendą z kapitału partycypacyjnego Raiffeisen Zentralbank. Hybrydowe certyfikaty partycypacyjne nie mają określonego terminu zapadalności. Stopa procentowa to 12 M EURIBOR plus 325 punktów bazowych rocznie, a po 25 września 2018 r. – plus 425 punktów bazowych.

Kapitał partycypacyjny

Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft wyemitował kapitał niewłaścicielski bez praw głosu (kapitał partycypacyjny) stosownie do § 23 ust. 4 i 5 BWG (austriackiego prawa bankowego) do maksymalnej kwoty 2.750.000 tys. €. Kapitał partycypacyjny jest dostępny przez czas istnienia spółki, emitent partycypacyjny nie może żądać wykupu. Kapitał partycypacyjny został wyemitowany w dwóch transzach.

Pierwsza transza w wysokości 750.000 tys. € została rozliczona dnia 30 grudnia 2008 r. Druga transza w wysokości 2.000.000 tys. € jest zarezerwowana na subskrypcję przez Republikę Austrii w pierwszej połowie 2009 r. Certyfikaty partycypacyjne zostały wyemitowane na 100 procent wartości nominalnej.

Certyfikaty partycypacyjne są zasadniczo powiązane z uprawnieniem do 8 procent zysku rocznie, naliczanego od wartości nominalnej. W latach rozliczeniowych 2014 i 2015 to uprawnienie do zysku będzie podwyższane o 50 punktów bazowych rocznie, za rok rozliczeniowy 2016 o 75 punktów bazowych i za każdy następny rok rozliczeniowy o 100 punktów bazowych. Górny limit stanowi 12 M EURIBOR plus 1000 punktów bazowych.

W 2008 r. koszty zobowiązań podporządkowanych wynosiły 208.603 tys. € (2007: 164.384 tys. €).

(34) Kapitał własny i kapitały mniejszości

w tys. €	2008	2007
Skonsolidowany kapitał własny	5.114.221	4.888.619
Kapitał subskrybowany	443.714	423.722
Kapitał rezerwowy	1.050.635	905.560
Nierozliczony wynik z lat ubiegłych	3.619.873	3.559.337
Skonsolidowany zysk	47.868	778.280
Udziały mniejszościowe	2.674.707	2.755.473
Razem	7.836.796	8.422.372

Kapitał subskrybowany

Wyemitowany kapitał zakładowy Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft dzieli się na 6.105.874 akcje bez wartości nominalnej. 5.539.885 akcji to akcje zwykłe imienne, 565.989 to akcje uprzywilejowane na okaziciela bez prawa głosu. Nominalny kapitał zakładowy spółki ogółem, według wielkości określonej w Akcie Założycielskim i Statucie, wynosi 443.714 tys. €.

Kapitał autoryzowany

Zgodnie z uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które odbyło się dnia 20 czerwca 2007 r., Zarząd został upoważniony, pod warunkiem uzyskania zgody Rady Nadzorczej, do podwyższenia kapitału zakładowego do kwoty 101.738 tys. €, wkładem pieniężnym lub niepieniężnym, w nieprzekraczalnym terminie do 14 sierpnia 2012 r., w razie konieczności w kilku transzach, w drodze emisji 1.400.000 akcji przy jednoczesnym zachowaniu praw akcjonariuszy, przysługujących na podstawie danego rodzaju akcji.

W roku obrotowym 2008 r. to upoważnienie zostało częściowo wykonane w drodze uchwały Zarządu z dnia 15 września 2008 r., za zgodą Rady Nadzorczej z dnia 18 września 2008 r. – kapitał został podwyższony o 249.391 akcje zwykłe o wartości 18.123 tys. € i 25.719 akcji uprzywilejowanych o wartości 1.869 tys. €. Po uwzględnieniu nadwyżki wartości akcji nad ich wartością nominalną minus koszty emisji, wpływy z tej emisji wyniosły w sumie 165.066 tys. € i posłużyły do wzmocnienia kapitału własnego.

Upoważnienie do podwyższenia kapitału zakładowego, udzielone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się dnia 20 czerwca 2007 r., pozostaje ważne na kwotę 62.487 tys. €.

Posiadacze akcji uprzywilejowanych bez prawa głosu otrzymują dywidendę z akcji uprzywilejowanych od kwoty kapitału zakładowego, przypadającej na ich akcje. Dywidenda z akcji uprzywilejowanych za rok obrotowy 2008 wynosiła 25,73 € z akcji uprzywilejowanej – w efekcie wypłacono dywidendę o wartości 13.901 tys. €.

Zarząd zamierza zaproponować na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu wypłatę dywidendy z akcji zwykłych w wysokości 25,73 €, z zysku Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft za rok obrotowy 2008, tj. wypłatę dywidendy w kwocie 136.125 tys. €.

Zestawienie zmian w kapitale własnym jest przedstawione na stronie 129.

(35) Zestawienie według pozostałych terminów zapadalności

Stan na 31.12.2008 w tys. €	A vista lub bez terminu zapadalności	Do 3 miesiący	Od 3 miesiący do 1 toku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Kasa	13.711.963	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	2.530.080	16.061.548	4.632.377	5.189.341	701.854
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6.528.855	13.794.195	15.211.462	29.440.289	19.943.405
Aktywa handlowe	558.596	1.187.906	1.505.096	4.420.585	1.810.032
Inwestycje finansowe	1.220.453	1.009.625	2.197.315	6.090.569	1.670.191
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	1.158.450	-	-	-	-
Różne aktywa	1.593.838	2.507.848	928.014	895.854	421.344
Aktywa razem	27.302.235	34.561.122	24.474.264	46.036.638	24.546.826
Depozyty banków	2.869.470	32.233.594	6.451.116	8.835.818	3.758.064
Depozyty klientów	21.142.748	24.563.647	9.320.137	2.085.449	2.008.089
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	-	1.985.543	5.129.971	12.433.721	1.151.097
Zobowiązania handlowe	284.160	1.160.040	844.218	1.787.353	966.330
Kapitał podporządkowany	-	187.670	86.420	452.090	4.473.376
Różne zobowiązania	1.172.773	1.130.431	866.118	948.720	756.127
Suma częściowa	25.469.151	61.260.925	22.697.980	26.543.151	13.113.083
Kapitał własny	7.836.796	-	-	-	-
Pasywa razem	33.305.947	61.260.925	22.697.980	26.543.151	13.113.083

Stan na 31.12.2007 w tys. €	A vista lub bez terminu zapadalności	Do 3 miesiący	Od 3 miesiący do 1 toku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Kasa	5.748.189	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	1.956.008	19.074.356	5.716.404	3.650.210	513.122
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6.108.149	13.901.526	13.745.957	24.438.368	14.876.577
Aktywa handlowe	936.836	938.021	1.160.746	5.723.819	2.060.882
Inwestycje finansowe	1.284.972	568.866	1.557.492	6.254.407	2.077.602
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	765.913	-	-	-	-
Różne aktywa	2.302.473	1.221.561	348.933	443.369	27.239
Aktywa razem	19.102.541	35.704.329	22.529.532	40.510.174	19.555.423
Depozyty banków	2.825.826	30.373.166	4.399.946	8.586.669	2.713.577
Depozyty klientów	21.645.091	24.025.259	6.205.012	2.348.155	1.145.479
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	-	4.255.285	1.746.079	7.515.033	1.161.112
Zobowiązania handlowe	91.951	513.822	447.222	1.300.556	737.290
Kapitał podporządkowany	-	155.325	254.477	480.145	2.937.484
Różne zobowiązania	763.093	862.348	342.829	770.476	376.918
Suma częściowa	25.325.962	60.185.205	13.395.565	21.001.035	9.071.861
Kapitał własny	8.422.372	-	-	-	-
Pasywa razem	33.748.333	60.185.205	13.395.565	21.001.035	9.071.861

(36) Jednostki powiązane

Spółki mogą zawierać transakcje z jednostkami powiązanymi, które mogą wywrzeć wpływ na sytuację majątkową, finansową i dochody podmiotu. Ustalono, że następujące spółki to główne jednostki powiązane:

Jednostki dominujące to: Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH, akcjonariusz – spółka holdingowa nie prowadząca działalności operacyjnej i jej jednostka zależna R-Landesbanken-Beteiligung GmbH z siedzibą w Wiedniu, która jest większościovym akcjonariuszem Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft z siedzibą w Wiedniu.

Spółki, które wywierają znaczący wpływ, to przede wszystkim: Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien AG z siedzibą w Wiedniu jako największy akcjonariusz pośredni oraz jego jednostka dominująca Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung z siedzibą w Wiedniu. W ramach spółek powiązanych przedstawia się wszystkie podmioty powiązane tych 276 jednostek zależnych, które nie zostały zaliczone do skonsolidowanej grupy z uwagi na ich nieduże znaczenie.

Przedstawienie powiązań RZB z najważniejszymi członkami kadry zarządzającej jest przedstawione w nocie (56) „Powiązania z najważniejszymi członkami kadry zarządzającej”.

Transakcje z jednostkami powiązanymi na dzień 31 grudnia 2008 r.:

w tys. €	Jednostki dominujące	Spółki wywierające znaczący wpływ	Spółki powiązane	Spółki wyceniane metodą praw własności	Inne udziały
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	-	1.619.056	-	327.550	331.981
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	14.667	625.183	774.883	228.827
Aktywa handlowe	-	46.342	-	89.322	55.373
Inwestycje finansowe	-	-	303.651	2.471	520.993
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	1.158.450	-
Inne aktywa, w tym instrumenty pochodne	-	-	33.191	33	33
Depozyty banków	-	3.708.836	1.226	8.785.923	2.244.494
Depozyty klientów	493	-	159.606	25.558	512.547
Rezerwy na zobowiązania i odpisy	-	-	1	-	10.008
Zobowiązania handlowe	-	-	-	42.112	35.262
Inne zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	-	-	658	153	3.216
Kapitał podporządkowany	-	29.358	-	-	-
Gwarancje udzielone	-	-	1.847	-	13
Gwarancje otrzymane	-	345.413	766	358.651	27.558

Transakcje z jednostkami powiązаныmi na dzień 31 grudnia 2007 r.:

w tys. €	Jednostki dominujące	Spółki wywierające znaczący wpływ	Spółki powiązane	Spółki wyceniane metodą praw własności	Inne udziały
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	-	156.391	143	202.887	315.693
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	16.518	456.404	31.162	796.805
Aktywa handlowe	-	-	-	127.846	19.666
Inwestycje finansowe	-	-	210.081	13.148	487.924
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	765.913	-
Inne aktywa, w tym instrumenty pochodne	-	332	20.271	70	303
Depozyty banków	-	2.187.595	69.211	724.521	9.546.064
Depozyty klientów	582	-	245.858	3.664	290.091
Rezerwy na zobowiązania i odpisy	-	-	3	-	1.908
Zobowiązania handlowe	-	-	-	-	3.961
Inne zobowiązania, w tym instrumenty pochodne	-	-	2.633	297	257
Kapitał podporządkowany	-	22.945	-	-	-
Gwarancje udzielone	-	-	2.435	9.992	2.147
Gwarancje otrzymane	-	182.013	7.959	135.421	37.982

(37) Wartości w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera następujące wartości aktywów i zobowiązań, wyrażonych w walutach obcych:

w tys. €	2008	2007
Aktywa	80.834.226	73.238.674
Zobowiązania	64.718.572	62.325.004

(38) Aktywa/ zobowiązania zagraniczne

Aktywa i zobowiązania z kontrahentami spoza Austrii:

w tys. €	2008	2007
Aktywa	118.421.522	111.895.185
Zobowiązania	88.961.919	83.944.718

(39) Sekurytyzacja

RZB jako aranżer

Sekurytyzacja polega na „zapakowaniu” wyznaczonych portfeli wierzytelności kredytowych lub leasingowych oraz rozproszczenia tych portfeli wśród inwestorów. Celem sekurytyzacji prowadzonej przez Grupę jest złagodzenie nacisku na regulacyjne fundusze własne Grupy oraz wykorzystanie dodatkowych źródeł refinansowania.

W roku obrotowym 2008 zostały zamknięte prawdziwe transakcje sprzedaży (Warehousing) ROOF Bulgaria 2008-1 i ROOF Romania 2008-1.

Łączna wartość ROOF Bulgaria 2008-1 wynosi 200 mln €. W tej transakcji niezabezpieczone kredyty konsumpcyjne Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD z siedzibą w Sofii zostały sprzedane spółce celowej ROOF Consumer Bulgaria 2007-1 B.V. z siedzibą w Amsterdamie.

Podobny charakter ma druga transakcja ROOF Romania 2008-1. Niezabezpieczone kredyty konsumpcyjne Raiffeisen Bank S.A. z siedzibą w Bukareszcie o wartości 175 mln € zostały poddane sekurytyzacji i zbyte ROOF Consumer Romania 2008-1 B.V. z siedzibą w Amsterdamie.

Obecnie obydwie transakcje są aranżowane w okresie Warehousing i ten etap oraz analogiczna emisja Obligacji Warehousing stanowi wstępny etap ostatecznej sekurytyzacji. W porównaniu do tradycyjnego procesowania transakcji różnica polega na tym, że Grupa zachowuje ryzyko z tytułu bazowych kredytów – w okresie Warehousing nie ma odrębnego ratingu transzy, jedynie jednej kategorii tzw. Obligacji Warehousing. Pozostałe ryzyko niespłacenia kredytu związane z kredytami przeniesionymi w obrębie Grupy wynika z tego, że zostały przejęte przez jednostkę wchodzącą w skład Grupy.

Istotne zalety takiej transakcji dla jej aranżerów, tj. Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD z siedzibą w Sofii, Raiffeisen Bank S.A. z siedzibą w Bukareszcie, jak również dla Grupy to zwiększenie płynności, ponieważ emisja Obligacji Warehousing stanowi dodatkowe źródło refinansowania. Ponadto istnieje możliwość dalszej optymalizacji portfela bazowego. Zazwyczaj portfel jest sekurytyzowany w całości i lokowany po upływie terminu „lead time” w wymiarze 12-18 miesięcy. Również decyzja o ewentualnym przejęciu przez jednostkę z Grupy w związku z tymi transakcjami będzie podjęta w powyższym terminie.

W obydwu transakcjach Warehousing Grupa zachowuje znaczące szanse oraz ryzyka związane z portfelem – spółki celowe są integrowane w skonsolidowanej grupie. Sekurytyzowane kredyty oraz zobowiązania sekurytyzowane Obligacjami Warehousing, wyemitowanymi dla inwestorów zewnętrznych są ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Odnosnie do prawdziwej transakcji sprzedaży ROOF Poland 2006, która została przeprowadzona w 2006 r. możliwość napelnienia wartości w już istniejącym portfelu została wykorzystana na początku 2008 r. Ten portfel, obecnie wykazany w ramach ROOF Poland 2008-1, obejmuje kredyty z umów leasingu samochodów o łącznej wartości 240.820 tys. € na dzień 31 grudnia 2008 r.

Z punktu widzenia Grupy kredyty, które nie zostały usunięte z bilansu, wynikające z prawdziwej transakcji sprzedaży ROOF Russia 2007-1, wynosiły 263.707 tys. € na koniec 2008 r. (2007: 254.199 tys. €). W tym przypadku wzrost wartości księgowej był głównie wynikiem różnic kursowych pomiędzy kursem USD i EUR, ponieważ wartość portfela kredytów konsumpcyjnych w pierwotnej walucie pozostała prawie niezmienną.

W zakresie syntetycznej sekurytyzacji ROOF CEE 2006-1 kredyty, które nie zostały usunięte z bilansu, wynosiły 404.403 tys. € na koniec roku (2007: 402.204 tys. €). Różnica w porównaniu do wartości na początku transakcji jest wynikiem nadejścia terminów zapadalności niektórych kredytów oraz wahań kursów walut. Ponadto aranżery transakcji: Raiffeisen Polska S.A. z siedzibą w Warszawie i Raiffeisen a.s. z siedzibą w Pradze wykonali w odmienny sposób możliwość napelnienia wartości, tj. w sposób marginalny lub z nieznacznym przekroczeniem oryginalnych wartości.

Do dnia dzisiejszego zawarto następujące transakcje (wskazane kwoty stanowią wartości transakcji w dacie zamknięcia):

w tys. €	Sprzedający wierzycelności lub zabezpieczony	Data zawarcia umowy	Koniec terminu zapadalności	Wartość	Portfel	Transza junior
Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Romania 2008-1	Raiffeisen Bank S.A. Bukareszt (RO)	lipiec 2008	12/2009 (Warehousing)	175.000	kredyty konsum- pcyjne	-
Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Bulgaria 2008-1	Raiffeisenbank Bulgaria EAD, Sofia (BG)	marzec 2008	09/2009 (Warehousing)	200.000	kredyty konsum- pcyjne	-
Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Poland 2008-1	Raiffeisen Leasing Polska S.A. Warszawa (PL)	styczeń 2008	12/2014	290.000	umowy leasingu samochodów	1,3%-
Prawdziwa transakcja sprzedaży ROOF Russia 2007-1	ZAO Raiffeisenbank Austria Moskwa (RU)	maj 2007	05/2017	297.000	kredyty na zakup samochodu	1,9%-
Syntetyczna transakcja ROOF CEE 2006-1	Raiffeisen Polska S.A., Warszawa (PL) Raiffeisenbank o.s., Praga (CZ)	marzec 2006	03/2019	450.000	pożyczki firmowe	1,8%

RZB jako inwestor

Oprócz refinansowania i pakowania wyznaczonych portfeli kredytów lub wierzycelności z tytułu leasingu, opisanych powyżej, RZB występuje jako inwestor w papiery wartościowe zabezpieczone aktywami. Zasadniczo chodzi tu o inwestycje w „strukturyzowane produkty kredytowe”. Na dzień 31 grudnia 2008 r. RZB wykazał zaangażowanie z tytułu inwestycji w kwocie ok. 902.977 tys. € (2007: 1.035.609 tys. €). W konsekwencji znanych zaburzeń na rynku kapitałowym oraz wzrostu spreadów w tej grupie aktywów, znaczne zmiany cen doprowadziły do straty z tytułu wyceny w wysokości ok. 350 mln € w 2008 r. (2007: minus 130 mln €).

(40) Rzeczywiste umowy z przyrzeczeniem odkupu

Na dzień bilansowy istniały następujące zobowiązania z tytułu odkupu i ponownej dostawy:

w tys. €	2008	2007
Rzeczywiste umowy z przyrzeczeniem odkupu jako kredytobiorca		
Depozyty banków	2.799.547	5.038.986
Depozyty klientów	121.979	641.408
Razem	2.921.526	5.680.394

w tys. €	2008	2007
Rzeczywiste umowy z przyrzeczeniem odkupu jako kredytodawca (reverse repo)		
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	6.198.988	5.495.202
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	618.685	1.477.963
Razem	6.817.673	6.973.165

Wartość papierów wartościowych sprzedanych w rzeczywistych umowach sprzedaży oraz umowach z przyrzeczeniem odkupu wynosiła 1.080.448 tys. € (2007: 3.701.529 tys. €) na dzień 31 grudnia 2008 r. Aktywa, które kredytobiorca miał prawo sprzedać lub ponownie obciążyć zastawem, wynosiły 1.063.875 tys. € (2007: 3.669.308 tys. €) i stanowiły głównie obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej. W roku poprzednim wartość obligacji, weksli i innych papierów wartościowych o stałej stopie procentowej wynosiła 3.563.966 tys. €, a wartość kredytów i pożyczek wynosiła 105.342 tys. €).

Wartość papierów wartościowych nabytych w rzeczywistych umowach sprzedaży oraz umowach z przyrzeczeniem odkupu wynosiła 7.007.114 tys. € (2007: 7.135.233 tys. €). Aktywa, które zostały sprzedane lub ponownie obciążone zastawem, wynosiły 673.977 tys. € (2007: 1.074.766 tys. €). W tym wartość obligacji, weksli i innych papierów wartościowych o stałej stopie procentowej wynosiła 672.655 tys. € (2007: 993.742 tys. €), a wartość kredytów i pożyczek wynosiła 1.332 tys. € (2007: 9.661 tys. €). W roku poprzednim akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu wynosiły 71.363 tys. €.

(41) Aktywa oddane w zastaw tytułem zabezpieczenia

Następujące zobowiązania zostały zabezpieczone aktywami, wykazanymi w bilansie:

w tys. €	2008	2007
Depozyty banków	9.132.821	9.232.171
Depozyty klientów	107.530	19.105
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	316.315	153.324
Inne zobowiązania	542.955	224.599
Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	395	-
Razem	10.100.016	9.629.199

Następujące aktywa bilansowe zostały udzielone jako zabezpieczenie ww. zobowiązań:

w tys. €	2008	2007
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	5.079.476	2.856.136
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3.462.770	2.853.033
Aktywa handlowe	782.293	520.969
Inwestycje finansowe	1.378.282	3.691.763
Razem	10.702.820	9.921.901

(42) Umowy leasingu finansowego

w tys. €	2008	2007
Wartość inwestycji brutto	6.964.584	6.348.410
Minimalne opłaty leasingowe	6.520.005	5.860.745
do 3 miesięcy	512.097	449.063
od 3 miesięcy do 1 roku	1.302.090	1.137.591
od 1 roku do 5 lat	3.306.564	2.963.523
powyżej 5 lat	1.399.254	1.310.568
Niegwarantowana wartość końcowa	444.579	487.665
Niezarobione przychody finansowe	1.362.113	1.337.604
do 3 miesięcy	96.201	82.198
od 3 miesięcy do 1 roku	271.447	218.268
od 1 roku do 5 lat	556.159	596.759
powyżej 5 lat	438.306	440.379
Wartość inwestycji netto	5.602.471	5.010.806

Odpisy nieściągalnej części zaległych minimalnych opłat leasingowych wynosiły 9.130. tys. € (2007: 3.108 tys. €).

Struktura aktywów będących przedmiotem umów leasingu finansowego:

w tys. €	2008	2007
Umowy leasingu pojazdów	2.775.102	2.351.857
Umowy leasingu nieruchomości	1.841.766	1.840.108
Umowy leasingu urządzeń	985.603	818.841
Razem	5.602.471	5.010.806

(43) Umowy leasingu operacyjnego

Umowy leasingu operacyjnego z punktu widzenia leasingodawcy

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego bez możliwości wypowiedzenia przedstawiają się następująco:

w tys. €	2008	2007
Do 1 roku	50.484	33.899
Od 1 roku do 5 lat	106.730	57.246
Powyżej 5 lat	63.662	34.219
Razem	220.876	125.364

Umowy leasingu operacyjnego z punktu widzenia leasingobiorcy

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu operacyjnego bez możliwości wypowiedzenia przedstawiają się następująco:

w tys. €	2008	2007
Do 1 roku	91.621	75.979
Od 1 roku do 5 lat	270.232	210.628
Powyżej 5 lat	67.558	60.397
Razem	429.411	347.004

Raport nt. ryzyka

(44) Ryzyka z tytułu instrumentów finansowych

Bycie aktywnym uczestnikiem rynków finansowych na świecie nieodłącznie wiąże się z podejmowaniem ryzyka. Z tego powodu kompetencje Raiffeisen Zentralbank w zakresie identyfikacji oraz pomiaru ryzyk, ich monitorowania i zarządzania nimi stanowią rozstrzygający czynnik konkurencyjny. Aby zapewnić długoterminowy sukces grupy instytucji kredytowych RZB oraz umożliwić selektywny wzrost na rynkach docelowych działania Raiffeisen Zentralbank w dziedzinie zarządzania ryzykiem zostały tak zaprojektowane, aby zapewnić profesjonalne zarządzanie ryzykiem kredytowym, ryzykiem kraju, ryzykiem partycypacyjnym, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności oraz ryzykiem operacyjnym.

Grupa RZB

Centralne funkcje i komitety ds. zarządzania ryzykiem:	Zarządzanie ryzykiem kredytowym i ryzykiem portfela (korporacje/ instytucje finansowe/ detal/ kraje)	Komitety Ryzyka Grupy (GRC) Komitety ALCO Grupy (ALCO) Komitety Ryzyka Rynkowego (MACO)	
- dla różnych rodzajów ryzyka	Zarządzanie ryzykiem rynkowym	Komitety Ryzyka Kredytowego/ Kraju/ Inwestycyjnego	
- dla wszystkich jednostek Grupy	Zintegrowane zarządzanie ryzykiem		
Lokalne funkcje i komitety ds. zarządzania ryzykiem:	RZB AG	Raiffeisen International	Pozostałe*
- dla różnych rodzajów ryzyka	Centrala i oddziały	Banki i firmy leasingowe w CEE	Inne jednostki Grupy
- dla poszczególnych jednostek Grupy			

- portfele zarządzane – funkcje Grupy – organy decyzyjne/ funkcje pomocnicze * nie są to odrębne podmioty prawne

Zarządzanie ryzykiem stanowi integralną część całościowego procesu zarządzania bankiem w RZB. Za pośrednictwem różnych jednostek ds. zarządzania ryzykiem na kilku szczeblach organizacyjnych Grupy zapewnia pomiar i ograniczenie wszystkich istotnych ryzyk oraz generalną ocenę zawieranych transakcji z perspektywy stosunku ryzyka do zwrotu. W tym celu, dodatkowo oprócz wymogów prawnych i regulacyjnych, w zarządzaniu ryzykiem uwzględnia się określony charakter, skalę i złożoność działalności gospodarczej RZB oraz ryzyk z niej wynikających.

Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem ma swój początek na najwyższym szczeblu kadry zarządzającej. Najpierw docelowe wielkości ryzyka i kapitału proponuje Zarząd Raiffeisen Zentralbank, a zatwierdza Rada Nadzorcza Raiffeisen Zentralbank. Te organy określają apetyt na ryzyko, ustalają limity dla wszystkich istotnych ryzyk oraz zapotrzebowanie na minimalny zwrot skorygowany i ryzyko w strategii Grupy dotyczącej ryzyka. Szczególną uwagę zwracają na ryzyko koncentracji, ustalając limity dużych zaangażowań, wagi wg produkty/ sektora/ branży oraz koncentracje regionalne. Zadaniem Zarządu Raiffeisen Zentralbank jest również realizacja tych celów oraz odpowiednie monitorowanie i kontrola wynikłych ryzyk.

W szczególności Zarząd Raiffeisen Zentralbank formułuje i realizuje politykę w zakresie ryzyka grupy instytucji kredytowych RZB. Szczegółowa polityka dotycząca ryzyka obejmuje plany rozwoju działalności banku w niektórych segmentach biznesowych w danym okresie.

Przykładowo polityka dotycząca ryzyka kredytowego dla klientów korporacyjnych reguluje, które branże będą celem starań, a które zostaną wyłączone lub ich kredytowanie będzie ograniczone lub minimalny rating, wysokość zabezpieczenia albo zysku wymaganego na transakcji w określonej jednostce Grupy RZB. Szczegółowa polityka dotycząca ryzyka stanowi integralną część wszystkich operacji gospodarczych i w tym kontekście ustanawia również systematyczne powiązanie zysków i ryzyk we wszystkich segmentach biznesowych.

Ponadto członkowie Zarządu Raiffeisen Zentralbank zapewniają prawidłową organizację i bieżący rozwój efektywnego, wewnętrznego zarządzania ryzykiem. Decydują, jakie procedury należy stosować do identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyk oraz podejmują decyzje „sterujące” na podstawie raportów nt. ryzyka i analiz ryzyka. We wszystkich pracach prowadzonych w tym zakresie Zarząd wspierają niezależnie jednostki ds. zarządzania ryzykiem i komitety powołane specjalnie do tego celu.

Struktura organizacyjna

Podstawowa struktura wykonawcza zarządzania ryzykiem jest kilkupoziomowa. Jako dominująca instytucja kredytowa Grupy Raiffeisen Zentralbank opracowuje i wykonuje zarządzanie ryzykiem w ścisłej współpracy i koordynacji z jednostkami zależnymi. Centralne funkcje zarządzania ryzykiem odpowiadają za adekwatne i właściwe wykonanie wszystkich aspektów procesu zarządzania ryzykiem Grupy. W szczególności określają wspólne zasady zarządzania ryzykiem i ustalają standardy, narzędzi i praktyki dla poszczególnych obszarów działalności, które muszą być stosowane we wszystkich jednostkach Grupy. Powyższe działania służą wypracowaniu wspólnej kultury ryzyka i upowszechnianiu najnowszych narzędzi do zarządzania ryzykiem w Grupie.

Przykładowo kalkulacje wg NUK dotyczące ryzyka kredytowego w portfelach niedetalicznych są wykonywane centralnie. Natomiast w odniesieniu do portfeli detalicznych, gdzie kalkulacje są wykonywane na poziomie lokalnym, różne koncepcje wdrożenia NUK zostały też sformułowane w centrali Grupy. Powyższe zapewnia ujednolicenie definicji, parametrów i procesów we wszystkich jednostkach oraz dzielenie się wiedzą, uzyskaną w wyniku zastosowania zaawansowanych sposobów pomiaru ryzyka (tj. metoda IRB – oparta na wewnętrznych ratingach) pomiędzy poszczególnymi jednostkami Grupy.

Lokalne jednostki zarządzania ryzykiem są tworzone w różnych podmiotach prawnych w obrębie grupy instytucji kredytowych RZB. Te jednostki realizują politykę dotyczącą ryzyka w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka i podejmują aktywne decyzje sterujące w zakresie ryzyka w granicach zatwierdzonych budżetów ryzyka w celu osiągnięcia wielkości docelowych, określonych w przedmiotowej polityce. W tym celu monitorują ryzyka z użyciem ujednoliconych narzędzi pomiarowych i informują o nich centralne jednostki zarządzania ryzykiem za pomocą ustalonych łączy raportowych.

Centralny dział *Kontrola Ryzyka* realizuje niezależną funkcję kontroli ryzyka, wymaganą austriackim Prawem bankowym. Między innymi ten dział odpowiada za opracowanie ogólnogrupowych ram koncepcyjnych do całościowego zarządzania bankiem (z integracją wszystkich rodzajów ryzyka) oraz przygotowanie niezależnych, bezstronnych raportów nt. ryzyka dla Zarządu i poszczególnych segmentów biznesowych, jak również mierzy kapitał wymagany do pokrycia ryzyka dla różnych jednostek biznesowych i oblicza wykorzystanie przydzielonych limitów zużycia kapitału w ramach wewnętrznej adekwatności kapitałowej.

Komitety ryzyka

W skład komitetów wchodzi decydenci z poszczególnych jednostek, zaangażowanych w działania w zakresie zarządzania. *Komitet Ryzyka Grupy (GRC)* formułuje spójne przepisy w RZB dotyczące definicji i pomiaru ryzyka. Jako organ międzypionowy dla całej Grupy zadaniem Komitetu Ryzyka Grupy jest opracowanie metod i parametrów do modeli kwantyfikacji ryzyka oraz procesów zarządzania ryzykiem. Analizuje też sytuację w zakresie ryzyka w Grupie pod kątem wewnętrznej adekwatności kapitałowej Grupy oraz odpowiednich limitów ryzyka. Ponadto zatwierdza działania podejmowane w zakresie zarządzania ryzykiem, takie jak alokacja kapitału ryzyka i doradza w tych sprawach Zarządowi Raiffeisen Zentralbank.

Komitet Ryzyka Rynkowego (MACO) ma za zadanie kontrolowanie ryzyka rynkowego w działalności RZB na księdze handlowej i księdze bankowej oraz określanie odpowiednich limitów i opracowanie procesów. W tym celu komitet ocenia bieżące wyniki, rozmiar podjętego ryzyka i wykorzystanie limitów, jak również wyniki testów warunków skrajnych.

W skład *Komitetu Kredytowego (CC)* wchodzi przedstawiciele Front Office i Back Office; komitet ocenia ryzyko kredytowe i efektywność zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zapewnienie zgodności i kontrola wewnętrzna

W kontekście zarządzania ryzykiem zapewnienie zgodności odnosi się do zapewnienia rzetelności, prawidłowości i dokładności procesów, modeli, kalkulacji oraz źródeł danych w banku. Służy zapewnieniu przestrzegania wymogów prawnych przez bank oraz osiągnięcia najwyższych standardów w operacjach powiązanych z zarządzaniem ryzykiem.

Prawdopodobnie dwie najważniejsze funkcje zapewnienia niezależnego nadzoru to funkcje kontroli wewnętrznej i zapewnienia zgodności (compliance). Niezależna kontrola wewnętrzna stanowi wymóg prawny, jak również zdrową koncepcję operacyjną zarządzania bankiem zgodnie z zasadą ostrożności. Niezależny dział *Kontroli* przeprowadza okresowe, obiektywne kontrole procesów banku i wnosi znaczący wkład w zabezpieczenie, usprawnianie i ulepszanie wszystkich procesów gospodarczych. Sprawozdania przekazuje bezpośrednio do Zarządu Raiffeisen Zentralbank, który omawia je na posiedzeniach zarządu.

Biuro Compliance odpowiada za wszystkie kwestie związane z zapewnieniem zgodności. Uzupełnia, jednocześnie stanowiąc integralną część systemu kontroli wewnętrznej. Jego zadaniem jest zapobieganie i wykrywanie niedociągnięć w bieżącej działalności operacyjnej.

Ponadto niezależna, obiektywna kontrola, wolna od potencjalnych konfliktów, jest przeprowadzana w trakcie badania rocznego sprawozdania finansowego przez biegłych rewidentów.

Wewnętrzna adekwatność kapitałowa

Utrzymanie kapitału na wystarczającym poziomie stanowi podstawowy cel procesu zarządzania ryzykiem w RZB. Dostateczny kapitał musi być utrzymywany w celu dopełnienia wymogów prawnych, aby osiągnąć docelowy zewnętrzny rating oraz jako wsparcie wzrostu działalności w przyszłości.

Zgodnie z wewnętrznymi normami adekwatność kapitałowa jest kontrolowana raz na kwartał na podstawie rzeczywistego poziomu ryzyka. Uwzględnia wymogi kapitałowe zarówno z punktu widzenia organów nadzoru (perspektywa kontynuacji działalności) oraz z ekonomicznego punktu widzenia (perspektywa likwidacji). Pomiar ryzyk wykonuje się z obydwu perspektyw dla wszystkich istotnych rodzajów ryzyka w ujęciu skonsolidowanym oraz dla wszystkich członków grupy instytucji kredytowych RZB w ramach wartości narażonej na ryzyko.

Cel	Opis ryzyka	Technika pomiaru	Poziom ufności
Perspektywa kontynuacji działalności	Ryzyko niespełnienia regulacyjnego wymogu kapitałowego	Zdolność podejmowania ryzyka (przewidywane zyski plus kapitał powyżej wymogów regulacyjnych) nie może być niższa od wartości narażonej na ryzyko w ujęciu rocznym.	99 procent odzwierciedla chęć właścicieli, aby wykonać zastrzyk świeżego kapitału (1 przekroczenie na 100 lat).
Perspektywa likwidacji	Ryzyko niemożności zaspokojenia roszczeń uprzywilejowanych wierzycieli	Nieprzewidziane straty w ujęciu rocznym (kapitał ekonomiczny) nie mogą przewyższyć wartości bieżącej kapitału własnego banku i jego zobowiązań podporządkowanych.	99,95 procent wyliczone na podstawie prawdopodobieństwa naruszenia w świetle docelowego ratingu (1 przekroczenie na 200 lat).

Testy warunków skrajnych przedstawiają wpływ znaczących, ujemnych szoków w czynnikach ryzyka, które mogą nie zostać odpowiednio wychwycone z użyciem modelu wartości narażonej na ryzyko. Ich podstawą mogą być wydarzenia historyczne (np. rosyjski kryzys w 1998 r.) lub scenariusze hipotetyczne. W ten sposób umożliwiają przeprowadzenia analizy koncentracji ryzyk (np. wg rozmiaru, branży i regionu) i uzyskanie znaczących informacji na temat rentowności, wypłacalności i trwałości banku w sytuacjach skrajnych. Tego typu scenariusze są uwzględniane w decyzjach dotyczących wymaganych wskaźników kapitałowych, pamiętając o prawdopodobieństwie scenariusza i ewentualnych środkach, jakie bank podjąłby w danym scenariuszu.

Niniejsze ramy adekwatności kapitałowej spełniają również wymóg procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej (ICAAP), wymaganego przepisami NUK (filar 2).

Perspektywa likwidacji

Z perspektywy likwidacji miarą ryzyka jest kapitał ekonomiczny, przedstawiający porównywalną miarę ryzyka we wszystkich rodzajach ryzyka. Zostaje wyliczony jako suma nieprzewidzianych strat, poniesionych przez poszczególne jednostki RZB w różnych kategoriach ryzyka (ryzyko kredytowe, kraju, partycypacyjne, rynkowe i operacyjne). Ponadto oddzielny bufor na pozostałe ryzyka, których nie można precyzyjnie skwantyfikować, jest prowadzony na szczeblu Grupy jako całości.

Wkład ryzyka z poszczególnych rodzajów ryzyka w kapitał ekonomiczny w RZB według stanu na dzień 31/12/2008

Pozostałe ryzyka: 13%	Ryzyko kredytowe – klienci korporacyjni: 34%
Ryzyko operacyjne: 7%	Ryzyko kredytowe – instytucje finansowe: 12%
Ryzyko rynkowe: 11%	Ryzyko kredytowe – państwa: 5%
Ryzyko partycypacyjne: 1%	

Ryzyko kraju: 2%

Ryzyko kredytowe – klienci detaliczni: 15%

Definicja kapitału ekonomicznego w RZB to wielkość nieprzewidzianych strat, która nie zostanie przekroczona w ciągu roku z zastosowaniem poziomu ufności wynoszącego 99,95 procent. Ten poziom ufności został wyliczony na podstawie prawdopodobieństwa naruszenia w świetle docelowego ratingu RZB. Wyliczenie kapitału ekonomicznego ma na celu zapewnienie, aby bank miał wystarczający kapitał (tzw. kapitał wewnętrzny), jaki byłby potrzebny do obsługi roszczeń klientów i wierzycieli, nawet w przypadku tak skrajnie rzadkiego zdarzenia.

Pomiar kapitału ekonomicznego w ubiegłym roku pokazuje, że ryzyko kredytowe, jakie stwarzają klienci korporacyjni, pozostaje dominującą kategorią ryzyka w Grupie RZB. Niemniej jednak jego udział w ryzyku ogółem (34 procent) systematycznie maleje. Ryzyko kredytowe w sumie stanowi 64 procent kapitału ekonomicznego, natomiast ryzyko rynkowe 11 procent.

Wielkość ryzyka ogółem zostaje porównana do kapitału wewnętrznego, który zasadniczo składa się z kapitału własnego i kapitału podporządkowanego Grupy i jest dostępny na wypadek konieczności wyrównania strat, poniesionych w wyniku ryzyk (jego wykorzystanie nie spowoduje strat dla wierzycieli uprzywilejowanych). Wykorzystanie całego kapitału dostępnego na pokrycie ryzyka (stosunek kapitału ekonomicznego do kapitału wewnętrznego) to około 65 procent (na dzień 31 grudnia 2008 r.). Jego mniejsze wykorzystanie jest głównie wynikiem podwyższenia kapitału wewnętrznego, który kompensuje z nadwyżką wzrost ryzyka walutowego w obszarze ryzyka rynkowego w działalności kredytowej.

Kapitał ekonomiczny służy jako parametr w ogólnym zarządzaniu bankiem oraz na potrzeby alokacji kapitału. Budżetowy kapitał ekonomiczny jest alokowany na jednostki biznesowe w trakcie procesu budżetu rocznego i zostaje przekształcony w wolumen operacyjny, wrażliwość i limity wartości narażonej na ryzyko. W RZB tego rodzaju plany są opracowane na okresy trzyletnie i uwzględniają przyszłą ewolucję kapitału ekonomicznego, jak również dostępny kapitał wewnętrzny.

Na podstawie tych wyliczeń Raiffeisen Zentralbank wykonuje również pomiar wyników skorygowanych o ryzyko. Rentowność jednostek biznesowych zostaje ustalona w stosunku do wielkości kapitału ekonomicznego, przyporządkowanego tym jednostkom (skorygowana o ryzyko rentowność kapitału skorygowanego o ryzyko – RORAC), co stanowi komparatywną miarę wyników wszystkich jednostek biznesowych banku. Z kolei pomiar RORAC to kluczowa wielkość w procesie ogólnego zarządzania bankiem, która wpływa na przyszłe alokacje kapitału do jednostek biznesowych.

Perspektywa kontynuacji działalności

Równoległe do tej procedury ryzyko oblicza się jako wartość narażoną na ryzyko na podstawie przedziału ufności 99 procent. Ten wymóg kapitałowy również jest ważony z odpowiadającym oszacowaniem zdolności do podjęcia ryzyka, ustalonej na podstawie kapitału dostępnego w banku zgodnie z zasadą kontynuacji działalności (w odniesieniu do adekwatności kapitału regulacyjnego).

Na szczeblu Grupy RZB zarządza kapitałem regulacyjnym zgodnie z austriackimi przepisami, natomiast dodatkowe, krajowe wymogi dotyczące kapitału regulacyjnego są spełnione za pomocą adekwatnych strukturalnych miar bilansowych. Docelowy poziom kapitału regulacyjnego został celowo ustalony powyżej minimalnego wymogu regulacyjnego w celu zapewnienia, aby kwota kapitału regulacyjnego była wystarczająca w każdym czasie oraz w celu uwzględnienia innych ryzyk lub zwiększonych ryzyk, które nie są brane pod uwagę w wymogach regulacyjnych. W efekcie grupa bankowa zapewnia kontynuację działalności i podział zysku minimalnego – również na ustalonym poziomie ufności.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w grupie instytucji kredytowych RZB to głównie ryzyko naruszenia warunków umowy (default), wynikające z transakcji zawieranych z klientami detalicznymi i korporacyjnymi, innymi bankami oraz kredytowanymi państwami. Ryzyko naruszenia to ryzyko niezdolności wywiązania się przez klienta z jego zobowiązań finansowych uzgodnionych w umowie. Ryzyko kredytowe może również powstać na gruncie ryzyka migracji (spowodowanego pogorszeniem wiarygodności kredytowej klientów), koncentracji wierzycieli lub w technikach redukcji ryzyka kredytowego i ryzyka kraju.

Ryzyko kredytowe to zdecydowanie najważniejszy czynnik ryzyka w Raiffeisen Zentralbank, na co wskazują również wymogi wewnętrzne oraz wymogi dotyczące kapitału regulacyjnego. Ryzyko kredytowe jest analizowane i monitorowane zarówno dla poszczególnych kredytów i klientów oraz w ujęciu portfelowym. Zarządzanie ryzykiem kredytowym i decyzje kredytowe są oparte o instrukcje i polityki dotyczące ryzyka kredytowego oraz odpowiednie narzędzia i procesy, które zostały opracowane w tym celu.

Wewnętrzny system kontroli ryzyka kredytowego obejmuje różne rodzaje środków do monitorowania, które zostały ściśle zintegrowane z procesami roboczymi – od wstępnego wniosku kredytowego klienta przez zatwierdzenie kredytu przez bank do spłaty kredytu. W kontekście nowych ram adekwatności kapitałowej (NUK) ten system zapewnia sprawne zarządzanie, monitorowanie i kontrolę ryzyka kredytowego.

W grupie instytucji kredytowych RZB metoda oparta na wewnętrznych ratingach jest stosowana do wyliczenia aktywów ważonych ryzykiem dla wszystkich niedetalicznych rodzajów aktywów w Raiffeisen Zentralbank oraz jednostkach zależnych w Czechach, na Słowacji, Węgrzech, Malcie i w USA. Wymogi kapitałowe dotyczące ryzyka kredytowego zgodnie z regulacjami NUK dla segmentu detalicznego i innych jednostek Grupy są wyliczane metodą standardową. Stałe, częściowe wykorzystanie jest stosowane w odniesieniu do zaangażowań wobec rządów krajowych i regionalnych oraz podmiotów sektora publicznego, utworzonych na terytorium austriackim, zaangażowanie wobec kościołów i wspólnot religijnych, innych organów administracyjnych i organizacji niekomercyjnych, jak również innych, zatwierdzonych rodzajów zaangażowania.

Proces wykorzystania limitów

Działy niedetaliczne nie przeprowadzą żadnej transakcji kredytowej bez zastosowania procesu wykorzystania limitów. Proces ten jest realizowany w sposób ciągły – oprócz udzielenia nowych kredytów – w odniesieniu do kredytów w rachunku bieżącym, zwiększenia dotychczasowych limitów, przedłużeń oraz w przypadku zmian w profilu ryzyka kredytobiorcy w porównaniu do czasu podjęcia pierwotnej decyzji kredytowej (np. odnośnie

do sytuacji finansowej, warunków lub zabezpieczenia). Ponadto jest stosowane podczas ustalania limitów dla poszczególnych kredytobiorców w ramach działalności skarbcowej i bankowości inwestycyjnej oraz dla udziałów kapitałowych.

Przydział limitów następuje w kontekście zhierarchizowanego procesu decyzyjnego, w zależności od rodzaju i kwoty kredytu. Zawsze wymaga zatwierdzenia przez działy zarządzania ryzykiem działalności i ryzykiem kredytowym podczas udzielania nowych kredytów lub prowadzenia ponownej oceny limitów w ramach regularnych ocen ryzyk związanych z zachowaniem kontrahenta. Jeżeli poszczególne strony podejmujące decyzje nie zgadzają się, potencjalna transakcja musi być rozpatrzona na następnym szczeblu decyzyjnym. Generalnie ta zasada „dwóch par oczu” jest stosowana również do decyzji kredytowych w działach detalicznych. Jednakże w przypadku klientów detalicznych wynik automatycznej oceny scoringowej może służyć również jako konieczny drugi głos.

Wartości bieżące zabezpieczeń i inne efekty redukcji ryzyka są również obliczane w ramach każdej oceny kredytowej. W celu obliczenia efektów redukcji ryzyka przedmiotem obliczeń jest wartość, jakiej otrzymania RZB oczekuje podczas sprzedaży zabezpieczenia w rozsądnym okresie likwidacji. Kwalifikujące się zabezpieczenia są zdefiniowane w katalogu zabezpieczeń RZB i powiązanych z nim wytycznych oceny. Wartość zabezpieczenia oblicza się z użyciem określonych metod, w tym standardowych kalkulacji opartych o wartości rynkowe, wcześniej ustalone dyskonta lub wycenę ekspertów.

Cały proces wykorzystania limitów jest wsparty wydajnymi systemami komputerowymi. Zarządzanie klientami, np. w przypadku klientów wielonarodowych, którzy jednocześnie współpracują z więcej niż jedną jednostką Grupy RZB, jest realizowane za pomocą *Globalnego Systemu Zarządzania Klientami (GAMS)*. Aplikacje do zarządzania limitami uwzględniają zasadę podwójnej kontroli i umożliwiają wspólne korzystanie z aplikacji kredytowych przez różne jednostki zgodnie z ustalonymi poziomami kompetencji. Wszystkie aplikacje pracują z wykorzystaniem unikalnych numerów rachunków klientów dla klientów niedetalicznych oraz rozwiązań informatycznych dla klientów detalicznych w grupie instytucji kredytowych RZB.

Modele ratingu i zaangażowanie kredytowe

Proces ratingu to proces ustalenia zdolności kredytowej kontrahenta. W grupie instytucji kredytowych RZB do oceny ryzyka kredytowego służą ratingi wewnętrzne, w których różne procedury klasyfikacji ryzyka (rating i modele scoringowe) są stosowane do różnych rodzajów aktywów. Wszystkie ratingi i modele scoringowe są stosowane w całej Grupie, ponownie za pomocą specjalnego oprogramowania (np. do wyceny przedsiębiorstwa i wyliczenia stopni ratingu; baza danych ratingu).

W modelach ratingu dla głównych rodzajów aktywów niedetalicznych – klienci korporacyjni, instytucje finansowe i państwa – zdolność kredytowa jest oceniana w 10 kategoriach.

Klienci korporacyjni

Wewnętrzny model ratingu dla klientów korporacyjnych uwzględnia czynniki jakościowe, jak również szereg wielkości liczbowych opisujących prowadzoną działalność i wyniki (np. pokrycie odsetek, marża przychodów z działalności gospodarczej, marża EBTDA,

współczynnik kapitałowy, rentowność aktywów, okres amortyzacji długu), które zostały opracowane dla różnych gałęzi przemysłu i standardów sprawozdawczości finansowej.

Poniższa tabela przedstawia strukturę zaangażowania kredytowego (łącznie z pozycjami pozabilansowymi) według wewnętrznych ratingów dla działu Klientów korporacyjnych, w tysiącach euro. Wielkości liczbowe zostały wyliczone wyłącznie w oparciu o rating klienta. W całościowej ocenie ryzyka kredytowego należy również uwzględnić zabezpieczenie.

Rating wewnętrzny	2008	Udział	2007	Udział
0,5 ryzyko minimalne	694.829	0,8%	360.279	0,5%
1,0 duża zdolność kredytowa	10.076.676	11,5%	8.845.414	11,4%
1,5 bardzo dobra zdolność kredytowa	8.665.710	9,9%	7.533.861	9,7%
2,0 dobra zdolność kredytowa	10.998.272	12,6%	10.371.521	13,3%
2,5 zadowalająca zdolność kredytowa	11.637.149	13,3%	12.155.390	15,6%
3,0 dopuszczalna zdolność kredytowa	14.453.961	16,5%	14.183.456	18,2%
3,5 marginalna zdolność kredytowa	15.375.114	17,6%	12.649.211	16,3%
4,0 słaba/ poniżej standardu zdolność kredytowa	7.830.950	9,0%	7.065.738	9,1%
4,5 bardzo słaba/ wątpliwa zdolność kredytowa	2.649.842	3,0%	1.865.281	2,4%
5,0 default (wg definicji NUK)	1.541.348	1,8%	727.932	0,9%
NR bez ratingu (w tym detal)	3.519.932	4,0%	2.004.673	2,6%
Razem	87.434.784	100,0%	77.762.756	100,0%

Ogólna jakość kredytowa klientów korporacyjnych uległa nieznacznemu pogorszeniu w ubiegłym roku obrotowym. W porównaniu do roku poprzedniego udział w portfelu najlepszych kategorii ratingu (do klasy ratingu 2,0) pozostał prawie niezmienny, tj. wzrósł jedynie o 0,1 punktu procentowego do 34,8 procenta. Natomiast udział zaangażowań w średniej zdolności kredytowej (do klasy ratingu 3,0) uległ zmniejszeniu o 4,1 punktów procentowych do 29,8 procenta. W konsekwencji udział w portfelu niższych kategorii ratingu uległ zwiększeniu o 1,8 punktów procentowych do 29,6 procenta. Również kwota zaangażowania w kategorii default (klasa ratingu 5,0) wzrosła z 0,9 procenta do 1,8 procenta.

Udział w portfelu klientów bez ratingu uległ zwiększeniu do 4,0 procent z tytułu mikropożyczek, które są wprowadzane do hurtowni danych grupy bez ratingu. Rating wewnętrzne, przedstawiony w powyższej tabeli, odzwierciedla jedynie zdolność kredytową kredytobiorcy, bez uwzględnienia wartości zabezpieczenia poszczególnych transakcji.

Europy Środkowe (plus 32 procent), natomiast wzrost w WNP, na który wpływ wywarły efekty kursowe, wynosił jedynie 3 procent.

Instytucje finansowe

Dział klientów *instytucje finansowe* obejmuje głównie zaangażowania wobec banków i firm specjalizujących się w papierach wartościowych. Wewnętrzny model ratingu instytucji finansowych jest oparty o porównywalne podmioty (*peer-group*) ta metoda uwzględnia zarówno informacje wartościowe jak i ilościowe. Górny poziom ostatecznego ratingu instytucji finansowych określają ratingi poszczególnych krajów.

Poniższa tabela przedstawia strukturę zaangażowania kredytowego według klasy ratingu instytucji kredytowych (łącznie z pozycjami pozabilansowymi, z wyłączeniem banków centralnych), w tysiącach euro.

Rating wewnętrzny	2008	Udział	2007	Udział
A1 ryzyko minimalne	442.070	1,1%	1.115.198	2,5%
A2 duża zdolność kredytowa	6.394.029	15,5%	11.109.531	25,0%
A3 bardzo dobra zdolność kredytowa	20.137.998	48,9%	16.006.160	36,0%
B1 dobra zdolność kredytowa	5.853.370	14,2%	5.487.856	12,4%
B2 średnia zdolność kredytowa	4.033.333	9,8%	4.298.471	9,7%
B3 podrzędna zdolność kredytowa	1.372.595	3,3%	1.198.692	2,7%
B4 słaba zdolność kredytowa	1.704.315	4,1%	2.941.845	6,6%
B5 bardzo słaba zdolność kredytowa	582.735	1,4%	1.062.110	2,4%
C wątpliwa/ wysokie ryzyko default	113.563	0,3%	414.714	0,9%
D default	361.369	0,9%	31.266	0,1%
NR bez ratingu	194.338	0,5%	750.966	1,7%
Razem	41.189.716	100,0%	44.416.809	100,0%

Rozkład ratingu instytucji finansowych pokazuje duże przesunięcia pomiędzy klasami ratingu A2 (spadek z 25 do 16 procent) i A3 (wzrost z 36 do 49 procent), głównie w konsekwencji kryzysu na rynkach finansowych. Zaangażowanie wobec instytucji finansowych, które nie spłacają zaciągniętych zobowiązań (default) również wzrosło do 0,9 procenta i głównie dotyczy banków z siedzibą w Islandii i USA.

Państwa

Kolejny modeli ratingu w tym segmencie jest stosowany dla rządów centralnych, banków centralnych oraz władz regionalnych i innych podmiotów sektora publicznego. Poniższa tabela przedstawia strukturę zaangażowania kredytowego wobec państw (łącznie z bankami centralnymi i pozycjami pozabilansowymi) według wewnętrznego ratingu, w tysiącach euro:

Rating wewnętrzny	2008	Udział	2007	Udział
A1 ryzyko minimalne	7.792.855	31,4%	3.902.299	22,8%
A2 duża zdolność kredytowa	245.878	1,0%	261.226	1,5%
A3 bardzo dobra zdolność kredytowa	4.713.251	19,0%	3.524.591	20,6%
B1 dobra zdolność kredytowa	1.342.987	5,4%	1.468.171	8,6%
B2 średnia zdolność kredytowa	3.986.289	16,0%	4.218.889	24,7%
B3 podrzędna zdolność kredytowa	4.027.879	16,2%	794.980	4,6%
B4 słaba zdolność kredytowa	2.002.325	8,1%	2.184.250	12,8%
B5 bardzo słaba zdolność kredytowa	564.834	2,3%	410.998	2,4%
C wątpliwa/ wysokie ryzyko default	-	-	7.448	-
D default	4.172	0,0%	87.813	0,5%
NR bez ratingu	172.920	0,7%	254.231	1,5%
Razem	24.853.390	100,0%	17.114.896	100,0%

Zaangażowanie wobec państw znacząco wzrosło o 45 procent, a ich średni rating uległ nieznacznej poprawie. Większy udział zaangażowania w klasie ratingu A1 to wynik dużego zaangażowania kredytowego wobec Oesterreichische Nationalbank. Wewnętrzny rating Węgier został obniżony z B1 do B2, a Rumunii z B2 do B3.

Postępowanie w przypadku naruszenia

W Raiffeisen Zentralbank naruszenie (default) zostało zdefiniowane jako przypadek, w którym istnieje prawdopodobieństwo, że określony dłużnik nie spłaci w całości swoich zobowiązań kredytowych wobec RZB lub kiedy dłużnik zalega ponad 90 dni ze spłatą istotnego zobowiązania kredytowego. W RZB opracowano 12 wskaźników naruszenia, które służą do identyfikacji zdarzenia default, w tym postępowania upadłościowego lub podobnego przeciwko klientom, jeżeli rezerwa na utratę wartości została utworzona lub przeprowadzony bezpośredni odpis w koszty, jeżeli w wyniku procesu zarządzania ryzykiem kredytowym zostało ustalone, że nie ma możliwości ściągnięcia w należność klienta w całości lub kiedy jednostka rehabilitacyjna rozważa wkroczenie do akcji, aby pomóc spółce w odzyskaniu kondycji finansowej.

Portfel kredytowy i poszczególni kredytobiorcy są monitorowani w sposób ciągły. Głównym celem monitorowania jest zapewnienie wypełniania przez kredytobiorcę warunków umowy oraz śledzenie rozwoju sytuacji gospodarczej kredytobiorcy. Przegląd jest przeprowadzany przynajmniej raz w roku w wypadku klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i państw. Przegląd polega na sprawdzeniu aktualności ratingu i ponownej ocenie zabezpieczeń finansowych i rzeczowych.

W przypadku naruszenia klienci zostają wprowadzeni do ogólnogrupowej bazy danych naruszeń, która została stworzona w ramach projektu NUK. Baza danych służy do sprawdzenia odzyskiwanych kwot oraz kosztów rehabilitacji, dzięki czemu nadaje się również do obliczania i sprawdzania wartości PD i LGD (prawdopodobieństwa naruszenia i straty z tytułu niewywiązywania się z płatności – obydwa parametry występują w regulacyjnym

podejściu opartym o ratingi wewnętrzne oraz bankowych, wewnętrznych modelach kwantyfikacji ryzyka).

Odpisy aktualizujące i rezerwy

Kredyty zagrożone (kiedy według przewidywań dłużnicy będą mieli poważne trudności finansowe lub ich płatności będą opóźnione) wymagają specjalnego ujęcia. W segmentach niedetalicznych *Komitety ds. Kredytów Zagrożonych* każdej jednostki Grupy przeglądają zagrożone zaangażowania i podejmują decyzję o utworzeniu rezerwy. Jeżeli zagrożony kredyt wymaga podjęcia bardziej intensywnych działań i rehabilitacji, zostaje przydzielony wyznaczonemu specjalście lub jednostce ds. restrukturyzacji (departament rehabilitacji) – oba te stanowiska wchodzi w skład działów zarządzania ryzykiem kredytowym

Pracownicy jednostek rehabilitacji są specjalnie przeszkoleni i dysponują dużym doświadczeniem. Zazwyczaj obsługują sprawy średnie do dużych przy pomocy zakładowych działów prawnych i/lub specjalistów zewnętrznych. Jednostki rehabilitacji odgrywają decydującą rolę w rachunkowości oraz analizie i księgowaniu rezerw na utratę wartości (odpisy, przeszacowanie, rezerwy) i są angażowane na wczesnym etapie w celu redukcji strat z tytułu kredytów zagrożonych. Przypadki, w których dochodzi do restrukturyzacji lub likwidacji są analizowane pod kątem przyczyn. Następnie proces kredytowania jest w miarę konieczności modyfikowany na podstawie tych wyników.

Struktura kredytów w sytuacji nieregularnej według regionu

Reszta świata: 2% (– 1 p.p.)	Austria: 31% (+ 7 p.p.)
WNP: 22% (+ 4 p.p.)	Europa Środkowa: 31% (– 9 p.p.)
Europa Południowo-Wschodnia: 14% (– 1 p.p.)	

Struktura rezerw na straty z tytułu kredytów według regionu

Reszta świata: 2% (+ 1 p.p.)	Austria: 27% (+ 5 p.p.)
WNP: 31% (– 3 p.p.)	Europa Środkowa: 26% (– 2 p.p.)
Europa Południowo-Wschodnia: 14% (– 1 p.p.)	

W obszarze bankowości detalicznej departamenty ryzyka detalicznego poszczególnych jednostek Grupy tworzą wysokie rezerwy i intensywnie podejmują inne działania. Wysokość rezerw na straty z tytułu kredytów (głównie portfelowe) wyliczają co miesiąc według ustalonych zasad kalkulacji. Następnie wysokość rezerwy zatwierdzają miejscowe departamenty księgowości.

Poniższa tabela przedstawia regionalną strukturę kredytów w sytuacji nieregularnej oraz rezerw na nie – definicja kredytów w sytuacji nieregularnej zgodnie z kryteriami „default” wg NUK. Rezerwy na utratę wartości są tworzone zgodnie ze standardami Grupy według zasad rachunkowości MSSF i obejmują wszystkie możliwe do zidentyfikowania ryzyka kredytowe.

Poniższa tabela przedstawia wyemitowane kredyty w określonych rodzajach aktywów w ramach *kredytów i pożyczek udzielonych bankom* oraz *kredytów i pożyczek udzielonych klientom* w bilansie (z wyłączeniem pozycji pozabilansowych) oraz udział kredytów w sytuacji nieregularnej, wysokość zabezpieczenia i rezerwy na utratę wartości według regionów (siedziba jednostki grupy):

2008						
w tys. €	Austria	Europa Środkowa	Europa Południowo-Wschodnia	WNP	Reszta świata	Razem
Klienci korporacyjni	22.002.153	15.665.845	8.470.176	10.420.610	4.503.373	61.062.156
Kredyty w sytuacji nieregularnej	480.140	488.012	184.160	151.877	49.542	1.353.732
w tym objęte zabezpieczeniem	68.396	208.868	179.046	130.916	14.746	601.972
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	406.007	363.348	145.746	342.899	51.065	1.309.064
Klienci detaliczni	96.873	9.222.402	7.604.771	5.300.243	20	22.224.308
Kredyty w sytuacji nieregularnej	5.815	327.035	197.953	425.756	-	956.559
w tym objęte zabezpieczeniem	675	113.328	206.019	212.035	-	532.057
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	7.646	214.314	211.685	356.767	-	790.412
Instytucje finansowe	16.533.293	673.803	834.304	1.143.192	2.203.971	21.388.563
Kredyty w sytuacji nieregularnej	344.581	-	431	-	1,357	346.370
w sytuacji nieregularnej	7.260	-	-	-	-	7.260
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	196.805	4.162	16	173	1.357	202.514
Państwa	4.558.919	2.823.485	1.693.074	270.099	12.801	9.358.378
Kredyty w sytuacji nieregularnej	-	5.206	-	-	-	5.206
w tym objęte zabezpieczeniem	-	236	-	-	-	236
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	-	2.153	-	-	-	2.153

2007						
w tys. €	Austria	Europa Środkowa	Europa Południowo-Wschodnia	WNP	Reszta świata	Razem
Klienci korporacyjni	20.578.538	13.602.117	6.912.495	9.637.828	3.056.575	53.787.553
Kredyty w sytuacji nieregularnej	316.787	344.583	90.404	78.332	35.043	865.149
w tym objęte zabezpieczeniem	50.676	148.337	71.157	35.930	-	306.121
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	309.768	239.335	85.243	269.098	21.461	924.905
Klienci detaliczni	147.660	6.832.934	5.989.058	4.775.118	-	17.744.770
Kredyty w sytuacji nieregularnej	6.232	226.292	128.234	180.278	-	541.036
w tym objęte zabezpieczeniem	759	74.082	36.119	18.132	-	129.092
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	8.346	158.579	139.351	210.645	-	516.921
Instytucje finansowe	21.230.335	1.050.370	1.230.591	1.106.591	1.875.474	26.493.361
Kredyty w sytuacji nieregularnej	20.139	-	145	-	1.536	21.820
w sytuacji nieregularnej	5.547	-	-	-	-	5.547
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	6.726	-	645	-	1.536	8.907
Państwa	569.316	1.700.363	3.347.721	297.557	40.204	5.955.161
Kredyty w sytuacji nieregularnej	-	420	-	-	-	420
w tym objęte zabezpieczeniem	-	57	-	-	-	57
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów	-	1.733	36	-	-	1.769

W dziale Klientów Korporacyjnych kredyty w sytuacji nieregularnej znacząco wzrosły z 56 procent do 1.354 mln €, zwłaszcza w tytułu regionu SEE i regionów WNP. Rezerwy na utratę wartości także znacznie wzrosły, tj. o 42 procent do kwoty 1.309 mln €, co ogólnie daje wskaźnik pokrycia rzędu 97 procent.

W przypadku klientów detalicznych wzrost kredytów w sytuacji nieregularnej o 77 procent do 957 mln € jest jeszcze większy. Do ich wzrostu przyczynił się najbardziej region WNP, stosunek kredytów w sytuacji nieregularnej do sumy aktywów wzrósł o 1,2 punktu procentowego do 4,3 procent. Jednocześnie rezerwy na straty z tytułu kredytów w segmencie detalicznym uległy zwiększeniu o 53 procent do 790 mln €, skutkiem czego wskaźnik pokrycia ryzyka zmalał o 12,9 punktów procentowych do 82,6 procent.

Wskutek kryzysu finansowego do naruszeń warunków umowy (default) dochodzi również w dziale instytucji finansowych – w szczególności chodzi tu o Islandię i USA. Na koniec roku kredyty w sytuacji nieregularnej w tym segmencie wynosiły 346 mln €, w tym 203 mln € zostało odpisane na rezerwy na utratę wartości.

Pozostałe informacje

(45) Pochodne instrumenty finansowe

Struktura wartości ogółem nierozliczonych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2008 r.:

w tys. €	Wartość nominalna wg terminu zapadalności				Wartość godziwa	
	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem	Dodatnia	Ujemna
Razem	194.586.946	110.415.421	34.998.576	340.000.942	6.562.902	(7.420.811)
Umowy na stopę procentową	131.551.709	90.112.909	33.771.909	255.436.527	3.505.179	(3.381.979)
Produkty pozagieldowe						
Swapy stopy procentowej	90.919.091	77.052.381	32.496.135	200.467.607	3.375.284	(3.237.014)
Kontrakty futures na stopę procentową	37.990.468	9.771.406	-	47.761.874	106.707	(102.310)
Opcje na stopę procentową – nabyte	1.087.529	1.369.886	477.901	2.935.317	21.601	-
Opcje na stopę procentową – sprzedane	308.010	1.730.234	753.836	2.792.080	-	(34.180)
Pozostałe podobne umowy	-	-	-	-	-	-
Produkty w obrocie giełdowym						
Kontrakty futures na stopę procentową	996.611	179.202	41.437	1.217.249	1.443	(8.225)
Opcje procentowe	250.000	9.800	2.600	262.400	144	(250)
Kontrakty walutowe	59.857.811	10.953.345	257.631	71.068.786	2.701.304	(2.688.665)
Produkty pozagieldowe						
Swapy walutowo-procentowe	4.738.650	8.413.212	247.567	13.399.429	620.657	(665.147)
Walutowe kontrakty terminowe	45.181.562	1.486.011	224	46.667.797	1.653.661	(1.524.854)
Opcje walutowe – nabyte	3.646.944	489.217	1.243	4.137.404	278.692	-
Opcje walutowe – sprzedane	3.389.169	559.237	1.796	3.950.202	-	(282.809)
Pozostałe podobne umowy walutowe	2.843.137	5.668	6.801	2.855.605	146.159	(214.758)
Produkty w obrocie giełdowym						
Kontrakty walutowe (futures)	58.349	-	-	58.349	2.135	(1.097)
Umowy na akcje/ indeks	1.090.484	906.747	658.182	2.655.414	151.878	(1.064.130)
Produkty pozagieldowe						
Opcje na akcje/ indeks – nabyte	225.732	251.323	261.174	738.229	79.812	-
Opcje na akcje/ indeks – sprzedane	221.307	102.942	63.756	388.005	-	(98.550)
Pozostałe podobne umowy	262.048	539.279	333.252	1.134.580	13.991	(919.558)
Produkty w obrocie giełdowym						
Kontrakty futures na akcje/ indeks z ceną terminową	125.954	1.753	-	127.707	13.524	(3.499)
Kontrakty futures na akcje/ indeks	255.443	11.450	-	266.893	44.551	(42.523)
Towary	251.482	142.473	1.141	395.096	37.610	(27.017)
Pochodne instrumenty kredytowe	1.826.051	8.292.847	306.070	10.424.967	166.222	(249.295)
Umowy na metale szlachetne	9.409	7.100	3.643	20.152	709	(9.725)

Struktura wartości ogółem nierozliczonych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2007 r.:

w tys. €	Wartość nominalna wg terminu zapadalności				Wartość godziwa	
	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem	Dodatnia	Ujemna
Razem	138.823.022	93.901.229	31.956.394	264.680.646	2.638.660	(4.147.059)
Umowy na stopę procentową	68.555.695	77.448.508	30.548.122	176.552.324	1.582.695	(1.611.492)
Produkty pozagieldowe						
Swapy stopy procentowej	53.846.739	67.423.319	27.543.347	148.813.406	1.497.454	(1.546.968)
Kontrakty futures na stopę procentową	8.018.500	5.551.937	279.431	13.849.868	13.018	(13.066)
Opcje na stopę procentową – nabyte	3.808.880	1.774.564	992.414	6.575.858	55.521	-
Opcje na stopę procentową – sprzedane	525.899	1.194.387	1.266.195	2.986.480		(44.840)
Pozostałe podobne umowy	297.377	411.924	145.531	854.831	3.771	(2.544)
Produkty w obrocie giełdowym						
Kontrakty futures na stopę procentową	2.058.300	1.078.577	317.204	3.454.081	12.780	(4.063)
Opcje procentowe	-	13.800	4.000	17.800	151	(11)
Kontrakty walutowe	66.172.348	9.416.067	230.443	75.818.860	890.257	(931.241)
Produkty pozagieldowe						
Swapy walutowo-procentowe	1.042.088	6.130.650	200.369	7.373.108	146.576	(198.575)
Walutowe kontrakty terminowe	50.906.507	1.880.791	1.052	52.788.350	637.931	(627.133)
Opcje walutowe – nabyte	5.457.786	697.062	7.262	6.162.111	89.996	
Opcje walutowe – sprzedane	3.734.406	476.434	3.418	5.214.258		(84.944)
Pozostałe podobne umowy walutowe	3.627.422	231.130	18.342	3.876.894	11.759	(19.728)
Produkty w obrocie giełdowym						
Kontrakty walutowe (futures)	404.139	-	-	404.139	3.995	(861)
Umowy na akcje/ indeks	1.311.431	1.002.624	734.945	3.049.001	144.214	(1.545.417)
Produkty pozagieldowe						
Opcje na akcje/ indeks – nabyte	181.333	107.363	166.398	455.094	53.478	-
Opcje na akcje/ indeks – sprzedane	124.857	91.188	113.728	329.773	-	(23.725)
Pozostałe podobne umowy	716.888	786.126	439.586	1.942.601	55.733	(1.481.367)
Produkty w obrocie giełdowym						
Kontrakty futures na akcje/ indeks z ceną terminową	121.660	2.469	15.233	139.362	776	(7.154)
Kontrakty futures na akcje/ indeks	166.693	15.478	-	182.171	34.227	(33.171)
Towary	46.639	11.265	13.809	71.713	1.655	(17.706)
Pochodne instrumenty kredytowe	2.738.909	6.022.765	429.075	9.188.748	19.839	(41.203)

(46) Wartości godziwe instrumentów finansowych, które nie są wykazywane w wartości godziwej

Wartości godziwe, które różnią się od wartości bilansowej, są obliczane dla kredytów i pożyczek o stałej stopie procentowej oraz depozytów banków i klientów, jeżeli okres pozostały do terminu ich zapadalności jest dłuższy niż rok. Kredyty i pożyczki o zmiennej stopie procentowej oraz depozyty uwzględnia się, jeżeli okres kapitalizacji odsetek jest dłuższy niż rok. Wartość godziwa kredytów i pożyczek jest obliczana w drodze dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, z zastosowaniem stóp procentowych, po jakich podobne kredyty i pożyczki z identycznymi terminami zapadalności mogły zostać udzielone klientom o podobnej wiarygodności kredytowej.

Ponadto w obliczeniach wartości godziwej kredytów i pożyczek uwzględnia się konkretne ryzyko kredytowe i zabezpieczenie.

w tys. €	2008			2007		
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Różnica	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Różnica
Aktywa						
Kasa	13.711.963	13.711.963	-	5.748.189	5.748.189	-
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	29.002.514	29.115.200	(112.686)	30.912.460	30.910.100	2.360
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	83.790.514	84.918.206	(1.127.692)	73.190.251	73.070.577	119.674
Inwestycje finansowe	6.640.179	6.715.796	(75.617)	5.040.343	5.052.012	(11.669)
Wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe	2.714.706	2.708.585	6.121	2.293.250	2.290.385	2.864
Inne aktywa	3.089.517	3.089.517	-	1.837.480	1.837.480	-

w tys. €	2008			2007		
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Różnica	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Różnica
Pasywa						
Depozyty banków	54.231.807	54.148.062	83.745	48.886.720	48.899.185	(12.465)
Depozyty klientów	59.286.759	59.120.070	166.689	55.369.483	55.368.996	487
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	19.929.105	20.096.032	(166.928)	14.660.591	14.677.509	(16.917)
Kapitał podporządkowany	4.755.044	5.199.556	(444.512)	3.699.301	3.827.432	(128.130)
Inne zobowiązania	1.655.666	1.655.666	-	1.226.751	1.226.751	-

(47) Wartości godziwe instrumentów finansowych wykazywanych w wartości godziwej

w tys. €	2008			2007		
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa handlowe	4.978.032	6.524.979	188.425	7.974.939	3.190.013	27.440
Dodatknie wartości godziwe instrumentów pochodnych ¹	1.008.623	4.723.338	187.222	300.661	1.454.380	663
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	330.278	189.598	1.203	893.689	502.643	2.967
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej	3.118.334	1.612.043	-	6.766.697	1.232.989	23.809
Depozyty a vista/ terminowe w celach handlowych	520.796	-	-	13.892	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	5.138.249	953.411	167.157	5.950.210	1.043.322	484.876
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	181.831	21.964	2.842	410.953	213.873	2.568
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej	4.956.419	931.447	164.315	5.539.257	829.448	482.308
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	116.017	-	255.975	124.726	-	-
Inne udziały ²	105.987	-	-	114.830	-	-
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o niezmiennym kwocie dochodu	10.029	-	255.975	9.896	-	-
Instrumenty pochodne (jako zabezpieczenie)	2.415	641.303	-	-	882.954	-
Dodatknie wartości godziwe instrumentów pochodnych z rachunkowości zabezpieczeń	2.415	641.303	-	-	882.954	-
Zobowiązania handlowe	1.812.909	5.308.687	58	1.856.901	1.701.814	-
Ujemne wartości godziwe innych pochodnych instrumentów finansowych ¹	1.689.062	5.287.286	58	1.608.060	1.701.732	-
Depozyty a vista/ terminowe w celach handlowych	-	21.401	-	47.021	-	-
Krótką sprzedaż aktywów handlowych	123.847	-	-	201.819	81	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	-	-	-	-	67.684	-
Zobowiązania potwierdzone certyfikatami	-	604.300	-	-	67.684	-
Instrumenty pochodne (jako zabezpieczenie)	21.373	423.032	-	-	837.265	-
Ujemne wartości godziwe instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń	21.373	423.032	-	-	837.265	-

¹ w tym inne instrumenty pochodne

² obejmuje wyłącznie papiery wartościowe notowane na giełdzie

Poziom I: notowane ceny rynkowe

Poziom II: techniki wyceny w oparciu o dane rynkowe

Poziom III: techniki wyceny, które nie opierają się na danych rynkowych

(48) Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

w tys. €	2008	2007
Zobowiązania warunkowe	11.716.175	10.365.978
Akcepty i indosy	13.229	37.530
Gwarancje kredytowe	6.232.317	5.656.534
Pozostałe gwarancje	2.897.692	2.454.098
Akredytywy (dokumentowe)	2.555.923	2,212.795
Inne zobowiązania warunkowe	17.014	5.020
Zobowiązania pozabilansowe	11.521.544	13.987.569
Nieodwołalne linie kredytowe i linie rezerwowe	11.521.544	13.987.569
do roku	3.625.697	4.495.030
powyżej roku	7.895.847	4.059.852

Poniższa tabela zawiera odwołalne linie kredytowe, które obecnie nie są obciążone ryzykiem kredytowym:

w tys. €	2008	2007
Odwołalne linie kredytowe	13.142.333	8.554.882
do roku	9.077.837	4.495.030
powyżej roku	4.064.496	4.059.852

Raiffeisen Zentralbank jest członkiem Raiffeisen-Kundengarantiegemeinschaft Österreich. Członkowie tego stowarzyszenia są umownie zobowiązani solidarnie zagwarantować terminowe spełnienie całości zobowiązań niewypłacalnego członka stowarzyszenia, wynikających z depozytów klientów oraz własnych emisji, do limitu sumy indywidualnych zdolności pozostałych członków stowarzyszenia. Indywidualną zdolność członka stowarzyszenia mierzy się na podstawie swobodnie dostępnych rezerw, stosownie do właściwych przepisów BWG.

(49) Transakcje powiernicze

Transakcje powiernicze, które nie zostały rozpoznane w bilansie, zostały zawarte w następujących wartościach na dzień bilansowy:

w tys. €	2008	2007
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	4.131	8.696
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	469.863	446.899
Inwestycje finansowe	31.223	36.464
Pozostałe aktywa powiernicze	80.342	40.028
Aktywa powiernicze	585.559	532.087
Depozyty banków	237.985	236.411
Depozyty klientów	261.411	249.107
Pozostałe zobowiązania powiernicze	86.163	46.569
Zobowiązania powiernicze	585.559	532.087

Przychody z tytułu opłat za transakcje powiernicze wynosiły 9.812 tys. € (2007: 12.663 tys. €).

Koszty z tytułu opłat wynosiły 2.487 tys. € (2007: 1.839 tys. €).

Poniższa tabela zawiera zestawienie funduszy pod zarządzaniem RZB:

w tys. €	2008	2007
Detaliczne fundusze inwestycyjne	4.274.028	3.535.165
Fundusze akcyjne i zrównoważone	1.291.297	1.681.637
Fundusze obligacji	1.255.475	255.767
Fundusze rynku pieniężnego	649.906	688.523
Inne	1.077.350	909.238
Fundusze specjalne	307.866	95.749
Fundusze nieruchomości	236.522	412.449
Razem	4.818.416	4.043.363

(50) Aktywa podporządkowane

w tys. €	2008	2007
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	101.853	36.326
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	73.042	51.623
Aktywa handlowe	30.629	102.059
Inwestycje finansowe	258.376	346.759
Razem	463.900	536.767

(51) Papiery wartościowe dopuszczone do obrotu giełdowego zgodnie z art. 64 BWG

w tys. €	2008		2007	
	Notowane	Nienotowane	Notowane	Nienotowane
Obligacje, weksle i inne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej	11.948.658	323.059	15.253.784	672.688
Akcje, udziały i inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	435.962	64.976	735.460	81.168
Udziały kapitałowe	71.818	22.292	175.564	21.109

(52) Wartość księgi handlowej zgodnie z art. 22b BWG

w tys. €	2008	2007
Papiery wartościowe	6.573.930	10.401.649
Inne instrumenty finansowe	225.688.775	190.722.343
Razem	232.262.705	201.123.992

(53) Zarządzanie kapitałem i regulacyjne fundusze własne

Kapitał własny jest najważniejszym systemem kontroli. Jako międzynarodowa grupa kapitałowa RZB uwzględnia kilka parametrów kontroli.

Wartości regulacyjne dla Raiffeisen Zentralbank są określone w ujęciu skonsolidowanym i jednostkowym w austriackim Prawie bankowym, na podstawie odpowiednich wytycznych UE. Ponadto w kilku krajach, w których RZB prowadzi działalność, istnieją dodatkowe wytyczne – których treść często zawiera różnice.

RZB stosuje wartości docelowe w wewnętrznych przepisach, które obejmują wszystkie rodzaje ryzyka, w tym ryzyko księgi handlowej, ryzyko walutowe i ryzyko operacyjne. Reguły zawarte w starej umowie kapitałowej przewidywały stałe poziomy docelowe – 7 procent (kapitał podstawowy) i 10,5 procent (kapitał ogółem). Regulacyjne wartości minimalne wynoszą 4 procent i 8 procent.

Poprzez zastosowanie metody opartej na wewnętrznych ratingach, grupa dokonała przejścia na zmienny wskaźnik docelowy w cyklu koniunkturalnym. W czasie niskich wskaźników default wartość docelowa przewyższa wskaźnik docelowy, określony w starej umowie kapitałowej, natomiast w końcowym okresie recesji gospodarczej może on kształtować się nieznacznie poniżej tego poziomu.

Na szczeblu grupy kontrola jest sprawowana na zasadzie współpracy pomiędzy departamentami *Globalnego Skarbu*, *Obsługi Zarządu* i *Rozwoju Firmy*. Poszczególne jednostki grupy mają za zadanie obserwowanie wielkości docelowych – ich obserwacje są skoordynowane z departamentami centralnymi, odpowiedzialnymi za zarządzanie partycypacją danej jednostki.

Główny nacisk jest kładziony na wskaźnik kapitału podstawowego. Oprócz tego zdolność do podejmowania ryzyka jest obliczana w ramach limitów regulacyjnych. Zdolność do podejmowania ryzyka jest zdefiniowana jako maksymalna szkoda, jaka może dotknąć bank lub grupę bankową w ciągu bieżącego roku kalendarzowego bez przekroczenia minimalnych wartości regulacyjnych kapitału. W związku z powyższym zbiór instrumentów kapitałowych (kilka rodzajów kapitału filara I, filara II i filara III) odgrywa ważną rolę z uwagi na złożoność wzajemnych limitów.

W roku obrotowym 2008 RZB wyemitował różne instrumenty kapitałowe na kwotę 1.165.066 tys. €, które zostały objęte głównie przez obecnych akcjonariuszy.

Ustalenie wartości docelowych w stosunku do obowiązkowych wymogów minimalnych wymaga przeprowadzenia dodatkowych wyliczeń w ramach kontroli wewnętrznej. Departament *Kontroli Ryzyka* oblicza wartość narażoną na ryzyko w porównaniu do zdolności do podejmowania ryzyka. Ponadto ustala się równowagę pomiędzy kapitałem ekonomicznym a jego pokryciem. Szczegółowe informacje na ten temat zawiera raport nt. ryzyka.

Struktura funduszy własnych grupy instytucji kredytowych RZB zgodnie z austriackim Prawem bankowym (BWG) 1993/ Zmiana 2006 (NUK) jest przedstawiona poniżej (wartości na dzień 31.12.2007 są oparte o starą umowę kapitałową i zostały dostosowane do systemu sprawozdawczego):

w tys. €	2008	2007
Kapitał opłacony	2.252.596	1.337.530
Kapitał wypracowany	2.290.607	3.237.001
Udziały mniejszościowe	2.309.173	2.255.466
Kapitał hybrydowy – filar I	1.050.000	800.000
Wartości niematerialne i prawne	(313.859)	(289.405)
Kapitał podstawowy (kapitał filara I)	7.588.517	7.340.592
Odliczenia od kapitału podstawowego	(117.471)	(105.552)
Kwalifikujący się kapitał podstawowy (po odliczeniach)	7.471.047	7.235.041
Dodatkowe fundusze własne zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt. 5 BWG	599.452	661.790
Nadwyżka rezerwy nad pozycjami zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów	193.980	-
Rezerwa ukryta	465.400	175.737
Długoterminowe podporządkowane fundusze własne	2.343.914	1.884.891
Dodatkowe fundusze własne (kapitał filara II)	3.602.746	2.722.418
Odliczenia od dodatkowych funduszy własnych	(560.326)	(105.552)
Kwalifikujące się dodatkowe fundusze własne (po odliczeniach)	3.042.421	2.616.867
Krótkoterminowy kapitał podporządkowany	-	250.000
Kapitał filara II dostępny do wyznaczenia jako kapitał filara III (kapitał filara III)	287.728	195.517
Krótkoterminowy kapitał podporządkowany (filar III)	287.728	445.517
Fundusze własne ogółem	10.801.195	10.297.064
Wymóg funduszy własnych ogółem	8.504.577	7.491.025
Nadwyżka funduszy własnych	2.296.618	2.806.039
Wskaźnik nadwyżki pokrycia	27,0%	37,5%
Wskaźnik kapitału podstawowego (filar I), ryzyko kredytowe	8,4%	8,8%
Wskaźnik kapitału podstawowego (filar I), w tym ryzyko rynkowe i operacyjne	7,0%	7,7%
Wskaźnik funduszy własnych	10,2%	11,0%

Wymóg funduszy własnych ogółem jest przedstawiony poniżej (wartości na dzień 31.12.2007 są oparte o starą umowę kapitałową i zostały dostosowane do systemu sprawozdawczego):

w tys. €	2008	2007
Aktywa ważone ryzykiem zgodnie z art. 22 BWG	89.040.288	82.090.533
z czego minimalne fundusze własne w wysokości 8% na ryzyko kredytowe zgodnie z art. 22a i 22h BWG	7.123.223	6.647.243
Metoda standardowa	4.536.821	-
Metoda wewnętrznych ratingów	2.586.402	-
Ryzyko regulacji zobowiązań	39	238
Wymóg funduszy własnych na pozycje w obligacjach, akcjach i towarach	440.171	624.878
Wymóg funduszy własnych na otwarte pozycje walutowe	361.621	218.666
Wymóg funduszy własnych na pozycje ryzyko operacyjne	579.523	-
Wymóg funduszy własnych ogółem	8.504.577	7.491.025

Aktywa wazone ryzykiem na ryzyko kredytowe w rozbiu na rodzaje aktywów:

w tys. €	2008
Aktywa wazone ryzykiem zgodnie z metoda standardowa stosownie do art. 33 BWG	56.710.263
Rzady centralne i banki centralne	4.064.800
Wladze regionalne	498.400
Administracja publiczna i organizacje non-profit	68.075
Wielostronne banki rozwoju	27.500
Banki	1.296.438
Przedsiębiorstw	32.661.963
Klienci detaliczni (w tym male i srednie podmioty)	13.595.150
Fundusze inwestycyjne	141.550
Pozycja sekurytyzacji	48.725
Inne pozycje	4.307.663
Aktywa wazone ryzykiem zgodnie z metoda wewnetrznych ratingow stosownie do art. 22 BWG	32.330.025
Rzady centralne i banki centralne	139.013
Banki	5.441.375
Przedsiębiorstw	26.019.438
Zaangazowanie w akcjach	581.525
Pozycja sekurytyzacji	148.675
Razem	89.040.288

(54) Przecietnie zatrudnienie

Przecietna liczba pracownikow zatrudnionych w ciagu roku obrotowego (w przeliczeniu na pelny etat):

w przeliczeniu na pelny etat	2008	2007
Pracownicy najemni – umyslowni	62.732	56.483
Pracownicy najemni – fizyczni	1.898	1.925
Razem	64.630	58.408
w przeliczeniu na pelny etat	2008	2007
Austria	3.001	2.732
Europa Srodkowa	13.265	12.079
Europa Poludniowo-Wschodnia	18.261	15.045
WNP	29.665	28.197
Pozostale	438	355
Razem	64.630	58.408

(55) Koszty odpraw i świadczeń emerytalnych

w tys. €	2008	2007
Członkowie Zarządu i kadra kierownicza	2.291	16.696
Pozostali pracownicy	13.609	16.892
Razem	15.900	33.588

(56) Transakcje z kluczowymi członkami kadry zarządzającej

Transakcje pomiędzy Grupą a kluczowymi członkami kadry zarządzającej

Kluczowymi członkami kadry zarządzającej jest Zarząd *Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft* oraz kadra zarządzająca jednostki dominującej *Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH*. Transakcje pomiędzy RZB a kluczowymi członkami kadry zarządzającej są przedstawione poniżej (w wartościach godziwych):

w tys. €	2008	2007
Wkłady płatne na żądanie	40	81
Obligacje	225	-
Akcje	2.761	6.449
Wkłady terminowe	1.281	761
Wkłady oszczędnościowe	-	7
Wierzytelności z tytułu leasingu	106	7

Poniższa tabela przedstawia transakcje pomiędzy RZB a członkami najbliższej rodziny kluczowych członków kadry zarządzającej:

w tys. €	2008	2007
Akcje	27	145

Oprócz powyższych RZB nie zawierał innych transakcji z kluczowymi członkami kadry zarządzającej.

Wynagrodzenie członków Zarządu

Członkowie Zarządu *Raiffeisen Zentralbank* otrzymywali następujące wynagrodzenie

w tys. €	2008	2007
Wynagrodzenie stałe i wynagrodzenie za wyniki	8.246	7.637
Premia jubileuszowa	175	118
Płatności w formie akcji (za wyniki)	1.050	-
Razem	9.471	7.755

Tabela zawiera wynagrodzenie stałe, wynagrodzenie za wyniki, wynagrodzenie za członkostwo w zarządach jednostek zależnych, premie oraz płatności w naturze. W ciągu badanego roku udział składników wynagrodzenia opartych o wyniki za 2007 r. i za lata poprzednie wynosił 42 procent (2007: 30 procent).

Składniki wynagrodzenia Zarządu oparte o wyniki są powiązane z realizacją celów w zakresie zysku netto, rentowności kapitału skorygowanego o ryzyko, wskaźnika koszt/ dochód oraz celów osobistych, które są ustalane na okresy roczne. W stosunku do roku ubiegłego nie wprowadzono istotnych zmian zasady wypłat z zysku.

Ustalono, że za rok obrotowy 2008 wynagrodzenie za wyniki nie będzie wypłacone dla Zarządu. W związku z powyższym rezerwa na ten cel nie została utworzona.

W 2006 r. członek Zarządu uzyskał obietnicę premii w związku z przeprowadzonym przejęciem – na ten cel została utworzona rezerwa w kwocie 2.458 tys. €. Planowane wypłaty z tego tytułu nie będą realizowane przed 2009 r. Wypłaty są uzależnione głównie od osiągnięcia wyznaczonych celów przez przejęte spółki (rentowność standardowego kapitału, wskaźnik koszt/ dochód oraz zysk netto). W latach 2007 i 2008 tego rodzaju przyrzeczenia nie zostały złożone.

Wynagrodzenia byłych członków Zarządu i osób na ich utrzymaniu wynosiły 885 tys. € (838 tys. €).

Wynagrodzenie członków innych organów

Rada Nadzorcza i inne organy otrzymały następujące wynagrodzenie:

w tys. €	2008	2007
Rada Nadzorcza	448	437
Federalna Rada Doradcza (Länderkuratorium)	166	170

Ponadto w ciągu roku obrotowego 2008 z członkami Rady Nadzorczej nie zawarto umów, które wymagają zatwierdzenia w rozumieniu art. 95 ust. 5 pkt. 12 austriackiej Ustawy o spółkach kapitałowych (AktG).

(57) Zarząd i Rada Nadzorcza

Zgodnie z art. 7 ust. 1 Ustawy o spółkach kapitałowych (AktG) **Zarząd** kieruje przedsiębiorstwem na własną odpowiedzialność w taki sposób, jaki jest konieczny dla dobra Raiffeisen Zentralbank i Grupy, uwzględniając interesy akcjonariuszy i pracowników, jak również interes publiczny.

Zgodnie z Ustawą o spółkach kapitałowych do zadań **Rady Nadzorczej** należy kontrolowane działań Zarządu i wspieranie go w związku z decyzjami strategicznymi o znaczeniu fundamentalnym dla przedsiębiorstwa. Rada Nadzorcza powołała Komitet Kadrowy, Komitet Rewizyjny i Komitet Roboczy z własnego grona.

- *Komitet Kadrowy* odpowiada za stosunki prawne pomiędzy Spółką a obecnie pracującymi i emerytowanymi członkami Zarządu, z wyłączeniem spraw związanych z powołaniem lub odwołaniem członków Zarządu.
- *Komitet Rewizyjny Rady Nadzorczej* przeprowadza przeglądy i badania rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu Spółki, jak również skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu Grupy. Komitet przygotowuje formalne zatwierdzenie rocznych sprawozdań finansowych przez Radę Nadzorczą i wydaje jej zalecenia odnośnie do wyboru biegłego rewidenta oraz rewidenta dla grupy.
- *Komitet Roboczy Rady Nadzorczej* wykonuje uprawnienia nadzorcze i udziela zgody przede wszystkim podczas podejmowania ryzyk bankowych (w tym przy nabyciu i sprzedaży papierów wartościowych) lub przydziału limitów ryzyka klientom lub grupie powiązanych klientów w wysokości kwoty maksymalnej lub powyżej kwoty maksymalnej, określonej w akcie założycielskim i statucie. Ponadto w związku z założeniem, zaniechaniem działalności lub zamknięciem jednostek zależnych albo nabyciem lub zbyciem udziałów kapitałowych, bezpośrednio lub pośrednio poprzez jednostkę zależną – w przypadku przekroczenia kwot maksymalnych, określonych w akcie założycielskim i statucie.

Wreszcie zatwierdza powołanych członków Zarządu lub pracowników banku na stanowiska członków zarządów jednostek zależnych oraz – w odniesieniu do Zarządu – wyraża zgodę na zniesienie lub ograniczenie zakazu konkurencji, aby umożliwić przyjęcie stanowisk w radach nadzorczych spółek, które nie są powiązane ze Spółką w obrębie Grupy lub w których Spółka nie posiada udziałów zgodnie z art. 288 ust. 1 austriackiego kodeksu handlowego. Ponadto musi wyrazić zgodę na zawarcie szczególnych umów o pracę z przyrzeczeniem świadczeń emerytalnych, z wyjątkiem stosunku prawnego, określonego w pkt. 6 ppkt. 2 regulaminu Rady Nadzorczej.

Federalny Komitet Doradczy (Länderkuratorium) to kolejny organ statutowy, powołany przez Radę Nadzorczą. Pełni funkcje doradcze i ma prawo w każdy czasie przedstawiać sugestie Radzie Nadzorczej.

Zarząd

- Walter Rothensteiner, Prezes i Dyrektor Naczelny [1 stycznia 1995 r.]
- Herbert Stepic, Wiceprezes i Zastępca Dyrektora Naczelnego [28 kwietnia 1987 r.]
- Patrick Butler, [1 października 2004 r.]
- Karl Sevelda, [1 marca 1998 r.]
- Johann Strobl, [1 października 2007 r.]
- Manfred Url, [1 marca 1998 r.]

Wszyscy członkowie Zarządu zostali powołani na kadencję do 10 marca 2012 r.

Rada Nadzorcza

Prezydium

- Christian Konrad, Przewodniczący, PA, PrüfA, AA, [24 kwietnia 1990], Generalanwalt of Österreichischer Raiffeisenverband, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG
- Markus Mair, Wiceprezes, PA, PrüfA, AA, [26 czerwca 2006], Dyrektor Naczelny Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- Julius Marhold, Wiceprezes, PA, PrüfA, AA, [2 kwietnia 1982], Dyrektor Naczelny Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband regGenmbH
- Ludwig Scharinger, PA, PrüfA, AA, [22 kwietnia 1986], Wiceprezes, Dyrektor Naczelny Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft

Członkowie

- Klaus Buchleitner, [20 czerwca 2003], Prezes Zarządu RWA Raiffeisen Ware Austria AG
- Peter Gauper, [24 czerwca 2008], Prezes Zarządu Raiffeisenlandesbank Kärnten – Rechenzentrum und Revisionsverband, regGenmbH
- Erwin Hameseder, [20 June2007], Dyrektor Naczelny Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien AG
- Klaus Pekarek, [25 kwietnia 1989 do 24 czerwca 2008], Dyrektor Naczelny Raiffeisenlandesbank Kärnten – Rechenzentrum und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- Franz Pinkl, [23 czerwca 2004], Dyrektor Naczelny Österreichischen Volksbanken AG
- Günther Reibersdorfer, [23 czerwca 2005], Dyrektor Naczelny Raiffeisenverbands Salzburg regGenmbH
- Hannes Schmid, [23 czerwca 2005], Prezes Zarządu Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- Karl Waltle, [12 kwietnia 1985 do 31 grudnia 2008], Prezes Zarządu Raiffeisenlandesbank
- Vorarlberg Waren- und Revisionsverband regGenmbH
- Gottfried Wanitschek, [25 June1997], Członek Zarządu UNIQA Versicherungen AG

Wszyscy aktualni członkowie Rady Nadzorczej zostali powołani na kadencję do 18 czerwca 2009 r.

Przedstawiciele rady pracowniczej

- Martin Prater, PrüfA, AA, [11 stycznia 1991], Przewodniczący Rady Pracowniczej
- Peter Anzeletti-Reikl, [1 stycznia 2004], od 20 listopada 2008 I Wiceprzewodniczący Rady Pracowniczej, wcześniej II Wiceprzewodniczący Rady Pracowniczej
- Rudolf Kortenhof, [20 listopada 2008], II Wiceprzewodniczący Rady Pracowniczej, AA
- Natalie Egger-Grunicke, [20 listopada 2008]
- Gebhard Muster, [20 listopada 2008]
- Heidrun Mössner, [1 września 2005 do 19 listopada 2008]
- Günter Plachy, (11 października 2007 do 19 listopada 2008)
- Helge Rechberger, PrüfA, AA, [26 stycznia 2002], do 19 listopada 2008 I Wiceprzewodnicząca Rady Pracowniczej
- Hildegard Svejda, [9 stycznia 1997 do 19 listopada 2008]

Komisarze Państwowi

- Alfred Lejsek, [1 września 1996], Komisarz Państwowy
- Johann Palkovitsch, [1 sierpnia 2007], Zastępca Komisarza Państwowego

Federalna Rada Doradcza (Länderkuratorium)

- Jakob Auer, Przewodniczący do 24 czerwca 2008, następnie Członek, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Oberösterreich Aktiengesellschaft
- Wilfried Thoma, Przewodniczący od 24 czerwca 2008, wcześniej Wiceprzewodniczący, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Steiermark AG
- Walter Zandanell, Wiceprzewodniczący, Przewodniczący Rady Nadzorczej Österreichischen Volksbanken-AG
- Kurt Amann, Członek, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Vorarlberg Waren- und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.
- Peter Greiderer, Wiceprzewodniczący od 24 czerwca 2008, wcześniej członek, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisen-Landesbank Tirol AG
- Hans Malliga, Członek, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Kärnten –Rechenzentrum und Revisionsverband regGenmbH
- Franz Romeder, Członek, Vice-Przewodniczący Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien regGenmbH
- Sebastian Schönbuchner, Członek, Przewodniczący Raiffeisenverband Salzburg reg. Gen.m.b.H.
- Erwin Tinhof, Członek, Przewodniczący Rady Nadzorczej Raiffeisenlandesbank Burgenland und Revisionsverband reg. Gen.m.b.H.

PA Członek Komitetu Kadrowego
PrüfA Członek Komitetu Rewizyjnego
AA Członek Komitetu Roboczego
[Data] Data powołania po raz pierwszy

(57) Struktura organizacyjna Raiffeisen Zentralbank

W strukturze organizacji Raiffeisen Zentralbank segment klientów i segment produktów tworzą siatkę. Taka struktura ułatwia procesowanie transakcji zorientowane na klienta oraz współpracę pomiędzy działami. Ponadto istnieją departamenty obsługi, które świadczą usługi na rzecz wszystkich pozostałych działów.

Członkowie Zarządu są odpowiedzialni za poszczególne działy:

- 1 – Walter Rothensteiner
- 2 – Herbert Stepic
- 3 – Patrick J.S. Butler
- 4 – Karl Sevelda
- 5 – Johann Strobl
- 6 – Manfred Url

Działy w segmencie klientów:

- Austriaccy Klienci Korporacyjni, 4, Joseph Eberle
- Wielonarodowi Klienci Korporacyjni, 4, Peter Bazil
- Globalna Sprzedaż Kredytów/ Instytucje Finansowe i Państwa, 3, Patrick J.S. Butler
- Oddziały, 2, Eberhard Winkelbauer
- Verbund, 6

Działy w segmencie produktów:

- Globalne Rynki Kredytowe, 3, Günther Lindenlaub
- Globalne Produkty Finansowe, 4, Günter Kreuzhuber
- Globalny Skarb, 3, Nicolaus Hagleitner
- Finansowanie Przedsiębiorstw, Handlu i Eksportu, 4, Helmut Breit
- Obsługa Transakcji, 6, Günther Gall

Działy obsługi

- Audyt, 1, Robert Tinauer
- Rozwój Firmy, 1, Wolfgang Forster
- Kadry, 1, Josef Dellinger
- Prawny i Compliance, 1, Friedrich Sommer
- Public Relations, 1, Andreas Ecker-Nakamura
- Podmioty Zależne i Inwestycje Kapitałowe, 1, Christian Teufl
- Podatkowy, 1, Horst Bergmann
- Centrala Grupy i Sekretariat Zarządu, 1, 6, Johannes Schuster
- Międzynarodowe Jednostki Biznesowe, 2, Eberhard Winkelbauer
- Ekonomia i Badania Rynków Finansowych, 3, Peter Brezinschek
- Zarządzanie Kredytowe, 5, Hubert Figl
- Usługi Zarządzania, 5, Gerhard Tanew
- Zarządzanie Portfelem, 5, Wolfgang Wainig
- Kontrola Ryzyka, 5, Hannes Mösenbacher
- Marketing, 6, Leodegar Pruschak
- Organizacja/ Informatyka, 6, Jens Wirsching

Niniejszym potwierdzamy, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości i według naszej najlepszej wiedzy przedstawia rzetelny obraz skonsolidowanej sytuacji finansowej oraz zysku spółek wchodzących w skład Grupy Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft.

Ponadto potwierdzamy, że sprawozdanie zarządu z działalności przedstawia rzetelny obraz sytuacji finansowej oraz zysku na podstawie informacji, zawartych w raportach finansowych zgodnie z wymogami MSSR, przyjętymi na mocy rozporządzenia 1606/2002/EG.

Wiedeń, 12 marca 2009 r.

Zarząd

(-) Walter Rothensteiner

(-) Herbert Stepic

(-) Patrick Butler

(-) Johann Strobl

(-) Karl Sevelda

(-) Manfred Url

(Opinia niezależnego biegłego rewidenta)

(Raport niezależnego biegłego rewidenta)

Raport na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zbadaliśmy załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe spółki Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft z siedzibą w Wiedniu za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. Sprawozdanie finansowe obejmuje bilans na dzień 31 grudnia 2008 r., rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym i rachunek przepływów pieniężnych za rok zakończony w tej dacie oraz streszczenie istotnych zasad rachunkowości i inne noty objaśniające.

Odpowiedzialność zarządu za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Za sporządzenie i rzetelną prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez UE odpowiedzialny jest zarząd. Do jego obowiązków należy: zaprojektowanie, wprowadzenie i realizacja kontroli wewnętrznej w zakresie niezbędnym do przygotowania i rzetelnej prezentacji sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych nieścisłości spowodowanych oszustwem lub błędem oraz wybór i stosowanie właściwych zasad rachunkowości i dokonanie istotnych oszacowań, które są uzasadnione w istniejących okolicznościach.

Obowiązek biegłego rewidenta

Naszym zadaniem jest wyrażenie, na podstawie przeprowadzonego badania, opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie przeprowadziliśmy zgodnie z przepisami ustawowymi i regulacyjnymi obowiązującymi w Austrii oraz Międzynarodowymi Standardami Rewizji, wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB) Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Te standardy wymagają od nas przestrzegania norm etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur w celu uzyskania dowodów z badania, potwierdzających kwoty i informacje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur pozostawia się biegłemu rewidentowi, w tym jego ocenie ryzyka istotnych nieścisłości w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, spowodowanych oszustwem lub błędem. Oceniając te ryzyka biegły rewident uwzględnia kontrolę wewnętrzną jednostki w zakresie przygotowania i rzetelnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w istniejących okolicznościach, jednakże bez wyrażenia opinii o skuteczności kontroli wewnętrznej jednostki. Badanie obejmuje również ocenę stosowanych

zasad rachunkowości oraz istotnych oszacowań dokonanych przez zarząd, a także ogólną ocenę prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody uzyskane w trakcie badania stanowią wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

Opinia

Przeprowadzone badanie nie dało podstaw do wysunięcia zastrzeżeń. Na podstawie wyników przeprowadzonego badania naszym zdaniem skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie, pod każdym istotnym względem, sytuację finansową Grupy na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz jej wynik finansowy i przepływy pieniężne za rok zakończony w tej dacie zgodnie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez UE.

Informacja na temat innych wymogów prawnych i regulacyjnych

Przepisy ustawowe i regulacyjne obowiązujące w Austrii wymagają od nas przeprowadzenia procedur badania w celu ustalenia, czy skonsolidowane sprawozdanie zarządu jest zgodne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz czy inne informacje ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu zarządu nie przedstawiają zafałszowanego obrazu sytuacji grupy.

Naszym zdaniem skonsolidowane sprawozdanie zarządu dotyczące grupy jest zgodne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

Wiedeń, 13 marca 2009 r.

KPMG Austria GmnH
Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft

Wilhelm Kovsca
Wirtschaftsprüfer

Rainer Hassler
Wirtschaftsprüfer

Lista spółek konsolidowanych metodą pełną

Poniższa tabela przedstawia wybrane jednostki operacyjne wchodzące w skład skonsolidowanej grupy RZB. Wyczerpująca lista udziałów kapitałowych Raiffeisen Zentralbank jest zdeponowana w centrali jednostki dominującej Grupy.

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał subskrybowany w walucie krajowej		Udział	Rodzaj ¹
Austria Leasing GmbH, Frankfurt na Menem (DE)	1.000.000	EUR	51,0%	SU
Centrotrade Chemicals AG, Zug (CH)	5.000.000	CHF	100,0%	SU
Centrotrade Deutschland GmbH, Eschborn (DE)	410.000	EUR	100,0%	SU
Centrotrade Minerals & Metals Inc., Chesapeak (US)	3.002.000	USD	100,0%	SU
Extra Year Investments Limited, Tortola (VG)	50.000	USD	100,0%	FH
F.J. Elsner & Co. Gesellschaft mbH, Innsbruck (AT)	436.037	EUR	100,0%	SU
F.J. Elsner Trading Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35.000	EUR	100,0%	SU
Golden Rainbow International Limited, Tortola (VG)	1	USD	100,0%	FI
Kathrein & Co. Privatgeschäftsbank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	20.000.000	EUR	100,0%	KI
Kathrein & Co. Vermögensverwaltung GmbH, Wiedeń (AT)	125.000	EUR	80,0%	FI
OAQ Priorbank, Mińsk (BY)	412.279.277.350	BYR	62,5%	KI
OOO „Raiffeisen Capital“ Asset-Management Company, Moskwa (RU)	225.000.000	RUB	71,2%	FI
OOO Raiffeisen-Leasing, Moskwa (RU)	491.000.000	RUB	68,7%	FI
Raiffeisen Auto Leasing Bulgaria EOOD, Sofia (BG)	5.000	BGN	67,4%	FI
Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajewo (BA)	237.388.000	BAM	69,1%	KI
Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Prisztina (RS)	58.000.000	EUR	71,2%	KI
Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa (PL)	998.018.370	PLN	71,2%	KI
Raiffeisen Bank S.A., Bukareszt (RO)	1.196.258.639	RON	70,9%	KI
Raiffeisen Bank Sh.a., Tirana (AL)	4.348.232.686	ALL	71,2%	KI
Raiffeisen Bank Zrt., Budapeszt (HU)	45.129.140.000	HUF	50,1%	KI
Raiffeisen banka a.d., Belgrad (RS)	27.466.157.580	RSD	71,2%	KI
Raiffeisen Banka d.d., Maribor (SI)	16.355.847	EUR	61,5%	KI
Raiffeisen Biztosításközvetítő Kft., Budapeszt (HU)	5.000.000	HUF	50,2%	BH
Raiffeisen Capital & Investment S.A., Bukareszt (RO)	1.600.000	RON	70,9%	FI
Raiffeisen Centrobank AG, Wiedeń (AT)	47.598.850	EUR	100,0%	KI
Raiffeisen Energy Service Ltd., Budapeszt (HU)	20.000.000	HUF	58,1%	SU
Raiffeisen Equipment Zrt., Budapeszt (HU)	55.000.000	HUF	52,8%	FI
Raiffeisen Factoring Ltd., Sofia (BG)	1.000.000	BGN	71,2%	FI
Raiffeisen Factoring Ltd., Zagrzeb (HR)	15.000.000	HRK	52,3%	FI
Raiffeisen Insurance Agency Sp.z.o.o, Warszawa (PL)	200.000	PLN	68,7%	BH
Raiffeisen Insurance and Reinsurance Broker S.R.L, Bukareszt (RO)	180.000	RON	66,2%	BH
RAIFFEISEN INSURANCE BROKER EOOD, Sofia (BG)	5.000	BGN	71,2%	BH
Raiffeisen International Bank-Holding AG, Wiedeń (AT)	471.735.875	EUR	71,2%	FH
Raiffeisen Investment Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	730.000	EUR	100,0%	FI
Raiffeisen Investment Fund Management Zrt., Budapeszt (HU)	100.000.000	HUF	50,1%	FI
Raiffeisen Leasing Aval LLC, Kijów (UA)	58.208.527	UAH	67,5%	FI
Raiffeisen Leasing Bulgaria OOD, Sofia (BG)	5.900.000	BGN	67,4%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Belgrad (RS)	226.544.550	RSD	68,7%	FI

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał subskrybowany w walucie lokalnej		Udział	Rodzaj¹
Raiffeisen Leasing d.o.o., Lubliana (SI)	3.738.107	EUR	66,2%	FI
Raiffeisen Leasing d.o.o., Sarajewo (BA)	7.087.590	BAM	67,6%	FI
Raiffeisen Leasing IFN S.A., Bukareszt (RO)	14.935.400	RON	68,5%	FI
Raiffeisen Leasing sh.a., Tirana (AL)	123.000.000	ALL	70,0%	FI
Raiffeisen Lizing Zrt., Budapeszt (HU)	225.620.000	HUF	58,1%	KI
Raiffeisen Malta Bank plc, Sliema (MT)	340.000.000	EUR	100,0%	KI
Raiffeisen Mandatory Pension Fund Management Company d.d., Zagrzeb (HR)	110.000.000	HRK	52,3%	FI
Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	544.773.052	BGN	71,2%	KI
Raiffeisenbank a.s., Praga (CZ)	6.564.000.000	CZK	36,3%	KI
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagrzeb (HR)	3.698.932.000	HRK	52,3%	KI
Raiffeisen-Leasing d.o.o., Zagrzeb (HR)	30.000.000	HRK	59,2%	FI
Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	363.364	EUR	51,0%	FI
Raiffeisen-Leasing Österreich Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35.000	EUR	51,0%	FI
Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Warszawa (PL)	150.003.800	PLN	68,7%	FI
Raiffeisen-Leasing Real Estate, s.r.o., Praga (CZ)	10.000.000	CZK	58,7%	FI
Raiffeisen-Leasing, společnost s.r.o., Praga (CZ)	50.000.000	CZK	51,3%	FI
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H. & Co. KG, Wiedeń (AT)	20.348.394	EUR	100,0%	BH
RALT Raiffeisen-Leasing Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	218.500	EUR	100,0%	FI
Rb Kereskedőház Kft, Budapeszt (HU)	3.000.000	HUF	50,1%	BH
RI Eastern European Finance B.V., Amsterdam (NL)	400.000	EUR	71,2%	FI
RL-Nordic AB, Sztokholm (SE)	50.000.000	SEK	51,0%	FI
RSC Raiffeisen Daten Service Center GmbH, Wiedeń (AT)	2.000.000	EUR	71,9%	BH
RZB Austria Finance (Hong Kong) Limited, Hong Kong (HK)	10.000.000	HKD	100,0%	FI
RZB Finance (Jersey) II Ltd, St. Helier (JE)	100.000.002	EUR	0,0%	FI
RZB Finance (Jersey) III Ltd, St. Helier (JE)	200.001.000	EUR	0,0%	FI
RZB Finance (Jersey) IV Limited, St. Helier (JE)	500.002.000	EUR	0,0%	FI
RZB Finance LLC, Nowt Jork (US)	1.510.000	USD	100,0%	FI
RZB Hybrid Participation Capital Funding I S.A., Luksemburg (LU)	250.031.000	EUR	0,0%	BH
Tatra Asset Management sprav.spol., a.s., Bratysława (SK)	50.000.000	SKK	44,9%	FI
Tatra banka a.s., Bratysława (SK)	38.319.164	EUR	44,9%	KI
Tatra Leasing spol. s r.o., Bratysława (SK)	200.000.000	SKK	55,7%	FI
Ukrainian Processing Center, JSC, Kijów (UA)	180.000	UAH	71,2%	BH
VAT Raiffeisen Bank Aval, Kijów (UA)	2.419.934.908	UAH	68,3%	KI
ZAO Raiffeisenbank, Moskwa (RU)	36.711.260.000	RUB	71,2%	KI
ZHS Office- & Facilitymanagement GmbH, Wiedeń (AT)	36.336	EUR	100,0%	BH

¹ Rodzaj spółki:

BA Bank

BR Spółka świadcząca usługi pomocnicze w związku z działalnością bankową

FH Holding finansowy

FI Instytucja finansowa

OT Inna spółka

Lista udziałów kapitałowych

Poniższa tabela przedstawia wybrane udziały kapitałowe. Wyczerpująca lista udziałów kapitałowych Raiffeisen Zentralbank jest zdeponowana w centrali jednostki dominującej Grupy.

Spółki wyceniane metodą praw własności

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał subskrybowany w walucie krajowej		Udział	Posiadany pośrednio ¹	Rodzaj ²
A-Leasing SpA, Treviso (IT)	40.000.000	EUR	49,0%		FI
card complete Service Bank AG, Wiedeń (AT)	6.000.000	EUR	25,0%		KI
LEIPNIK-LUNDENBURGER INVEST Beteiligungs Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	32.624.283	EUR	18,7%		SU
NOTARTREUHANDBANK AG, Wiedeń (AT)	8.030.000	EUR	26,0%		KI
Oesterreichische Kontrollbank AG, Wiedeń (AT)	130.000.000	EUR	8,1%		KI
Österreichische Hotel- und Tourismusbank Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	11.627.653	EUR	31,3%		KI
Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., Bucharest (RO)	96.000.000	RON	33,3%		KI
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	35.000.000	EUR	37,0%		KI
Raiffeisen evolution project development GmbH, Wiedeń (AT)	43.750	EUR	40,0%		SU
Raiffeisen Informatik GmbH, Wiedeń (AT)	1.460.000	EUR	47,8%		BH
Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Wiedeń (AT)	15.000.000	EUR	50,0%		KI
Raiffeisen Wohnbaubank Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	5.100.000	EUR	25,0%		KI
UNIQA Versicherungen AG, Wiedeń (AT)	131.673.000	EUR	44,5%		VV

Inne jednostki zależne wyłączone z konsolidacji

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał subskrybowany w walucie krajowej		Udział	Posiadany pośrednio ¹	Rodzaj ²
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bukareszt (RO)	6.800.000	RON	100%		BH
Centrotrade Singapore Pte. Ltd., Singapur (SG)	500.000	SGD	100%		SU
CP Inlandsimmobilien-Holding GmbH, Wiedeń (AT)	364.000	EUR	100%		SU
Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s., Bratislava (SK)	50.000.000	SKK	100%		FI
ELIOT, s. r. o., Bratislava (SK)	48.610.000	SKK	100%		BH
Raiffeisen Asset Management (Bulgaria) EAD, Sofia (BG)	250.000	BGN	100%		FI
Raiffeisen BROKERS doo, Sarajewo (BA)	1.000.000	BAM	100%		FI
Raiffeisen Capital a.d. Banialuka, Banja Luka (BA)	200.000	BAM	100%	100,0%	BH
Raiffeisen consulting d.o.o., Zagrzeb (HR)	14.900.000	HRK	100%		FI
Raiffeisen Faktoring Sp. z o.o., Warszawa (PL)	3.847.500	PLN	100%		FI
RAIFFEISEN FUTURE AD, Belgrad (RS)	156.560.000	RSD	100%		FI
Raiffeisen Invest a.d. Beograd, Belgrad (RS)	750.000	EUR	100%		FI
Raiffeisen Leasing Kosovo LLC, Prisztina (RS)	642.857	EUR	100%		FI
Raiffeisen Non-Government Pension Fund, Moskwa (RU)	243.000.000	RUB	100%		FI
Raiffeisen Ost Invest Unternehmensbeteiligungsges.m.b.H., Wiedeń (AT)	40.000	EUR	100%	100,0%	SU
Raiffeisen Pension Insurance d.o.o., Zagrzeb (HR)	14.400.000	HRK	100%		FI
RAIFFEISEN TRAINING CENTER LTD., Zagrzeb (HR)	20.000	HRK	100%	20,0%	BH
Raiffeisen Voluntary Pension Fund Management d.o.o., Zagrzeb (HR)	33.445.300	HRK	100%		FI

S.A.I. Raiffeisen Asset Management S.A., Bukareszt (RO)	10.656.000	RON	100%		FI
TATRA Residence, s.r.o., Bratislava (SK)	25.053.000	SKK	100%	100,0%	BH

Inne udziały kapitałowe

Spółka, siedziba (kraj)	Kapitał subskrybowany w walucie krajowej		Udział	Posiadany pośrednio ¹	Rodzaj ²
Austria Immobilien Leasing (Schweiz) AG, St. Gallen (CH)	5.000.000	CHF	50,0%		FI
Austrian Airlines AG, Wiedeń (AT)	264.404.172	EUR	3,3%		SU
Cards & Systems EDV-Dienstleistungs GmbH, Wiedeń (AT)	75.000	EUR	42,0%		SU
CREDEX FINANTARI IFN SA, Bucharest (RO)	15.112.500	RON	30,0%		FI
Medicur – Holding Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	4.360.500	EUR	25,0%		SU
Oesterreichische Clearingbank AG, Wiedeń (AT)	160.000.000	EUR	26,2%		KI
Oesterreichische Nationalbank AG, Wiedeń (AT)	12.000.000	EUR	8,8%		KI
ÖPAG Pensionskassen Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	10.200.000	EUR	24,7%		SU
Österreichische Raiffeisen Einlagensicherung reg. Gen.m.b.H., Wiedeń (AT)	2.900	EUR	10,3%		SU
Österreichische Volksbanken-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	311.095.412	EUR	5,7%		KI
Österreichische Wertpapierdaten Service GmbH, Wiedeń (AT)	36.336	EUR	25,3%		SU
PayLife Bank GmbH, Wiedeń (AT)	13.234.665	EUR	11,2%		KI
Raiffeisen Datennetz Gesellschaft m.b.H., Wiedeń (AT)	145.346	EUR	25,0%		SU
Raiffeisen Factor Bank AG, Wiedeń (AT)	10.000.000	EUR	40,0%		KI
Raiffeisen Software Solution und Service GmbH, Wiedeń (AT)	773.000	EUR	16,5%		SU
Raiffeisen stavebni sporitelna, a.s., Praga (CZ)	650.000.000	CZK	10,0%		KI
Raiffeisen-Leasing Mobilien und KFZ GmbH, Wiedeń (AT)	35.000	EUR	15,0%		FI
RLKG Raiffeisen-Leasing GmbH, Wiedeń (AT)	40.000	EUR	12,5%		SU
W 3 Errichtungs- und Betriebs-Aktiengesellschaft, Wiedeń (AT)	1.020.000	ATS	20,0%		SU
Wiener Börse AG, Wiedeń (AT)	14.000.000	EUR	6,1%		WP

¹ Udziały kapitałowe posiadane za pośrednictwem spółek, które nie zostały włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego (udział proporcjonalny)

² Rodzaj spółki:

BA Bank

BR Spółka świadcząca usługi pomocnicze w związku z działalnością bankową

FI Instytucja finansowa

OT Inna spółka

SC Gielda papierów wartościowych, uznana giełda